

Møteinnkalling

Utval:	Kontrollutvalet i Stord kommune
Møtestad:	Publikumssalen, Stord rådhus
Dato:	11.02.2020
Tid:	14:00

Dersom nokon av medlemmene ikkje kan møte og må melde forfall, vert dei bedne om å gjere dette så tidleg som råd er ved **å ringa** til Hogne Haktorson tlf. tlf. 911 05 982.

Til varamedlemar er denne innkallinga å sjå på som ei orientering.

Dersom det vert aktuelt at varamedlemar må møta, vil det bli gjeve nærmare beskjed.

Kontrollutvalet sine medlemmar må vera merksam på at dei og er invitert av KPMG til ein workshop, relatert til planarbeid, på rådhuset same dag kl. 11.30 - 13.30.

Det er planlagt at Hogne Haktorson møter frå sekretariatet, på dette kontrollutvalsmøtet.

Fredrik Litleskare

kontrollutvalsleiar

Hogne Haktorson

kontrollsjef

Dokumentet er godkjent elektronisk og har difor ingen handskriven underskrift

Kopi: Vararepresentantar til kontrollutvalet
Ordførar
Revisor
Rådmann

Sakliste

Utvals- saknr	Innhald	Arkiv- saknr	U.Off
	Godkjenningssaker		
	Godkjenning av innkalling og sakliste		
GK 1/20			
GK 2/20	Godkjenning av møteprotokoll frå møte 11.12.2019.	2020/86	
	Politiske saker		
PS 1/20	Analyse og plan for forvaltningsrevisjon 2020-2024 - status og prosessen vidare	2019/133	
PS 2/20	Analyse og plan for eigarskapskontroll 2020-2024 - status og prosessen vidare	2019/134	
PS 3/20	Møteplan 2020 for kontrollutvalet	2020/81	
PS 4/20	Plan- og byggesakshandsaming - forvaltningsrevisjonsrapport	2019/45	
PS 5/20	Forum for oppvekst i Sunnhordland (FOS) - informasjon	2020/98	
PS 6/20	Gjennomgang av møteprotokollar i Stord kommune	2019/130	
PS 7/20	Eventuelt	2020/89	
	Referatsaker		
RS 1/20	Kontrollutval - val for perioden 2019-2023 - melding om vedtak, rev.	2019/131	
RS 2/20	Gjeld spørsmål om valbarheit til kontrollutval - Stord kommune	2019/131	
RS 3/20	Budsjettbrev 2020 for Stord kommune	2019/132	
RS 4/20	Selskapskontroll av Podlen Verkstad AS - melding om vedtak	2019/34	
RS 5/20	Forum for Kontroll og Tilsyn - medlemsinformasjon februar 2020	2019/13	
RS 6/20	FKT Fagkonferanse Gardermoen 3.-4. juni 2020	2019/13	

Godkjenningssaker

GK 1/20

Stord kommune

Sekretariat for kontrollutvalet
Saksframlegg

Saknr: 2020/86-4
Saksbehandlar: Hogne Haktorson

Saksgang

Utval	Utv.saksnr.	Møtedato
Kontrollutvalet i Stord kommune	2/20	11.02.2020

Godkjenning av møteprotokoll frå møte 11.12.2019

Møteprotokoll frå møte i kontrollutvalet 11.12.2019 er lagt ved saka.

Utvalg: Kontrollutvalet
Møtestad: Publikumssalen, Stord rådhus
Dato: 11.12.2019
Tidspunkt: 14:00 – 19.00

Følgjande faste medlemmer møte:

Navn	Funksjon	Representerer
Fredrik Litleskare	Leiar	H
Stian Djuvsland	Nestleiar	FRP
Tore Jubskås	Medlem	SP

Følgjande medlemmer hadde meldt forfall:

Navn	Funksjon	Representerer
Astrid-Cecilie F. Aleksandersen	Medlem	AP

Følgjande varamedlemmer møte:

Navn	Møtte for	Representerer
Ingen		

Merknader

Ingen av dei tre varamedlemane for Astrid-Cecilie F. Aleksandersen kunne møta.

Rigmor Svanberg møtte ikkje, og meddelte undervegs i møtet at tekniske forhold med hennar utstyr gjorde at innkallinga ikkje var fanga opp, samt at ho var bortreist. Det var då ikkje råd å skaffa vara.

Andre som møtte:

Navn	Stilling
Jan Magne Renstrøm	Manager i KPMG
Björg Rabbe Sandven	Forvaltningsrevisor i KPMG
Hogne Haktorson	Kontrollsjef Hordaland fylkeskom., sekret. for kontr.utv.

Fredrik Litleskare
utvalsleiar

Hogne Haktorson
utvalssekretær

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ikkje underskrift.

Saksliste

Utvalgs- saksnr	Innhold	Lukket	Arkiv- saksnr
PS 51/19	Godkjenning av innkalling og sakliste		
PS 52/19	Godkjenning av protokoll frå forrige møte		
PS 53/19	Informasjon til Kontrollutvalet i starten av valperioden.		2019/124
PS 54/19	Rutinar for kontrollarbeidet		2019/124
PS 55/19	Teieplikt for kontrollutvalet		2019/124
PS 56/19	Korleis melde avbod til møta i kontrollutvalet.		2019/124
PS 57/19	Tilrådingar etter evaluering av arbeidet i kontrollutvalet i førre valperiode		2019/124
PS 58/19	KPMG presenterer interimisrevisjonsrapport for 2019		2019/132
PS 59/19	Forvaltningsrevisjon innan plan- og byggesakshandsaming - Status i arbeidet		2019/45
PS 60/19	Selskapskontroll av Podlen Verkstad AS - rapport		2019/34
PS 61/19	Analyse og plan for forvaltningsrevisjon for perioden 2020 - 2024 - forslag til prosjektplan		2019/133
PS 62/19	Analyse og plan for eigarskapskontroll for perioden 2020 - 2024 - forslag til prosjektplan		2019/134
PS 63/19	Gjennomgang av møteprotokollar i Stord kommune		2019/130
PS 64/19	Referatsaker		
RS 29/19	Kontrollutval - val for perioden 2019 - 2023		2019/131
RS 30/19	Invitasjon til NKRF-konferansen på Gardermoen 29. - 30.01.2020		2019/61
RS 31/19	Forum for Kontroll og Tilsyn - medlemsinformasjon november 2019		2019/15
RS 32/19	Orientering om to tilsyn - vilkårspartering og arkiv		2019/129
RS 33/19	Svar til Arkivverket på endeleg tilsynsrapport og lukking av pålegg		2019/129
PS 65/19	Eventuelt		

PS 51/19 Godkjenning av innkalling og sakliste

Saksprotokoll i Kontrollutvalet i Stord kommune - 11.12.2019

Handsaming i møtet:

Det kom ikkje fram merknader til innkalling og saksliste.

Vedtak:

Innkalling og saksliste vart godkjent.

PS 52/19 Godkjenning av protokoll frå forrige møte

Saksprotokoll i Kontrollutvalet i Stord kommune - 11.12.2019

Handsaming i møtet:

Det kom ikkje fram merknader til protokoll frå møte 24.09.2019.

Vedtak:

Protokoll frå møte 24.09.2019 vart godkjent.

PS 53/19 Informasjon til Kontrollutvalet i starten av valperioden.

Forslag til vedtak

Informasjonen vert teken til orientering.

Saksprotokoll i Kontrollutvalet i Stord kommune - 11.12.2019

Handsaming i møtet:

Forslag til vedtak vart samrøystes vedteke.

Vedtak:

Informasjonen vert teken til orientering.

PS 54/19 Rutinar for kontrollarbeidet

Forslag til vedtak

1. Kontrollutvalet sine medlemmer får abonnement på Kommunerevisoren
2. Kontrollutvalet vil prioritere at alle medlemmane deltek på folkevaldopplæring på Solstrand 18. og 19. februar 2020
3. Kontrollutvalet vil prioritere at nokon frå utvalet deltek på ein eller begge fagkonferansane for kontrollutval i 2020
4. Kontrollutvalet er samde i at det er leiar i utvalet som kan uttale seg til media på vegne av utvalet.
5. Første møte i kontrollutvalet i Stord kommune 2020 vert:
6. Kontrollutvalet tek elles informasjonen til orientering.

Saksprotokoll i Kontrollutvalet i Stord kommune - 11.12.2019

Handsaming i møtet:

Utvalet var bl.a. innom dette:

NKRF sin kontrollutvalskonferanse 29. – 30. januar 2020.

- Utvalet blir representert ved Stian Djuvslund og Tore Jubskås.
- Reserve Fredrik Litleskare.

- Dersom Djuvsland ikkje er valbar til kontrollutvalet, jmf. anna sak, så reiser Fredrik Litleskare.

Utvalet avventar å ta stilling til kven som deltar på FKT sin fagkonferanse 3. – 4. juni 2020.

Det var ønskemål om at inntil 3. varamedlem mottar innkallingar og møteprotokollar frå kontrollutvalsmøta.

Vedtak i saka var samrøystes.

Vedtak:

1. Kontrollutvalet sine medlemmer får abonnement på Kommunerevisoren
2. Kontrollutvalet vil prioritere at alle medlemmane deltek på folkevaldopplæring på Solstrand 18. og 19. februar 2020
3. Kontrollutvalet vil prioritere at nokon frå utvalet deltek på ein eller begge fagkonferansane for kontrollutval i 2020, derav 2 til NKRF sin konferanse 29. – 30. jan. 2020.
4. Kontrollutvalet er samde i at det er leiar i utvalet som kan uttale seg til media på vegne av utvalet.
5. Første møte i kontrollutvalet i Stord kommune 2020 vert: 11/3-2020 kl. 14.00
6. Inntil 3. varamedlem mottar innkallingar og protokollar for kontrollutvalet.
7. Kontrollutvalet tar elles informasjonen til orientering.

PS 55/19 Teieplikt for kontrollutvalet

Forslag til vedtak

Kontrollutvalet tek informasjonen om lovbestemt teieplikt som går fram av saka til etterretning, og vil følge dette i sitt arbeid i kontrollutvalet.

Saksprotokoll i Kontrollutvalet i Stord kommune - 11.12.2019

Handsaming i møtet:

Forslag til vedtak vart samrøystes vedteke.

Vedtak:

Kontrollutvalet tek informasjonen om lovbestemt teieplikt som går fram av saka til etterretning, og vil følge dette i sitt arbeid i kontrollutvalet.

PS 56/19 Korleis melde avbod til møta i kontrollutvalet.

Forslag til vedtak

Kontrollutvalet tar til etterretning dei rutinane som gjeld for å melde avbod til møta i utvalet.

Saksprotokoll i Kontrollutvalet i Stord kommune - 11.12.2019

Handsaming i møtet:

Forslag til vedtak vart samrøystes vedteke.

Vedtak:

Kontrollutvalet tar til etterretning dei rutinane som gjeld for å melde avbod til møta i utvalet.

PS 57/19 Tilrådingar etter evaluering av arbeidet i kontrollutvalet i førre valperiode

Forslag til vedtak

1. Kontrollutvalet slutter seg til tilrådingane fra utvalet i førre periode.
2. Kontrollutvalet ber om å få ein halvtime til å informera om utvalet si rolle og ansvar for kommunestyret i eit av dei første møta i 2020.
3. Utvalet ber sekretariatet om å arbeide vidare med tilrådingane.

Saksprotokoll i Kontrollutvalet i Stord kommune - 11.12.2019

Handsaming i møtet:

Forslag til vedtak vart samrøystes vedteke.

Vedtak:

1. Kontrollutvalet slutter seg til tilrådingane fra utvalet i førre periode.
2. Kontrollutvalet ber om å få ein halvtime til å informera om utvalet si rolle og ansvar for kommunestyret i eit av dei første møta i 2020.
3. Utvalet ber sekretariatet om å arbeide vidare med tilrådingane.

PS 58/19 KPMG presenterer interimsrevisjonsrapport for 2019

Forslag til vedtak

Kontrollutvalet tar oppsummering etter interimsrevisjon 2019 frå KPMG AS til orientering.

Saksprotokoll i Kontrollutvalet i Stord kommune - 11.12.2019

Handsaming i møtet:

Manager i KPMG, Jan Magne Renstrøm, presenterte interimsrevisjonsrapporten, derav observasjonar på to område:

- Lønn – endring av lønnsdata
- Rekneskap – endring av faste data

Utvalet stilte spørsmål, og ønskte oppfølging frå administrasjonen innan dei to områda.

Vedtak i saka var samrøystes.

Vedtak:

Kontrollutvalet tar oppsummering etter interimrevisjon 2019 frå KPMG AS til orientering, og forventar ei tilbakemelding frå administrasjonen i neste utvalsmøte 11.03.20 om korleis tilrådingane er / vil bli følgt opp.

PS 59/19 Forvaltningsrevisjon innan plan- og byggesakshandsaming - Status i arbeidet

Forslag til vedtak

Informasjonen vert teken til orientering.

Saksprotokoll i Kontrollutvalet i Stord kommune - 11.12.2019

Handsaming i møtet:

Forvaltningsrevisor Bjørg Rabbe Sandven orienterte om status for arbeidet.

Revisor drøfta med sekretariatet om det burde vera respondentar utanfor kommuneadministrasjonen. Utvalet gav slik tilbakemelding:

- Det bør vera respondentar utanfor avdelinga - ein eller to profesjonelle søkarar. Val då av nokon som har hatt mange saker, ettersom det då kjem fram eit meir objektivt syn enn gjennom kun ei sak.

Ved fastsetting av neste utvalsmøte, vart det skua til tid for ferdigstilling av denne rapporten. Det blir lagt opp til at rapport kan koma opp til handsaming i neste kontrollutvalsmøte, 11. mars 2020.

Vedtak i saka var samrøystes.

Vedtak:

Informasjonen vert teken til orientering, med den endringa som går fram av handsaminga.

PS 60/19 Selskapskontroll av Podlen Verkstad AS - rapport

Forslag til innstilling

På bakgrunn av gjennomført selskapskontroll av Podlen verkstad AS ber kommunestyret **rådmannen** syta for å:

1. Utarbeida eigarskapsmeldinga etter KS sin oppdaterte rettleiar for selskapsleiing "Anbefalingar om eigarstyring, selskapsleiing og kontroll" framfor "KS Eierforum – 19 råd om eigarskap og selskapsleiing".
2. Sikra at styret sin kompetanse er tilpassa verksemda, og sikre at styret jevnlig vurderer eigen kompetanse.
3. Laga ein prioritert handlingsplan til kontrollutvalet innan 01.05.2019 som visar kva tiltak kommunen skal setjast i verk for å følgja opp tilrådingane i rapporten, når tiltaka skal setjast i verk og kven som skal ha ansvaret for iverksettinga.

På bakgrunn av gjennomført selskapskontroll av Podlen verkstad AS ber kommunestyret **selskapet** syta for at:

1. Generalforsamlinga vedtektsfestar at Podlen Verkstad skal ha ein valkomité.
2. Styret til Podlen Verkstad etablerer faste rutinar for å handtere habilitetskonfliktar.

3. Podlen verkstad bør etablere overordna mål for verksemda på alle område, inkludert HMS.
4. Å gjera risikovurderingar opp mot alle mål, irekna på personvernområdet. Alle risikovurderingar bør samanstillast i ROS-analysen.
5. Podlen verkstad etablerer eit digitalt, logisk oppbygd internkontroll- og HMS-system.
6. Podlen verkstad bearbeidar protokollen og personvernerklæringa.
7. Å laga ein prioritert handlingsplan til kontrollutvalet innan 01.05.2019 som visar kva tiltak selskapet skal setjast i verk for å følgja opp tilrådingane i rapporten, når tiltaka skal setjast i verk og kven som skal ha ansvaret for iverksettinga.

Saksprotokoll i Kontrollutvalet i Stord kommune - 11.12.2019

Handsaming i møtet:

Forvaltningsrevisor Bjørg Rabbe Sandven presenterte forvaltningsrevisjonsrapporten.

Utvalet stilte spørsmål, og oppfatta at det hadde vore noko krevande selskapskontroll å gjennomføra.

Utvalet ønskjer at KPMG presenterer rapporten for kommunestyret, omlag 15 minutt og at utvalseiar kan supplera i debatten etterpå.

Forslag til vedtak vart samrøystes vedteke.

Vedtak:

På bakgrunn av gjennomført selskapskontroll av Podlen verkstad AS ber kommunestyret **rådmannen** syta for å:

1. Utarbeida eigarskapsmeldinga etter KS sin oppdaterte rettleiar for selskapsleiing "Anbefalingar om eigarstyring, selskapsleiing og kontroll" framfor "KS Eierforum – 19 råd om eigarskap og selskapsleiing".
2. Sikra at styret sin kompetanse er tilpassa verksemda, og sikre at styret jevnlig vurderer eigen kompetanse.
3. Laga ein prioritert handlingsplan til kontrollutvalet innan 01.05.2020 som visar kva tiltak kommunen skal setjast i verk for å følgja opp tilrådingane i rapporten, når tiltaka skal setjast i verk og kven som skal ha ansvaret for iverksettinga.

På bakgrunn av gjennomført selskapskontroll av Podlen verkstad AS ber kommunestyret **selskapet** syta for at:

1. Generalforsamlinga vedtektsfestar at Podlen Verkstad skal ha ein valkomité.
2. Styret til Podlen Verkstad etablerer faste rutinar for å handtere habilitetskonfliktar.
3. Podlen verkstad bør etablere overordna mål for verksemda på alle område, inkludert HMS.
4. Å gjera risikovurderingar opp mot alle mål, irekna på personvernområdet. Alle risikovurderingar bør samanstillast i ROS-analysen.
5. Podlen verkstad etablerer eit digitalt, logisk oppbygd internkontroll- og HMS-system.
6. Podlen verkstad bearbeidar protokollen og personvernerklæringa.
7. Å laga ein prioritert handlingsplan til kontrollutvalet innan 01.05.2020 som visar kva tiltak selskapet skal setjast i verk for å følgja opp tilrådingane i rapporten, når tiltaka skal setjast i verk og kven som skal ha ansvaret for iverksettinga.

PS 61/19 Analyse og plan for forvaltningsrevisjon for perioden 2020 - 2024 - forslag til prosjektplan

Forslag til vedtak

1. Kontrollutvalet ber KPMG gjennomføra risiko- og vesentlegvurderingar i Stord kommune, samt utarbeida forslag til plan for forvaltningsrevisjon for perioden 2020 – 2024.
2. Forslag til prosjektplan av november 2019, med dei endringar som kom fram i møtet, ligg til

- grunn.
3. Det er ei målsetting at KPMG involverer kontrollutvalet i prosessen i dei neste kontrollutvalsmøta.
 4. Det er vidare ei målsetting at forslag til plan for forvaltningsrevisjon for 2020 – 2024 skal leggast fram for kommunestyret 16.06.2020.

Saksprotokoll i Kontrollutvalet i Stord kommune - 11.12.2019

Handsaming i møtet:

Forvaltningsrevisor Bjørg Rabbe Sandven orienterte om prosjektplanen, herunder:

- Om prosessen og at kontrollutvalet vil bli involvert.
- At timetalet i sams prosjektplan for dei to plansakene inkluderer fire sluttprodukt - to analysar og to planar

Utvalet stilte spørsmål.

Det framkom ikkje konkrete endringar til teksten i prosjektplanen

Forslag til vedtak vart samrøystes vedteke.

Vedtak:

1. Kontrollutvalet ber KPMG gjennomføra risiko- og vesentlegvurderingar i Stord kommune, samt utarbeida forslag til plan for forvaltningsrevisjon for perioden 2020 – 2024.
2. Forslag til prosjektplan av november 2019, ligg til grunn.
3. Det er ei målsetting at KPMG involverer kontrollutvalet i prosessen i dei neste kontrollutvalsmøta.
4. Det er vidare ei målsetting at forslag til plan for forvaltningsrevisjon for 2020 – 2024 skal leggast fram for kommunestyret 16.06.2020.

PS 62/19 Analyse og plan for eigarskapskontroll for perioden 2020 - 2024 - forslag til prosjektplan

Forslag til vedtak

1. Kontrollutvalet ber KPMG gjennomføra risiko- og vesentlegvurderingar i Stord kommune, samt utarbeida forslag til plan for eigarskapskontroll for perioden 2020 – 2024.
2. Forslag til prosjektplan av november 2019, med dei endringar som kom fram i møtet, ligg til grunn.
3. Det er ei målsetting at KPMG involverer kontrollutvalet i prosessen i dei neste kontrollutvalsmøta.
4. Det er vidare ei målsetting at forslag til plan for eigarskapskontroll for 2020 – 2024 skal leggast fram for kommunestyret 16.06.2020.

Saksprotokoll i Kontrollutvalet i Stord kommune - 11.12.2019

Handsaming i møtet:

Forvaltningsrevisor Bjørg Rabbe Sandven orienterte om prosjektplanen, herunder:

- Om prosessen og at kontrollutvalet vil bli involvert.
- At timetalet i sams prosjektplan for dei to plansakene inkluderer fire sluttprodukt - to analysar og to planar

Utvalet stilte spørsmål.

Det framkom ikkje konkrete endringar til teksten i prosjektplanen

Forslag til vedtak vart samrøystes vedteke.

Vedtak:

1. Kontrollutvalet ber KPMG gjennomføra risiko- og vesentlegvurderingar i Stord kommune, samt utarbeida forslag til plan for eigarskapskontroll for perioden 2020 – 2024.
2. Forslag til prosjektplan av november 2019, ligg til grunn.
3. Det er ei målsetting at KPMG involverar kontrollutvalet i prosessen i dei neste kontrollutvalsmøta.
4. Det er vidare ei målsetting at forslag til plan for eigarskapskontroll for 2020 – 2024 skal leggst fram for kommunestyret 16.06.2020.

PS 63/19 Gjennomgang av møteprotokollar i Stord kommune

Forslag til vedtak

1. Kontrollutvalet tek møteprotokollane som går fram av saksframstillinga til orientering.
2. Særskilt ansvar for gjennomgang av framtidige møteprotokollar blir fordelt slik

Politisk organ:	Kontrollutvalsmedlem:
Kommunestyret	
Formannskapet	
Utval for rehabilitering, helse og omsorg	
Utval for oppvekst og kultur	
Utval for plan og utvikling	

Saksprotokoll i Kontrollutvalet i Stord kommune - 11.12.2019

Handsaming i møtet:

Fordeling av særskilt ansvar for gjennomgang av framtidige protokollar vart gjort.

Forslag til vedtak vart samrøystes vedteke, inkl. fordeling av ansvar.

Vedtak:

1. Kontrollutvalet tek møteprotokollane som går fram av saksframstillinga til orientering.
2. Særskilt ansvar for gjennomgang av framtidige møteprotokollar blir fordelt slik

Politisk organ:	Kontrollutvalsmedlem:
Kommunestyret	Fredrik Litleskare
Formannskapet	Rigmor Svanberg
Utval for rehabilitering, helse og omsorg	Stian Djuvsland
Utval for oppvekst og kultur	Astrid-Cecilie F. Aleksandersen
Utval for plan og utvikling	Tore Jubskås

PS 64/19 Referatsaker

Saksprotokoll i Kontrollutvalet i Stord kommune - 11.12.2019

Handsaming i møtet:

RS 29/19: Kontrollutval – val for perioden 2019 – 2023 – melding om vedtak.

- I lys av «Kort innføring i roller og ansvar for kontrollutvalet», Stille Stian Djuvsland spørsmål ved sin eigen valbarhet om å sitte i kontrollutvalet, jmf. eigarskap i bedrifta han er dagleg leiar for. Det var ikkje nokon som kunne gje klart svar i møtet. Utvalet (Djuvsland gjekk frå ved avgjerd) gjekk inn for at Djuvsland var fullverdig medlem på dette møtet, at han sjølv skulle røka etter i kommuneadm., samt at sekretariatet skulle røka etter opp mot sine kontaktar.

Stian Djuvsland deltok ikkje ved avrøysting i sak RS 29/19. Vedtak i saka var samrøystes.

Øvrige referatsaker vart samrøystes tekne til orientering

Vedtak:

RS 29/19: Kontrollutval – val for perioden 2019 – 2023 – melding om vedtak.

- Stian Djuvsland deltek som fullverdig kontrollutvalsmedlem (nestleiar) i utvalet sitt møte 11.12.19.
- Djuvsland sjekkar med kommuneadministrasjonen om han er valbar til verv i kontrollutvalet.
- Sekretariatet sjekkar parallelt «via sine kanalar» om Djuvsland er valbar til kontrollutvalet.

Kontrollutvalet tar øvrige referatsaker til orientering.

PS 65/19 Eventuelt

Saksprotokoll i Kontrollutvalet i Stord kommune - 11.12.2019

Handsaming i møtet:

A) Kort innføring i roller og ansvar for kontrollutvalet.

Sekretariatet hadde ei kort innføring om roller og ansvar ved oppstart, før handsaming av ordinære saker. I drøftinga var ein innom:

- valbarhet til kontrollutvalet (Sjå RS 29/19)
- Distribusjon av innkallingar og protokollar frå kontrollutvalsmøta (sjå PS 54/19)
- Ein var og innom at kontrollutvalet frå tid til annan mottek henvendingar.

B) Forum for oppvekst i Hordaland.

Kontrollutvalet ønskjer å bli betre kjent med funksjon og oppgåver gjeldande Forum for oppvekst i Sunnhordland. Utvalet ber om skriftleg informasjon om vedtekter eller liknande, samt andre strategiske dokument som fortel meir om forumet.

C) Ipad til kontrollutvalet sine medlemmar.

Faste medlemmar av kontrollutvalet vil få utdelt kommunal Ipad.

Dei som ikkje har motteke Ipad må ta kontakt med politisk sekretær Marit Annie Åkra, då det kan vera at ho manglar naudsynte personopplysningar for å levera desse ut.

D) Medlem i fødselspermisjon.

Kontrollutvalsmedlem Astrid-Cecilie Flisram Aleksandersen har meddelt at ho er ute i fødselspermisjon, og først tiltrer vervet i august 2020.

Sekretariatet blir beden om å sjekka kommunen sin praksis vedr. om det evt. må søkast om tidsavgrensa permisjon frå politiske verv medan politisk valde er ute i fødselspermisjon av ein viss varighet.

E) Kontrollutvalet sin budsjettsituasjon.

Kontrollutvalet fekk utdelt:

- Rekneskapsstatus for kontrollutvalet sitt budsjett i 2019
- Kontrollutvalet sitt budsjettforslag for 2020
- Kommunestyret sitt vedtekne budsjett for kontrollarbeidet i 2020

Til vidare oppfølging vart dette drøfta:

- KPMG vert beden om å fakturera sine timar så langt, slik at det vert rekneskapsført i 2019.
- Då pågåande forvaltningsrevisjon strekker seg over to år, og det er ytre faktorar som påverkar kor stor del av kostnaden som kjem i 2019, ønskjer kontrollutvalet at evt. restsum for utvalsarbeidet i 2019 vert overført til 2020 i rekneskapsavslutninga for 2019.
- Utvalsleiar vert beden om å ta kontakt med ordførar om rett budsjettsum ift. Stord kommune sitt eige reglement.

Vedtak i saka var samrøystes.

Vedtak:

A) Kort innføring i roller og ansvar for kontrollutvalet.

Kontrollutvalet tar informasjonen til orientering

B) Forum for oppvekst i Hordaland.

Kontrollutvalet ønskjer å bli betre kjent med funksjon og oppgåver gjeldande Forum for oppvekst i Sunnhordland. Utvalet ber om skriftleg informasjon om vedtekter eller liknande, samt andre strategiske dokument som fortel meir om forumet.

C) Ipad til kontrollutvalet sine medlemmar.

Status for utdeling vart teken til orientering.

D) Medlem i fødselspermisjon.

Sekretariatet blir beden om å sjekka kommunen sin praksis vedr. om det evt. må søkast om tidsavgrensa permisjon frå politiske verv medan politisk valde er ute i fødselspermisjon av ein viss varighet.

E) Kontrollutvalet sin budsjettsituasjon.

- Utvalsleiar vert beden om å ta kontakt med ordførar om rett budsjettsum ift. Stord kommune sitt eige reglement.
- Utvalet ber om at at evt. restsum for utvalsarbeidet i 2019 vert overført til 2020 i rekneskapsavslutninga for 2019.

Politiske saker

PS 1/20 Analyse og plan for forvaltningsrevisjon 2020-2024 - status og prosessen videre

Stord kommune

Sekretariat for kontrollutvalet
Saksframlegg

Saknr: 2019/133-5
Saksbehandlar: Hogne Haktorson

Saksgang

Utval	Utv.saksnr.	Møtedato
Kontrollutvalet i Stord kommune	1/20	11.02.2020

Analyse og plan for forvaltningsrevisjon 2020-2024 - status og prosessen vidare

Forslag til vedtak:

1. Kontrollutvalet tar status om arbeid med analyse og plan for forvaltningsrevisjon 2020-2024 til orientering.
2. Det vert lagt opp til ny workshop med kontrollutvalet i deira neste møte.

.

Samandrag

Føremålet med saka er å gjere greie for neste trinn i kontrollutvalet sitt arbeid med risiko- og vesentlegvurderinga (ROV) som skal ligga til grunn for plan for forvaltningsrevisjon for denne perioden.

Hogne Haktorson
Kontrollsjef

Saksframlegget er godkjent elektronisk og har difor ingen handskriven underskrift

Vedlegg

- 1 Overordna analyse og plan for forvaltningsrevisjon i Stord kommune - prosess

Saksutgreiing

Bakgrunn for saka

I tråd med kommuneloven § 23-3 skal kontrollutvalet utarbeida plan for forvaltningsrevisjon det første året i valperioden. Dette inneber at kontrollutvalet innan utgangen av 2020 må sørgja for:

- å gjennomføra ei risiko- og vesentlegvurdering av kommunen si verksemd og verksemda i kommunen sine selskap.
- å utarbeida ein plan for gjennomføring av forvaltningsrevisjon i perioden 2020 - 2024 basert på den gjennomførte risiko og vesentlegvurderinga
- at planen blir vedteken av kommunestyret, som kan delegera til kontrollutvalet å føreta endringar i planperioden.
- Fram til ny plan er vedteken vil plan for forvaltningsrevisjon 2016 - 2020 gjelda

Kontrollutvalet fatta slik vedtak 11.12.2019 i sak PS 61/19:

1. Kontrollutvalet ber KPMG gjennomføra risiko- og vesentlegvurderingar i Stord kommune, samt utarbeida forslag til plan for forvaltningsrevisjon for perioden 2020 - 2024.
2. Forslag til prosjektplan av november 2019, ligg til grunn.
3. Det er ei målsetting at KPMG involverar kontrollutvalet i prosessen i dei neste kontrollutvalsmøta.
4. Det er vidare ei målsetting at forslag til plan for forvaltningsrevisjon for 2020 - 2024 skal leggst fram for kommunestyret 16.06.2020.

Vedtakskompetanse

Kontrollutvalet har vedtakskompetanse for å starte opp og gjennomføra planprosessen, blant anna gjennom vedtak i denne saka.

Når utkast til plan for forvaltningsrevisjon 2020 - 2024 føreligg, etter gjennomført prosess, skal kontrollutvalet innstille til kommunestyre, som vedtek plan for forvaltningsrevisjon, jf. kommuneloven § 23-3.

Vurderingar og verknader

Det er naturleg at arbeidet skjer parallelt med anna sak til dette møtet - Analyse og plan for eigarskapskontroll 2020-2024.

I forkant av dette kontrollutvalsmøtet - 11.03.2020 kl. 11.30 - 13.30 - har KPMG lagt opp til å gjennomføra «Workshop». Her er invitasjonen, som bl.a. medlemene i kontrollutvalet har fått.

Onsdag 11. mars 2020

Workshop risiko- vesentlegvurderingar - politikarar

Kontrollutvalet skal i løpet av 2020 utarbeide planar for forvaltningsrevisjon og eigarskapskontroll for perioden 2020-2024. Planane skal bygge på risiko- vesentlegvurderingar av kommunens verksemd.

Plan for forvaltningsrevisjon skal peike ut områder innanfor verksemda til kommunen som bør prioriterast for forvaltningsrevisjonsprosjekter i planperioden. Planen skal vere basert på ei overordna analyse av risiko- og vesentlegvurderingar av heile den kommunale verksemda.

Plan for eigarskapskontroll skal peike ut områder ved eigarstyringa og selskap som bør prioriterast for eigarskapskontroll i planperioden. Planen skal vere basert på ei overordna analyse av risiko- og vesentlegvurderingar for selskap som kommunen eig og eigarstyringa.

Planane skal endeleg vedtakast i kommunestyret.

Vi vil avhalde to workshops i Stord kommune. Me legg opp til at den enkelte workshop vil ta to timar. Vi legg opp til å gjennomføre ein workshop med **kontrollutvalet sine medlemmar og sekretariat, ordførar og dei politiske utvalseleiarane**. Vidare vil vi gjennomføre ein eigen workshop med sentrale personar i kommunen sin administrasjon.

KPMG vil forberede og fasilitere møtet.

Meir informasjon

Dersom du har spørsmål er det bare til å ta kontakt med Bjørg Rabbe Sandven i KPMG. Kontaktinformasjonen finn du til høgre i invitasjonen.

Når utvalet er samla like etter workshop, er det på sin plass med ei kort oppsummering av status, samt å planlegga prosessen vidare.

Ved planlegging av prosessen vidare, må ein og skua til sak i same møte, om møteplan ut året.

Konklusjon

Kontrollutvalet oppsummerer status for planarbeidet, og drøftar prosessen vidare, bl.a. relatert til utvalet sin møteplan, jmf. anna sak til dette møtet.

Overordna analyse og plan for forvaltningsrevisjon i Stord kommune – prosess og timeestimat

Nedanfor har vi for overordna analyse og plan for forvaltningsrevisjon i Stord kommune skildra:

1. Korleis arbeidet er tenkt gjennomført
2. Ressursbruk / timeestimat

1. Korleis arbeidet er tenkt gjennomført

Målet for kommunen er å få på plass ein plan for forvaltningsrevisjon og eigarskapskontroll. Denne skal bygge på ei overordna analyse av kommunen si verksemd ut i frå analysar av risiko og vesentlegheit. Etter vår vurdering er risikoanalysar sentralt i den overordna analysen, ikkje minst analysar knytt til risiko for manglande kontroll på vesentlege sider ved verksemda. Av den grunn har vi vektlagt å gjennomføre nettopp analysar med utspring i risiko og vesentlegheit. Meir konkret inneberer dette å prosessuelt forstå ei risiko- og vesentlegheitsanalyse av verksemda kor vi ynskjer samspel med kommunen; administrasjon, politikarar og sekretariat for kontrollutvalet. Vi ser for oss å dele arbeidet i 4 hovudbolkar:

- 1) Kartleggje og forstå kommunen
- 2) Workshops med kommunen for å etablere og verifisere moglege område for forvaltningsrevisjon
- 3) Dokumentere analysar
- 4) Utarbeide plan for forvaltningsrevisjon og eigarskapskontroll

Vi vektlegg ikkje å kartlegge og utgreie konsept og teoretiske metodikkar for styring og internkontroll i kommunen.

Vi ser for oss følgjande steg i prosessen:

Offices in:

Oslo	Haugesund	Stavanger
Alta	Knarvik	Stord
Arendal	Kristiansand	Stråume
Bergen	Larvik	Tromsø
Bodo	Mo i Rana	Trondheim
Elverum	Molde	Tynset
Finnsnes	Narvik	Tønsberg
Grimstad	Sandefjord	Ålesund
Hamar	Sandnessjøen	

Dei skisserte stega inneberer samhandling mellom revisor, kontrollutvalet, sekretariat og kommunen sin administrasjon. Kontrollutvalet vil ha kontroll med prosessen undervegs gjennom bestilling og føringar og diskusjon i møte.

Vi understreker at dette er eit forslag til prosess og innhald for overordna analyse. Det vil vere naturleg å diskutere dette nærmare med kontrollutvalet.

2. Ressursbruk / timeestimat

Skissert tilnærming medfører eit ressursforbruk på om lag 140 timar.

Figuren under viser forslag til aktivitets- og fremdriftsplan:

	November				Desember				Januar					Februar				Mars				April				Mai					
Faser + aktiviteter	45	46	47	48	49	50	51	52	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23
Forberede																															
Etablere prosjektplan																															
Godkjenning prosjektplan KU																															
Starte opp																															
Gjennomføre																															
Dokumentanalyse																															
Innspill fra kommunen																															
Analyse																															
Kvalitetssikring																															
Rapportutkast																															
Rapport																															
Ferdigstille rapportutkast																															
Oversending av rapport																															
Presentasjon KU																															

Stord kommune

Sekretariat for kontrollutvalet
Saksframlegg

Saknr: 2019/134-4
Saksbehandlar: Hogne Haktorson

Saksgang

Utval	Utv.saksnr.	Møtedato
Kontrollutvalet i Stord kommune	2/20	11.02.2020

Analyse og plan for eigarskapskontroll 2020-2024 - status og prosessen vidare

Forslag til vedtak:

- 1.Kontrollutvalet tar status om arbeid med analyse og plan for eigarskapskontroll 2020-2024 til orientering.
2. Det vert lagt opp til ny workshop med kontrollutvalet i deira neste møte.

Samandrag

Føremålet med saka er å gjere greie for neste trinn i kontrollutvalet sitt arbeid med risiko- og vesentlegvurderinga (ROV) som skal ligga til grunn for plan for eigarskapskontroll for denne perioden.

Hogne Haktorson
Kontrollsjef

Saksframlegget er godkjent elektronisk og har difor ingen handskriven underskrift

Saksutgreiing

Bakgrunn for saka

I tråd med kommuneloven § 23-4 skal kontrollutvalet utarbeida plan for eigarskapskontroll det første året i valperioden. Dette inneber at kontrollutvalet innan utgangen av 2020 må sørgja for:

- å gjennomføra ei risiko- og vesentlegvurdering av kommunen sine eigarskap i selskap.
- å utarbeida ein plan for gjennomføring av eigarskapskontroll i perioden 2020 - 2024 basert på den gjennomførte risiko og vesentlegvurderinga
- at planen blir vedteken av kommunestyret, som kan delegera til kontrollutvalet å føreta endringar i planperioden.
- Fram til ny plan er vedteken vil plan for selskapskontroll 2016 - 2020 gjelda

Kontrollutvalet fatta slik vedtak 11.12.2019 i sak PS 62/19:

1. Kontrollutvalet ber KPMG gjennomføra risiko- og vesentlegvurderingar i Stord kommune, samt utarbeida forslag til plan for eigarskapskontroll for perioden 2020 - 2024.
2. Forslag til prosjektplan av november 2019, med dei endringar som kom fram i møtet, ligg til grunn.
3. Det er ei målsetting at KPMG involverar kontrollutvalet i prosessen i dei neste kontrollutvalsmøta.
4. Det er vidare ei målsetting at forslag til plan for eigarskapskontroll for 2020 - 2024 skal leggast fram for kommunestyret 16.06.2020.

Vedtakskompetanse

Kontrollutvalet har vedtakskompetanse for å starte opp og gjennomføra planprosessen, blant anna gjennom vedtak i denne saka.

Når utkast til plan for eigarskapskontroll 2020 - 2024 føreligg, etter gjennomført prosess, skal kontrollutvalet innstille til kommunestyre, som vedtek plan for eigarskapskontroll, jf. kommuneloven § 23-4.

Vurderingar og verknader

Det er naturleg at arbeidet skjer parallelt med anna sak til dette møtet - Analyse og plan for forvaltningsrevisjon 2020-2024.

I forkant av dette kontrollutvalsmøtet - 11.03.2020 kl. 11.30 - 13.30 - har KPMG lagt opp til å gjennomføra «Workshop». Her er invitasjonen, som bl.a. medlemene i kontrollutvalet har fått.

Onsdag 11. mars 2020

Workshop risiko- vesentlegvurderingar - politikarar

Kontrollutvalet skal i løpet av 2020 utarbeide planar for forvaltningsrevisjon og eigarskapskontroll for perioden 2020-2024. Planane skal bygge på risiko- vesentlegvurderingar av kommunens verksemd.

Plan for forvaltningsrevisjon skal peike ut områder innanfor verksemda til kommunen som bør prioriterast for forvaltningsrevisjonsprosjekter i planperioden. Planen skal vere basert på ei overordna analyse av risiko- og vesentlegvurderingar av heile den kommunale verksemda.

Plan for eigarskapskontroll skal peike ut områder ved eigarstyringa og selskap som bør prioriterast for eigarskapskontroll i planperioden. Planen skal vere basert på ei overordna analyse av risiko- og vesentlegvurderingar for selskap som kommunen eig og eigarstyringa.

Planane skal endeleg vedtakast i kommunestyret.

Vi vil avhalde to workshops i Stord kommune. Me legg opp til at den enkelte workshop vil ta to timar. Vi legg opp til å gjennomføre ein workshop med **kontrollutvalet sine medlemmar og sekretariat, ordførar og dei politiske utvalseleiarane**. Vidare vil vi gjennomføre ein eigen workshop med sentrale personar i kommunen sin administrasjon.

KPMG vil forberede og fasilitere møtet.

Meir informasjon

Dersom du har spørsmål er det bare til å ta kontakt med Bjørg Rabbe Sandven i KPMG. Kontaktinformasjonen finn du til høgre i invitasjonen.

Når utvalet er samla like etter workshop, er det på sin plass med ei kort oppsummering av status, samt å planlegga prosessen vidare.

Ved planlegging av prosessen vidare, må ein og skua til sak i same møte, om møteplan ut året.

Konklusjon

Kontrollutvalet oppsummerer status for planarbeidet, og drøftar prosessen vidare, bl.a. relatert til utvalet sin møteplan, jmf. anna sak til dette møtet.

Stord kommune

Sekretariat for kontrollutvalet
Saksframlegg

Saknr: 2020/81-7
Saksbehandlar: Hogne Haktorson

Saksgang

Utval	Utv.saksnr.	Møtedato
Kontrollutvalet i Stord kommune	3/20	11.02.2020

Møteplan 2020 for kontrollutvalet

Forslag til vedtak

Kontrollutvalet legg opp til denne møteaktiviteten for 2020:

Dato:	Merknad:
11.03.2020	
14.05.2020	
02.09.2020	
14.10.2020	
03.12.2020	

Samandrag

Førermålet med denne saka er å få vedteke ein møteplan for kontrollutvalet i Stord kommune for 2020.

Hogne Haktorson
Kontrollsjef

Saksframlegget er godkjent elektronisk og har difor ingen handskriven underskrift

Saksutgreiing

Bakgrunn for saka

Det er praktisk at møtetider i kontrollutvalet er tilpassa saker som ev. skal vidare til formannskapet og kommunestyret. Årsrekneskapen for Stord hamnestell skal og innom utval for plan og utvikling før formannskapet.

Vedtakskompetanse

Det er kontrollutvalet som har vedtakskompetanse i denne saka.

Vurderingar og verknader

På bakgrunn av det som går frem over har me laga eit forslag til møteplan for kontrollutvalet for 2020 der det er teke omsyn til møta som er planlagt for kommunestyret og formannskapet, særleg relatert til saker om årsrekneskapen.

Vanlegvis har det vore tre møte i vårhalvåret, gjerne månadsskiftet febr./mars, april og mai, samt to møte i hausthalvåret. Litt grunna tidspunkt for påske 2020, er det her lagt opp til to vårmøte og tre haustmøte. På marsmøtet kan gjerne møteplanen drøftast opp mot planarbeidet som kontrollutvalet arbeidar med no.

Utkast til møteplan for kontrollutvalet:	Merknad:	Aktuelle møter, dersom saker skal vidare til:	
		Form. / Utval PO	Kommunestyret
11.03.2020			02.04.2020
14.05.2020	Uttale til kommunerekneskapen og rekneskap Stord hamnestell	Utv. PO 28.05.2020 Form. 03.06.2020	16.06.2020
02.09.2020	Budsjett 2020 for KUV Revisjonsplan		Dato 2. halvår ikkje lagt ut på heimesida
14.10.2020			
03.12.2020	Interimsrevisjonsrapport		

Konklusjon

Sekretariatet tilrår at kontrollutvalet vedtar møteplan for 2020 slik som føreslått.

Stord kommune

Sekretariat for kontrollutvalet
Saksframlegg

Saknr: 2019/45-12
Saksbehandlar: Hogne Haktorson

Saksgang

Utval	Utv.saksnr.	Møtedato
Kontrollutvalet i Stord kommune	4/20	11.02.2020

Plan- og byggesakshandsaming - forvaltningsrevisjonsrapport

Forslag til innstilling:

På bakgrunn av forvaltningsrevisjon innan plan og byggesakshandsaming ber kommunestyret rådmannen syta for å:

1. Følgje opp og avklare behovet for å implementere eit eige sakshandsamingssystem for byggesakshandtering.
2. Iverksette tiltak for å sikre at avvikssystemet også vert nytta innanfor byggesakshandsaminga.
3. Etablere arbeidsrutinar som sikrar gjennomføring og oppfølging av tilsyn, irekna å vurdere om dei har tilstrekkelig kapasitet for å gjennomføre tilsyn i samsvar med målsetting og regelverk.
4. Etablere og implementere tydelege samhandlingsrutinar mellom Regulering, bygg og Oppmåling (RBO), Stord kommunalteknikk (SKT) og vegmynde.
5. Prioritere arbeidet med å oppdatere det kommunale planverket.
6. Sikre at all relevant rådgjeving og rettleiing vert dokumentert i samsvar med forvaltningslova.
7. Etablere tiltak for å sikre at førebels svar vert sendt ut på alle byggesaker kor sakshandsaminga overgår fire veker.
8. Det vert laga ein prioritert handlingsplan til kontrollutvalet innan 01.06.2020 som viser kva tiltak som skal setjast i verk for å følgja opp tilrådingane i rapporten, når tiltaka skal setjast i verk og kven som skal ha ansvaret for iverksettinga.

Samandrag

Kontrollutvalet har tinga ein forvaltningsrevisjon innan plan- og byggesakshandsaming, med slik føremål: Vurdere om Stord kommune har ei styring og internkontroll med byggesak som er hensiktsmessig og tilstrekkeleg for å ivareta krava som gjeld for byggesaker. Revisor har levert ein rapport med 7 tilrådingar. Dessutan er det føydd til eit 8. punkt om vidare oppfølging av tilrådingane.

Hogne Haktorson
Kontrollsjef

Saksframlegget er godkjent elektronisk og har difor ingen handskriven underskrift

Vedlegg

1 Plan- og byggesakshandsaming - forvaltningsrevisjonsrapport

Saksutgreiing

Bakgrunn for saka

Kontrollutvalet gjorde slikt vedtak i møte 24.09.19., sak PS 45/19:

1. Kontrollutvalet ønskjer at det vert gjennomført forvaltningsrevisjon innan plan- og byggesakshandsaming.
2. KPMG vert beden om å levera forslag til prosjektplan i tråd med dei føringar utvalet har gjeve, inkl. føremål, problemstillingar, evt. avgrensingar og ressursbruk.
3. Kontrollutvalsleiar, i samråd med sekretariatet, får fullmakt til å godkjenne prosjektplanen. Før godkjenning av planen skal utvalsmedlemmane ha fått høve til å gje sine merknader, med svarfrist på to dagar.
4. Prosjektplanen vart lagt fram som referatsak i neste møte.

KPMG utarbeidde utkast til prosjektplan. Denne var til gjennomsyn hjå utvalsmedlemmane, med høve for å koma med innspel. Kontrollutvalsleiaren godkjente prosjektplanen i samråd med sekretariatet, og KPMG mottok endeleg bestilling 14.10.19.

I utvalsmøte 11.12.19, sak PS 59/19, gav KPMG status i arbeidet. Revisor drøfta om det burde vera respondentar utanfor kommuneadministrasjonen. Utvalet gav slik tilbakemelding:

- Det bør vera respondentar utanfor avdelinga - ein eller to profesjonelle søkarar. Val då av nokon som har hatt mange saker, ettersom det då kjem fram eit meir objektivt syn enn gjennom kun ei sak.

Føremålet med forvaltningsrevisjonen er å vurdere om Stord kommune har ei styring og internkontroll med byggesak som er hensiktsmessig og tilstrekkeleg for å ivareta krava som gjeld for byggesaker. I tråd med signal frå kontrollutvalet fokuserte revisor på byggesak i denne forvaltningsrevisjonen.

Forvaltningsrevisjonen vil vere forbetningsorientert, og vil ha som føremål å gi tilrådingar om tiltak dersom forvaltningsrevisjonen avdekkjer forbetningsområde.

Basert på føremålet vart det sett opp slike problemstillingar:

1. Kva system for internkontroll er etablert for plan- og byggesak?
2. I kva grad er kommunen si etterleving av internkontrollen tilstrekkeleg for å sikre oppfølginga av krava for byggesak?
3. For eit utval av byggesaker; i kva grad etterlevast krava til sakshandsaming i plan- og bygningsloven?

Vedtakskompetanse

Kontrollutvalet innstiller, medan kommunestyret fattar endeleg vedtak.

Vurderingar og verknader

KPMG har no gjort ferdig forvaltningsrevisjon innan «Plan og byggesakshandsaming» i Stord kommune. Revisjonsrapport er levert og ligg ved.

Prosjektet er gjennomført i tråd med standard for forvaltningsrevisjon og KPMG har nytta ulike metodar for informasjonsinnsamling. Det er gjennomført dokumentanalyse, samtale med entreprenørar, intervju og case.

I pkt. 2 av rapporten er det med erfaring frå kundar av byggesak. Dette har særskilt utspring i kontrollutvalet sine merknader i sak PS 59/19, og er ein ein nyttig del av heilskapen i rapporten.

Etter sekretariatet si vurdering er det levert ein god rapport som er i samsvar med kontrollutvalet si bestilling.

I samandraget fremst i rapporten, samt i pkt. 5 på side 22 av rapporten, kjem revisor med slike tilrådingar:

Våre tilrådingar er følgjande:

1. Kommunen bør følgje opp og avklare behovet for å implementere eit eige sakshandsamingssystem for byggesakshandtering.
2. Kommunen bør verksette tiltak for å sikre at avvikssystemet også vert nytta innanfor byggesakshandsaminga.
3. Kommunen bør etablere arbeidsrutinar som sikrar gjennomføring og oppfølging av tilsyn, irekna å vurdere om dei har tilstrekkelig kapasitet for gjennomføre tilsyn i samsvar med målsetting og regleverk.
4. Kommunen bør etablere og implementere tydelege samhandlingsrutinar mellom Regulering, bygg og Oppmåling (RBO), Stord kommunalteknikk (SKT) og vegmynde.
5. Kommunen bør prioritere arbeidet med å oppdatere det kommunale planverket.
6. Kommunen bør sikre at all relevant rådgjeving og rettleiing vert dokumentert i samsvar med forvaltningslova.
7. Kommunen bør etablere tiltak for å sikre at førebels svar vert sendt ut på alle byggesaker kor sakshandsaminga overgår fire veker.

Rådmannen har hatt rapporten til uttale og uttalen går fram av punkt 6 i rapporten. Sekretariatet merkar seg at rådmannen har kommentert to punkt, revisor har gjeve kommentarar igjen til det, samt endra noko på den første tilrådinga.

Sekretariatet har endra oppbygginga av oppfølgingspunktka i forslag til innstilling frå «Våre tilrådingar er følgjande: 1-7 - Kommunen bør...» til «... ber kommunestyret rådmannen syta for å - 1-7 - følgja opp / iverksetta / etablere mv.»

Konklusjon

Kontrollutvalet har eit spesielt ansvar for å følgje opp at kommunestyret sine vedtak i samband med rapportar om forvaltningsrevisjon blir følgd opp, jf. kommuneloven § 23-2, e der det står dette:

«Kontrollutvalget skal påse at:

e) vedtak som kommunestyret eller fylkestinget treffer ved behandlingen av revisjonsrapporter, blir fulgt opp.»

Rapportering til kommunestyret i tråd med dette skjer normalt i samband med at kontrollutvalet årleg legg fram si årsmelding for kommunestyret til godkjenning.

Forslag til innstilling i saksframlegget, byggjer på forslag til tiltak i rapporten. På bakgrunn av dette vert det tilrådd at kontrollutvalet innstiller på at kommunestyret ber rådmannen syta for at det skjer oppfølging opp mot tilrådingane frå revisor, samt syter for å laga ein prioritert handlingsplan til kontrollutvalet som viser kva tiltak som skal setjast i verk for å følgja opp tilrådingane i rapporten, når tiltaka skal setjast i verk og kven som skal ha ansvaret for iverksettinga.

Kontrollutvalet må og vurdere om ein skal be om å få presentera rapporten i kommunestyremøtet, samt om det i så fall er kontrollutvalsleiaren eller revisor som bør gjera det.

Plan- og byggesakshandsaming

Forvaltningsrevisjonsrapport
Stord kommune

Februar 2020

www.kpmg.no

Forord

Etter vedtak i kontrollutvalet i Stord kommune har KPMG gjennomført en forvaltningsrevisjon retta mot plan- og byggesakshandsaminga i kommunen:

1. Kva system for internkontroll er etablert for plan- og byggesak?
2. I kva grad er kommunen si etterleving av internkontrollen tilstrekkeleg for å sikre oppfølginga av krava for byggesak?
3. For eit utval av byggesaker; i kva grad etterlevast krava til sakshandsaming i plan- og bygningsloven?

Denne rapporten svarer på kontrollutvalet si bestilling.

Oppbygging av rapporten

Våre konklusjonar og tilrådingar går fram av rapporten sitt samandrag. Kapittel 1 har ei innleiing til rapporten. Her blir formål, problemstillingar, revisjonskriterier og metode presentert. I kapittel 2 følgjer ei oppsummering av samtalar vi har hatt med profesjonelle søkarar i høve korleis dei opplever byggesakshandsaminga til Stord kommune. I kapittel 3 svarar vi ut problemstillingane knytt til kva system for internkontroll som er etablert for plan- og byggesakshandsaminga i kommunen og i kva grad kommunen si etterleving av internkontrollen er tilstrekkelig for å sikre oppfølginga av krava for byggesaker. I kapittel 4 svarar vi på problemstillinga knytt til "Handtering av byggesaker". I kapittel 5 presenterer vi våre tilrådingar.

Vi vil takke kommunen for god hjelp i arbeidet vårt med forvaltningsrevisjonen.

Samandrag

1. Kva system for internkontroll er etablert for plan- og byggesak?
2. I kva grad er kommunen si etterleving av internkontrollen tilstrekkeleg for å sikre oppfølginga av krava for byggesak?
3. For eit utval av byggesaker; i kva grad etterlevast krava til sakshandsaming i plan- og bygningsloven?

System for internkontroll

Stord kommune og eining for regulering, byggesak og oppmåling har etablert eit system for internkontroll gjennom rutinar, malar og prosedyrar. Vidare er roller og ansvar knytt til byggesakshandsaminga avklart, med eit tydeleg delegasjonsreglement og avklarte roller internt i RBO. Samla er det vår overordna vurdering at internkontrollen i byggesakshandsaminga er systematisk og hensiktsmessig innordna for å ivareta at byggesaker vert handsama med fagleg kvalitet og i samsvar med gjeldande regelverk.

RBO har etablert regelmessige post- og byggesaksmøter som vi vurderer bidreg til ein open og etterprøvbar sakshandsaming. Vi vurderer vidare at desse møta og godkjenningrutinane for enkeltsaker bidreg til å sikre likebehandling i sakshandsaminga. Det er vidare positivt at RBO har rutine for å gjennomgå Fylkesmannen sine omgjæringsvedtak og nytte dei aktivt som ein del av sitt læring- og forbetningsarbeid.

Samstundes ser vi likevel noko veikskap ved internkontrollen knytt til effektiviteten i sakshandsamingssystemet, ved at sakshandsamarane ikkje har noko velfungerande verktøy til å holde oversikt over eigne saker. Det at sjekklister for mottakskontroll ikkje vert dokumentert er også ein veikskap, som gjer det vanskeleg å etterprøve mottakskontrollane. Vi vil tilrå RBO å følgje opp og avklare behovet for å implementer eit eige sakshandsamingssystem for handtering av byggesaker. Dette vil kunne sikre større grad av systematikk i sakshandsaminga, og større grad av etterprøvbarheit.

Ein praksis vi set spørsmålsteikn ved er at det ikkje vert gjennomført risikovurderingar knytt til byggesakshandsaminga. Risikovurdering er ein sentral del av internkontroll, ikkje minst i høve til å kunne nedfelle kontrollar på område kor risiko er størst - at ein prioriterer ressursar på område kor risiko er størst.

Kommunen har utarbeida ein strategi for tilsyn, i samsvar med byggesaksforskriften. Strategiplanen omtalar blant anna prioritering av tilsynsarbeidet. Vår vurdering er at kommunen hittil ikkje evnar å prioritere tilsynsarbeidet i samsvar med strategiplan for tilsyn. Vi stiller vidare spørsmål ved om kommunen gjennomfører tilsyn i tilstrekkelig grad til å oppfylle plan og bygningsloven.

Vår undersøking syner at kommunikasjonen internt i RBO verkar å vere hensiktsmessig og effektiv. Dei brukarane vi har hatt samtalar med opplever også kommunikasjonen med RBO som hensiktsmessig. Samstundes går det fram at ein del av rettleiinga byggesakshandsamarane gjer, ikkje vert dokumentert. Vi vurderer at all rettleiing som kan få følgjer for saken, bør dokumenterast, for å ivareta forvaltningsloven. Vidare er viktig å dokumentere for å unngå uklarheiter og misforståingar mellom kommunen og søker, og for å sikre etterprøvbarheit.

Vi vurderer vidare at kommunen har eit forbetningspotensiale i høve kommunikasjon mellom dei ulike einingane i kommunen, spesielt mot vegmynde og Stord kommunalteknikk (SKT). Det er implementert somme tiltak for å betre kommunikasjonen, men vi vurderer at kommunen bør sikre at dei vert fullt ut implementert og samstundes vurderer ytterlegare tiltak.

Stord kommune sitt planverk vert av sakshandsamarane oppfatta som utdatert. Eit lite oppdatert planverk kan gjere sakshandsaminga meir tungvindt og føre til at ein må søke om dispensasjon i fleire saker som fører til lengre og meir omfattande sakshandsamingstid.

Stord kommune har, i tråd med god praksis for internkontroll, eit avvikssystem som muliggjer systematisk oppfølging og handtering av avvik i byggesakshandsaminga. Tilsette i byggesaksavdelinga har ikkje som praksis å melda avvik knytt til byggesakshandsaming, og det er ikkje avklart kva type avvik som skal meldast inn. Vi vurderer soleis at rutine og kultur rundt avvik ikkje fullt ut er effektiv.

Handsaming av byggesaker

I denne forvaltningsrevisjonen har vi gjennomgått handsaminga av enkelte byggesaker, for å vurdere om sakshandsaminga er i samsvar med regelverket. Vi har sett på to tilfeldig valde delegasjonssaker og to tilfeldige dispensasjonssaker. Vår overordna vurdering er at kommunen i stor grad har gjennomført sakshandsaminga i samsvar med regelverket og egne rutinar, samstundes vurderer vi at kommunen har nokre forbettringspunkt.

Vi vurderer at kommunen har oppfylt plikta si knytt til rådgiving, rettleiing og informasjon i dei fire sakene vi har gjennomgått. Det er gjennomført førehandskonferanse når det er førespurt.

Når byggesaker vert tildelt sakshandsamar skal det gjennomførast mottakskontroll, denne vert ikkje dokumentert. Vi vil tilrå kommunen å dokumentere denne. Vidare sender kommunen berre ut foreløpig svar når søknader er mangelfulle. Vi vurderer at dette ikkje er i samsvar med forvaltningsloven, som tilseier at det skal bli gitt foreløpig svar med informasjon om når ein kan forventa saken ferdigbehandla, dersom saken ikkje kan handsamast i løpet av ein månad etter den er mottatt. I følgje kommunen sine interne rutinar er målet at foreløpig svar ved mangelfulle saker skal sendast innan to veker. I dei sakene me har sett på har ikkje kommunen evne å overhalde eigen, intern frist .

Vi vurderer at både dei administrative vedtaka og saksframlegga til forvaltningsstyret er grundig utgreia i dei sakene vi har gått gjennom. Det går tydeleg fram kva regelverk og planar som er nytta og gjeldande for sakshandsaminga. Vidare vurderer vi at sakene er handsama i tråd med kommunen sitt delegasjonsreglement, og RBO si fastsette arbeidsfordeling. I sakshandsaminga har RBO nytta malar i samsvar med egne rutinar.

Vi registrerar at vedtaka i desse sakene er skriftlige og det dei er grunngjeven i samsvar med forvaltningsloven. Fristen for tilbakemelding er i hovudsak i samsvar med plan- og bygningsloven.

Av dei sakene me har gått gjennom har det vore ein klager knytt til ein søknad. Vår vurdering er at klagesakene har vore grundig utgreia, og handsama i samsvar med delegasjonar.

Tilrådingar

Dei følgjande tilrådingane peiker på område kor Stord kommune etter vår vurdering bør gjere tiltak for å betre internkontrollsystemet som skal sikre at Eininga regulering, byggesak og oppmåling (RBO) når dei måla som er satt og etterlever regelverket som gjeld.

Våre tilrådingar er følgjande:

1. Kommunen bør følgje opp og avklare behovet for å implementere eit eige sakshandsamingssystem for byggesakshandtering
2. Kommunen bør verksette tiltak for å sikre at avvikssystemet også vert nytta innanfor byggesakshandsaminga.

3. Kommunen bør etablere arbeidsrutinar som sikrar gjennomføring og oppfølging av tilsyn, irekna å vurdere om dei har tilstrekkelig kapasitet for gjennomføre tilsyn i samsvar med målsetting og regleverk.
4. Kommunen bør etablere og implementere tydelege samhandlingsrutinar mellom Regulering, bygg og Oppmåling (RBO), Stord kommunalteknikk (SKT) og vegmynde.
5. Kommunen bør prioritere arbeidet med å oppdatere det kommunale planverket.
6. Kommunen bør sikre at all relevant rådgjeving og rettleiing vert dokumentert i samsvar med forvaltningslova.
7. Kommunen bør etablere tiltak for å sikre at førebels svar vert sendt ut på alle byggesaker kor sakshandsaminga overgår fire veker.

Innhold

1. Innleiing	1
1.1 Bakgrunn og føremål	1
1.2 Problemstillingar	1
1.3 Revisjonskriterier	1
1.4 Metode	2
2. Erfaring frå kundar av byggesak	3
3. Internkontrollsystemet for byggesakshandsaming	4
3.1 Revisjonskriterier	4
3.2 Fakta	4
3.3 Vurdering	12
4. Handtering av utvalte byggesaker	14
4.1 Revisjonskriterier	14
4.2 Fakta	14
4.3 Vurdering	19
5. Tilrådingar	22
6. Rådmannen sin uttale	23
6.1 Rådmannen sin uttale	23
6.2 Revisor sin kommentar til rådmannen sin uttale	24
Vedlegg 1 Dokumentliste	25
Vedlegg 2 Revisjonskriter	35

1. Innleiing

1.1 Bakgrunn og føremål

Kontrollutvalsleiaren i Stord kommune vedtok med mynder frå resten av kontrollutvalet ein forvaltningsrevisjon på tema "Plan- og byggesakshandsaming" frå KPMG, med skriftleg sakshandsaming 14.10.2019.

Føremålet med forvaltningsrevisjonen er å vurdere om Stord kommune har ei styring og internkontroll med byggesak som er hensiktsmessig og tilstrekkeleg for å ivareta krava som gjeld for byggesaker.

Forvaltningsrevisjonen er forbetningsorientert, og har som føremål å gje tilrådingar om tiltak der det avdekkast avvik eller moglege forbetningsområde.

1.2 Problemstillingar

Forvaltningsrevisjonen gjev svar på følgande problemstillingar:

1. Kva system for internkontroll er etablert for plan- og byggesak?
2. I kva grad er kommunen si etterleving av internkontrollen tilstrekkeleg for å sikre oppfølginga av krava for byggesak?
3. For eit utval av byggesaker; i kva grad etterlevast krava til sakshandsaming i plan- og bygningsloven?

1.3 Revisjonskriterier

Revisjonskriterier er dei krav og normer som tilstand og/eller praksis i kommunen vert målt mot. Revisjonskriterier må være aktuelle, relevante og gyldige for kommunen. Kjelder for å utleia revisjonskriterier har vært:

- ✓ Lov om kommuner og fylkeskommuner frå 1992 (kommuneloven)
- ✓ Lov om planlegging og byggesaksbehandling (plan- og bygningsloven), med forskrift
- ✓ Lov om behandlingsmåten i forvaltningssaker (forvaltningsloven)
- ✓ Kommunen sine system og rutinar i internkontroll knytt til plan- og byggesakshandsaming
- ✓ God praksis for internkontroll. Vi bygger her på KS sin rettleiar, "Rådmannens internkontroll, 2013".

Dei enkelte revisjonskriteria er nærmare gjort greie for i vedlegg 2.

1.4 Metode

Forvaltningsrevisjonen er gjennomført i samsvar med krava i RSK001 Standard for forvaltningsrevisjon¹.

For å svare på problemstillingane har vi samla inn data ved bruk av følgjande teknikkar:

- ✓ Dokumentanalyse
- ✓ Samtale med entreprenører
- ✓ Intervju
- ✓ Case

Vi har innhenta og gjennomgått dokumentasjon frå kommunen og eininga regulering, byggesak og oppmåling (RBO) som kan gje informasjon om problemstillingane. Problemstilling 1 er ei deskriptiv kartlegging av internkontrollen i plan- og byggesak, medan vi i problemstilling 2 vurderte etterlevinga av dette systemet. I problemstilling 2 har vi eit særleg fokus på monitoreringa og justeringa av internkontrollen, samt etablering av tiltak for å justere internkontrollen. Vi har samla inn dokumentasjon som gjev informasjon om kommunen og RBO sitt internkontrollsystem for plan- og byggesak, samt interne rutinar i RBO for sakshandsaming av byggesaker.

Vi har hatt samtaler med dei tre entreprenørane som har kommunen har oppgitt at er av dei som sender inn flest byggesøknader til Stord kommune. Føremålet med samtalanane var å få eit innblikk i korleis søkerane opplev kommunens rettleiing og handsaming av byggesaker.

Vi har gjennomført intervju med plansjef, einingsleiar, fagleiar og sakshandsamarar innanfor byggesak. Føremålet med intervjuane var å få utfyllande informasjon om internkontrollsystemet, samt om praksis som gir informasjon om etterlevinga av internkontrollsystemet. Frå kvart intervju vart det skreve referat som vi sendte til kvar enkelt respondent til verifisering. Informasjonen som samlast inn frå dokumentasjon, samtale og intervju blei gjennomgått og analysert opp mot revisjonskriteria. Dette blei nytta for å gi svar på problemstillingane i forvaltningsrevisjonen.

Fire casestudier av byggesøknadar er nytta for å svare ut problemstilling 3. Vi testa etterlevinga av plan- og bygningsloven ved å gå gjennom handsaminga av byggesøknadar i RBO. Samstundes gav casestudien informasjon om etterlevinga av internkontrollsystemet. Testinga av etterlevinga fordra at vi nytta case-metodikk. Her har vi gått gjennom og sjekka av 2 dispensasjonssaker og 2 saker som er fatta av administrasjonen etter mynde frå politisk nivå.

Datainnsamlinga blei avslutta 14. januar 2020.

Rapport blei sendt rådmannen til uttale 16. januar 2020 med endelig høyringsfrist 17. februar 2020.

¹ Utgitt av Norges Kommunerevisorforbund.

2. Erfaring frå kundar av byggesak

Kontrollutvalet hadde i si tinging av forvaltningsrevisjonen eit ønske om å få innspel frå nokon av kommunen sine søkarar på korleis dei opplever byggesakshandsaminga i Stord kommune. I den forbindelse har vi hatt samtalar med tre av dei større, profesjonelle selskapa som sender byggesøknader til Stord kommune. Selskapa har konkrete innspel i høve korleis dei opplever Stord kommune som sakshandsamar:

- Alle dei tre selskapa opplever Stord kommune som imøtekommande og at dei har ein god dialog med sakshandsamarane i kommunen. Dei opplever i stor grad at rettleiinga dei får frå kommunen er god. Ein av søkarane påpeiker at Stord kommune har forbetra sin handsaming av byggesaker dei seinare åra.
- Det er ei oppleving av at byggesakene vert likebehandla. Samstundes nemner ein av søkarane at dei opplever Stord kommune å vere strenge. I høve likebehandling er det ein av søkarane som fortel at dei opplever at saker som er knytt til veg og vatn og avløp (VA) vert handsama ulikt frå tiltak til tiltak, i høve til kor stor del av samfunnsstrukturen som skal dekkast av tiltakshavar vs. av kommunen. Dette er ikkje ein del av sakshandsaminga til eining for regulering, byggesak og oppmåling (RBO).
- Bransjemøta som RBO arrangerer vert av alle opplevd som eit positivt tiltak. I følgje søkarane så fungerer kommunen sine nettsider greitt i høve å få ut nødvendig informasjon.
- To av søkarane har ei oppleving av at enkelte saker vert handsama meir omstendelig enn det som gjerne er nødvendig. I den forbindelse vert det nemnt at RBO i større grad kunne gjort avklaringar med søkar via e-post eller telefon, i staden for å skrive lengre utgreiingar for å få gjort ei avklaring.
- Ein av søkarane opplever at den interne kommunikasjonen i kommunen er blitt betre, samstundes opplever dei to andre at samhandlinga framleis har eit forbettringspotensialt. Dette gjeld spesielt kommunikasjonen mellom eining for regulering, byggesak og oppmåling (RBO), Stord kommunalteknikk (SKT) og vegmynde.
- Ein av søkarane trekk fram at prosessane knytt til bruksattester og ferdigattester og rapportering av innmålingsdata er krevjande, og at kommunikasjonen med dei ulike aktørane i kommunen knytt til dette vert opplevd som tungvindt.
- Ein av søkarane stiller også spørsmål ved om det er reell sjølvkost når kommunen fakturerer for byggesakshandsaminga ved større prosjekt, til dømes når det er mange like bueiningar knytt til ein søknad. RBO opplyser at byggesaksgebyra er i dag standardsatsar basert på gjennomsnittsbetraktningar ut frå type tiltak og/eller areal. RBO opplyser vidare at dei er kjent med at det i Sivilombodssaker og i klagesaker på gebyr hos fylkesmannen vert sett krav til kommunane om å dokumentera dei snittkostnadene som ligg til grunn for fastsetjinga av gebyrsatsane i den einskilde sakstype. Hittil har ikkje Stord kommune fått klage på gebyr til klagehandsaming hos Fylkesmannen og soleis fått krav om å dokumentere korleis kostnader er i samsvar med sjølvkost i denne type byggesaker.

3. Internkontrollsystemet for byggesakshandsaming

Denne delen svarar ut følgende problemstillingar:

1. Kva system for internkontroll er etablert for plan- og byggesak?
2. I kva grad er kommunen si etterleving av internkontrollen tilstrekkeleg for å sikre oppfølginga av krava for byggesak?

3.1 Revisjonskriterier

Kravet om internkontroll følger av kommuneloven frå 1992², § 23:

- ✓ " (...) Administrasjonssjefen skal sørge for at administrasjonen drives i samsvar med lover, forskrifter og overordnede instruksar, og at den er gjenstand for betryggende kontroll."

Kommunelovens ordlyd sett ikkje formelle form- eller innhaldskrav til internkontrollen. Det går derimot fram av lovførearbeida³ at det bør etablerast rutinar og system som skal bidra til å sikre at organisasjonen når dei måla som er satt og etterlever krava som gjeld.

KS⁴ rettleiarer "Rådmannens internkontroll" gir rettleiing til kommunar i korleis ein betryggande kontroll i tråd med kommuneloven § 23 kan sikrast:

- ✓ Dokumentere internkontrollen
- ✓ Ha, bruke og vedlikehalde dokument som beskriv roller og ansvar
- ✓ Ha ein systematisk tilnærming til kompetanseutvikling og -sikring
- ✓ Prioritere nok ressursar til den løpande internkontrollen
- ✓ Etablere tiltak for god løpande informasjon og kommunikasjon til leiarar og medarbeidarar
- ✓ Følge opp internkontrollen systematisk og reagere ved avvik og brot (ha eit avvikssystem)

3.2 Fakta

I det følgjande skildrar vi tiltak som er etablert for å ha styring og kontroll med kommunen si byggesakshandsaming. Vidare beskriv vi etterlevinga av tiltaka og særskilte utfordringar i praksis.

² Ny kommunelov vart vedteken hausten 2019. Ettersom denne forvaltningsrevisjonen reviderer praksis/system fram til desember 2019, er det kommunelova frå 1992 som er gjeldande for denne perioden. Dette følg av RSK001, som fastslår at revisjonskriterie skal vere gjeldande.

³ Frå Ot. prp. nr. 70 (2002-2003) kap. 4.3.

⁴ Kommunenes arbeidsgiver-, interesse- og medlemsorganisasjon

3.2.1 Organisering, roller og ansvar

Rådmannen har det administrative ansvaret for byggesakshandsaminga i kommunen. Dette ansvaret er delegert vidare til eining for regulering, byggesak og oppmåling (RBO), som ligg under plansjef⁵. RBO har ansvaret for å sakshandsame plan- og byggesaker, og utføre kart og oppmålingstenester i kommunen. Eininga har mynde til å gjera einskildvedtak i saker som er kurante og ikkje av ein prinsipiell politisk art. Saker som er delegert til RBO gjennom delegasjonsreglementet, og som er av ein prinsipiell politisk art skal handsamast av Utval for plan og utvikling⁶. Utval for plan og utvikling gjer vedtak i forvaltningsaker ut frå ulike lover, irekna saker knytt til plan- og bygningslova. Utval for plan og utvikling avgjer som første instans dei sakene der avgjerdsrett ikkje er delegert. Alle saker som vert gjort på delegasjon til RBO vert referert for Utval for plan og utvikling. Utval for plan og utvikling handterer klagesaker der administrasjonen har fatta vedtak på delegasjon.

RBO er delt inn i tre avdelingar; planavdelinga, byggesaksavdelinga, og kart- og oppmålingsavdelinga. Planavdelinga handsamar private og offentlege arealplaner, søknad om endring av arealplanar, delesøknadar og søknad om dispensasjon frå arealplanar. Avdelinga har ansvar for digital kontroll av arealplanar og digitalt planregister. Kart- og oppmålingsavdelinga handsamar oppmålingssaker, seksjonering, kartforvaltning, kart på web, og tildeler adresser. Avdelinga har hovudansvar for matrikkelen. Byggesaksavdelinga handsamar mindre tiltak, ramme- og eitt-stegssøknadar, igangsetjings- og endringssøknader, bruksløyve, ferdigattest, delings- og utsleppssøknader. Byggesaksavdelinga tilbyr førehandskonferansar til søkar/tiltakshavar. Byggesak har ansvar for å føra tilsyn i byggesaker. RBO har 13 tilsette, og 5 av desse er tilsett i byggesaksavdelinga.

Reglementet "Delegering av avgjerdsmynde frå rådmannen" definerer rådmannen, kommunalsjefar og einingsleiarar sitt ansvar og mynde. Delegasjonsreglementet omhandlar rådmannen si delegering av avgjerdsrett til einingsleiarane, og avgjerdsrett som einingsleiarane igjen kan delegera til fagleiar. All delegasjon av mynde frå rådmann til leiar for RBO går via plansjef⁷.

Det er laga leiaravtale mellom plansjef og einingsleiar RBO. Leiaravtalen spesifiserer visjonar, verdiar, ansvarsområde og fullmakter som skal regulere einingsleiararen sitt arbeid. Einingsleiar i RBO har personalansvar for alle tilsette i eininga. RBO har tre fagleiarar: ein for regulering, ein for byggesak og ein for oppmåling/kart. Fagleiarane sine oppgåver og ansvar er utgreia i ein funksjonsskildring for fagleiarar.

Eininga sin oversikt over arbeidsfordeling for RBO spesifiserer kva personer i RBO som har mynde til å signere ulike brev, referat, innstillingar og vedtak. Fagleiarar kvalitetssikrar og godkjenner kurante einskildvedtak i sak- og arkivsystemet Elements, medan einingsleiar godkjenner alle saker som skal til politisk handsaming. Einingsleiar skal også godkjenne avslag på søknadar om byggeløyve. Godkjenninga inneber at leiar gjennomgår og etterprøvar vurderingane som sakshandsamar har gjennomført, og kontrollerer at dei er gjort riktig. Einingsleiar avgjer om sakar kan avgjerast på delegert fullmakt (jf. Delegasjonsreglementet), eller må handsamast politisk (Utval for plan og utvikling). Vedtak som vert gjort på delegasjon går fram av Utval for plan og utvikling sine saksinnkallingar. Vedtak kor det vert gjeve dispensasjon frå reguleringsplan vert registrert i kommunen sitt planregisteret som ligg tilgjengeleg for alle i kommunen.

3.2.2 Politiske føringar for byggesakshandsaminga

Dei lokale, politiske føringane for sakshandsaminga av byggesaker i kommunen er kommuneplanen med samfunnsdel og arealdel, kommunedelplaner, temaplaner og reguleringsplaner. Planane er vedtatt av kommunestyret, og legg føringa på korleis arealet til kommunen skal utnyttast. Kommuneplanen sin arealdel og reguleringsplanar er juridisk bindande. Arealdelen til kommuneplanen til Stord kommune viser hovudtrekka i arealdisponering, rammer og vilkår for kva nye tiltak og ny arealbruk som kan setjast

⁵ Det er nylig gjennomført ei omorganisering i kommunen. Den tidligare stillinga kommunalsjef for næring, miljø og kultur, som RBO var underlagt, er blitt endra til ei plansjefstilling.

⁶ Etter valet i 2019 har Stord kommune gjort om på dei politiske utvala. Tidligare skulle byggesaker handsamast av forvaltningsstyret. Forvaltningsstyret eksisterer ikkje lengre. Det er no utval for plan og utvikling som skal handsame byggesaker.

⁷ Tidligare kommunalsjef for næring, miljø og kultur.

i verk, samt kva viktige omsyn som må ivaretakast ved disponering av areala i kommunen. Arealdelen i kommuneplanen omfattar plankart, føresegner og planutgreiingar der det går fram korleis nasjonale mål og retningslinjer, og overordna planer for arealbruk er ivareteke. Plankartet viser hovudformål og omsynssoner for bruk og vern av areal. I tillegg til planverk, er også presedensskapande (dispensasjons-) vedtak å sjå på som politisk føringar for sakshandsaminga.

Kommunen har utarbeida reguleringsplaner som legg føringar for arealutnyttinga i kommunen innanfor eit avgrensa område. Reguleringsplanane er politisk vedtekne, og dei fastset korleis området kan nyttast og kva som kan byggast der. Planane består av eit juridisk bindande plankart og føresengner, med ein planomtale som beskriv intensjonane i planen og konsekvensar av planen. Reguleringsplanane gjev konkrete føringa for kva som kan gjerast på ein eigedom.

Indikator	Kommune	2016	2017	2018
Del av innvilga byggesøknader som skjer gjennom vedtak om dispensasjon frå plan (prosent)	Stord	42	33	27
	Landet utan Oslo	18	18	18
	KOSTRA-gruppe 8	25	18	18

Tabell 1: Tall frå statistisk sentralbyrå (SSB) som syner kor stor del av byggesøknadane som vert vedtekne som dispensasjon frå plan.

Tabellen over viser at del av byggesøknader i Stord kommune som skjer gjennom dispensasjon⁸ frå plan er høgare enn landsgjennomsnittet og gjennomsnittet i KOSTRA-gruppa⁹ Stord kommune høyrer til. Av intervju går det fram at fleire av respondentane opplever at kommunen sin arealplan og reguleringsplanar er utdaterte, og at dei inneheld fleire manglar og uklarheiter. Den gjeldande arealplanen som er ein del av kommuneplan for Stord kommune 2010-2021, blei vedteken av kommunestyret i 2011. Andelen dispensasjonssaker kan til dels skuldast at kommunen sin kommuneplan og reguleringsplaner er utdaterte. Samstundes går det fram av intervju at dispensasjonane som vert vedtekne i stor grad er mindre dispensasjonar som til dømes takvinkel¹⁰. I følge kommunen har det i større grad tidlegare, vorte gjeve dispensasjonar som har vore presedensskapande, i staden for å handsama saka som t.d. reguleringsendring.

Det vert også opplyst om at kommunen har hatt nokon reguleringsplansaker som har vore delvis i strid med gjeldande kommuneplan (arealdel), men at fleire av planinitiativa likevel er blitt vedtatt sett igang av politisk nivå.

I intervju vert det opplyst at kommunen har planar om å oppdatere kommuneplanen sin samfunnsdel og arealdel. Kommunen har godkjent eit planprogram for revidering av kommuneplanen, og den legg føringar for korleis arbeidet med kommuneplanane skal gjennomførast. Kommunestyret har gjort vedtak om at samfunnsplanen skal vedtakast i løpet av 2020. Samstundes har plansjef opplyst formannskapet om at ein ikkje har tilstrekkelig budsjettmidlar til å nå denne målsettinga. Av intervju går det fram at kommunen har utfordringar knytt til å ha nødvendig kompetanse og kapasitet til å utarbeide nye kommuneplaner. Kommuneplanen sin arealdel kan ikkje bli starta opp før ein er eit godt stykke på veg med samfunnsdelen og har lagt strategiar for arealdelen. Ein kan tidligast ventast at kommuneplanen sin arealdel vert vedteken i 2021.

⁸ Ein dispensasjonssak er ein byggesøknad som er i strid med gjeldande reguleringsplan for området det vert søkt om å bygge i.

⁹ Statistisk sentralbyrå (SSB) har inndelt alle kommunar i KOSTRA-grupper, som har til formål å gruppere samanliknbare kommunar. Slik at ein kan gjere statistiske samanlikningar av kommunar som liknar kvarandre. Kommunane er gruppert i KOSTRA-grupper langs tre ulike dimensjoner: Folkemengde, bundne kostnader og frie disponible inntekter per innbyggjar.

¹⁰ I høve samanlikninga med andre kommunar opplyser leiar for RBO at ho er usikker på om alle kommunar handamar saker som dispensasjon når det er gjort presedensskapande vedtak på at dispensasjonen skal/kan innvilgast.

3.2.3 System for byggesakshandsaminga

Sakshandsamingssystem

Eining for regulering, byggesak og oppmåling (RBO) har rutinedokument for byggesakshandsaminga samla i IT-verktøya Compilo og Elements. Compilo er kommunen sitt kvalitetssystem, her er rutinar lagra. Elements er kommunen sitt arkiv- og sakshandsamingssystem. Malar for byggesakshandsaming er lagra i Elements. Ved mottak av søknader skal kommunen sine fellestenester opprette sak i Elements, og registrere (journalføre) sakspapir og forfallsdato. All inngående og utgåande kommunikasjon mellom kommunen og søkeren skal dokumenterast. For å ivareta krava til openheit i forvaltninga i samsvar med offentleglova skal alle søknadane om løyve registrerast på postlista til kommunen, så fremt unntak frå offentlegheita ikkje blir grunngjeve med heimel i lov.

I følgje ein av sakshandsamarane gjev ikkje Elements tilstrekkelig informasjon til å fungere som eit saksstyringssystem. Elements gjev ikkje ein oppdatert oversikt over status på handsaminga av pågåande byggesaker, og det gjev derfor ikkje sakshandsamarane mulighet til å ha ein oversikt over kva saker dei skal prioritere. Tilsette i byggesaksavdelinga opplever Elements som eit sakshandsamingssystem som ikkje er godt nok tilpassa sakshandsaminga i byggesaker.

RBO har også etablert eit elektronisk byggesaksregister kor alle byggesakene skal registrerast. Registreringa av sakene i byggesaksregisteret blir utført i tillegg til journalføringa i Elements. Formålet med byggesaksregisteret er at dei då kan hente talla som skal rapporterast til SSB direkte ut frå dette registeret. Kommunen opplyser at byggesaksregisteret også hadde eit primærformål å vere eit saksstyringssystem som skulle gje oversyn over sakene. I intervju går det derimot fram at byggesakshandsamerane ikkje opplever at byggesaksregisteret bidrar til å gje ein oversikt over status i pågåande saker, det vert berre nytta til å hente ut statistikk i etterkant. Det blei påpekt at byggesaksregisteret fører til dobbeltarbeid, og at funksjonane til registeret burde vore ein integrert del av sakshandsamingssystemet.

Compilo innehelder styrande dokument og rutineomtalar for byggesak. Sentrale dokumenter er oversikt over arbeidsfordeling i RBO og rutine og sjekklister for mottakskontroll. Meir systematisk mottakskontroll blei innført som eit tiltak i 2016 for å oppnå høgare kvalitet på søknader før ein startar sakshandsaminga. For å sikra at søknadene vert handsama likt og i samsvar med gjeldande lovverk, er det utarbeida rutinar, sjekklister og malar som gjev føringar for sakshandsaminga. Malane for dei ulike søknadstypene knytt til byggesaker er lagra i Elements. RBO har utarbeida malar for vedtak, opplysning om tidsfrist, førebels svar, førehandsvarsel om pålegg, innkalling til møte, melding sendt til søker, møtereferat frå førehandskonferanse, tilsynsrapport og uttale knytt til dei ulike byggesøknadstypene. Kommunen har ikkje gjennomført risikovurderingar knytt til sakshandsaminga av byggesaker.

I dag har ikkje Stord kommune ein eigen modul for byggesakshåndtering i sakshandsamingssystemet. Stord kommune ynskjer å innføre eByggesak. eByggesak er ein nasjonal produktspesifikasjon som vil standardisere byggesakshandsaminga og skal sikre ei likare sakshandsaming på tvers av kommunane med fulldigital sakshandsaming med milepelar, prosessar og sjekklister. eByggesak vil kunne føre til ei meir effektiv og standardisert sakshandsaming. eByggesak har blitt innført i nokon kommunar. Frå intervju går det fram at det må endeleg avklarast når dette skal innførast i Stord kommune. Kommunen ynskjer også å implementere eByggesøknad, som er ein nasjonal modul for søkarar som skal gjere det lettare for søkarane å levere komplette søknader.

Rutinar

I handsaminga av søknadene skal sakshandsamarane sjekker arealføremålet i den enkelte sak opp mot vedtatt kommuneplaner og reguleringsplaner i kommunen. Vidare skal sakshandsamar nytta seg av rutinar, sjekklister og malar som er lagra i Compilo. Det er fagleierane sitt ansvar å sørge for at eining for regulering, byggesak og oppmåling (RBO) sine sjekklister, malar og rutinar er oppdaterte og blir revidert ved behov. Av intervju går det fram at dokumenta blir revidert ved endringar i relevante forskrifter og lover. Revidering av RBO sine dokument skal gjerast minimum ein gong i året (pliktig revisjon). Av intervju går det fram at revidering av byggesaksavdelinga sine internkontrollrutinar og malverk ikkje blir

oppdatert i tilstrekkelig grad. Det går vidare fram at tilsette i byggesaksavdelinga opplev at internkontroll ikkje blir gitt prioritet som ein følgje av kapasitetsmangel i avdelinga.

Prosedyre for klagesakshandsaming viser den stegvise handsaminga av klagesaker i kommunen. I politisk reglement og retningslinjer og prosedyre for klagehandsaming går det fram at klager som ikkje takast til følgje av administrasjonen skal vidaresendast Utval for plan og utvikling. Dersom klagen tas til følgje, går den tilbake til tiltakshavar. Dersom klagen ikkje tas til følge, går den til Fylkesmannen for endelig handsaming.

I høve berekning av gebyr så har Stord kommune eit gebyrregulativ. Størrelsen på gebyrene er utarbeida etter eit berekna gjennomsnittlig tidsforbruk for ulike typer saker, med bakgrunn i sjølvkost berekningar. I intervju vert det opplyst om at det ligg an til føringar¹¹ for å gå bort frå gjennomsnittsbetraktningar for gebyrutrekninga og til meir nøyaktig berekningar. Vidare opplyser kommunen at dei med bakgrunn i dette har planer om å sjå nærmere på gebyrmodellen dei har og enkelte har begynt å føre timer. Samstundes har det grunna stort arbeidspress vore utfordrande å prioritere dette arbeidet.

Av intervju går det fram at kommunen sine rutinar, sjekklister og malar for byggesakshandsaming blir etterlevd ved sakshandsaminga av byggesaker i kommunen. Sjekklister for mottakskontroll blir nytta ved mottak av byggesøknader, men den utfylte sjekklister vert ikkje dokumentert. Sjekklister er laga slik at det er mest kurant å fylle den ut skriftleg for hand. Byggesaksavdelinga har planar om å utarbeide ei digital utgåve av sjekklister som kan fyllast ut og dokumenterast elektronisk saman med saksdokumentasjonen.

Kommunen publiserer ei rekke hjelpemiddel for profesjonelle og private søkarar på sine nettsider, deriblant rettleiingsark for søkarar, skjema for førehandskonferanse og ei sjekklister for byggebransjen.

System for kommunalt byggetilsyn

For tilsynsoppgåva har eininga ein skriftleg rutine for tilsynsarbeidet med fleire tilknytte malar og prosesskart, samt ein rutine for å vurdere alvorlegheitsgrad og reaksjon på avdekking av forhold som strider med vedtak, reguleringsplaner og lovverk. Desse skildrar den stegvise gjennomføringa av byggetilsyn i kommunen. Kommunen nyttar eit prosesskart for tilsyn utarbeida av Norsk Kommunalteknisk Forening (NKF) til å visualisere dei ulike fasane i ein tilsynsprosess, og beskrive kva som skal gjeres i dei ulike fasane.

Det er etablert ein Strategiplan 2018-2019 for tilsyn, og i denne skal det lagast ein plan som angir kva tilsynsaktiviteter som har prioritet. Strategiplan for tilsyn gjev oversyn over dei mål og prioriteringar som statlege og kommunale styresmakter har gjeve innan tilsynsområdet etter plan- og bygningslova. Strategiplanen gjer greie for kva tema og sakstypar Stord kommune vil følgje opp, og korleis desse skal prioriterast. Vidare gjer planen greie for gjennomføring, ressursar og finansiering av tilsynsordninga. Av strategiplanen går det fram at (eining for regulering, byggesak og oppmåling) RBO skal etablera interne arbeidsrutinar for korleis oppfølginga av tilsyn skal gjerast. I intervju går det fram at desse rutinane ikkje er etablert enda.

RBO skal lage ein årsrapport for tilsynsaktivitetane som blei gjennomført i året som gjekk. Årsrapporten skal innehalde omtale av tilsynsaktivitetane, forslag til revisjon og oversikt over gjennomførte tilsyn, oppfølging av ulovlege tiltak og ressursbruk. RBO utarbeida ikkje ein årsrapport over gjennomførte tilsyn i 2018, men dei gav ein statusrapport på tilsynsarbeidet til forvaltningsstyret. Det vert opplyst i intervju at det skal utarbeidast ein årsrapport for 2019, som skal ferdigstillast i løpet av januar 2020. RBO har planar om å revidere strategiplanen for tilsyn i løpet av januar 2020. For å halde oversikt over kommunen sine gjennomførte tilsyn i byggesaker har RBO oppretta ein tilsynslogg (Excel ark) der kvar sakshandsamar skal loggføra tilsyna som vert gjennomført. I tilsynsloggen skal det registrerast kva sak og ansvarleg føretak det er gjennomført tilsyn av, samt om byggeprosjektet tilfredsstillar krava som går fram av sjekklister frå Direktorat for byggekvalitet.

¹¹ M.a. etter Høyesterettsdom RT 2004 s. 1603 der det m.a. går fram at sjølvkost skal tilstrebast ved gebyrlegging i den einskilde sak.

Av strategiplanen går det fram at arbeid med tilsyn og oppfølging av lovbrøt skal gjennomførast med ressursar på byggesaksavdelinga. Alle byggesakshandsamarane har ansvar for å utføre tilsyn og følgje opp lovbrøt. Av strategiplanen går det vidare fram at arbeidsinnsats avsett til tilsynsarbeidet bør vera minst 5% av total arbeidsinnsats i avdelinga. I intervju kjem det fram at tilsette i byggesaksavdelinga opplever at avdelinga ikkje har nok kapasitet og kompetanse til å gjennomføre tilstrekkeleg med tilsyn, arbeide med tilsyn på ein strategisk måte og gjere oppfølging av ulovlegheiter. Sakshandsamarane føler opp dei sakene dei får meldingar om og har fast rutine på å gjennomføre tilsyn ved avslutninga av større byggeprosjekt. Når ein byggesak vert avslutta kontrollerer dei alltid innmålingsdata i høve byggeløyve. Samstundes opplever ikkje dei tilsette i RBO å ha tilstrekkelig kapasitet til å drive oppsøkande tilsynsarbeid og følgje opp alle tiltaka i strategiplanen. Til dømes går det fram av strategiplanen at det skal gjennomførast 5-10 tilsyn av kvalifikasjonar av føretak i året. Av tilsynsloggen frå 2018 er det gjennomført eit slikt tilsyn, for 2019 er det ikkje gjennomført nokon slike tilsyn. Det skal også gjennomførast 5-10 tilsyn av tiltak som er unntatt søknadsplikt. Av tilsynsloggen frå 2018 går det ikkje fram at det er gjennomført nokon tilsyn av tiltak utan søknadsplikt i 2018, medan det er gjennomført 6 slike tilsyn i 2019.

I RBO er det også enkelte som opplever at dei heller ikkje har tilstrekkelig kapasitet til å oppdatere malar og rutinar for tilsyn. Dei tilsette i avdelinga opplev eit stort arbeidspress, og prioritere handsaming av byggesaker framfor gjennomføring av tilsyn. Samstundes har lovendringar ført til at innbyggjarane i større grad må vere sine eigne sakshandsamarar, finne fram til relevant informasjon og ta avgjerd på om tiltak er søknadspliktige eller ikkje. Det same gjeld med ansvarsrett. Føretak skal erklære ansvar i saker; dei vert ikkje tildelt ansvar av kommunen. Det er fleire tiltak som ikkje er søknadspliktige, kommunen vert i større grad ein tilsynsorgan.

3.2.4 Sakshandsamingstid

Plan- og bygningsloven set fristar for når byggesøknader må handsamast innan. For saker med 12 vekers frist må kommunen tilbakebetale tiltakshavar deler eller heile gebyret (avhengig av kor stor fristoverskridinga er). For saker med 3 vekers frist, kan manglande tilbakemelding likestillast med at kommunen gjev løyve til tiltaket.

Det viser seg at kommunen sine tal for sakshandsamingstid slik dei er registrert i KOSTRA, kommunen sitt eige byggesaksregister og årsmeldinga ikkje samstemmer. Etter korespondanse med kommunen har vi valt å gjenge talla som går fram av byggesaksregisteret.

Indikator	Kommune	2016	2017	2018
Gjennomsnittlig sakshandsamingstid for byggesaker med 3 veker frist (dagar)	Stord	16	31	21
	Landet utan Oslo	16	16	20
	KOSTRA-gruppe 8	18	15	19
Gjennomsnittlig sakshandsamingstid for byggesaker med 12 veker frist (dagar)	Stord	32	53	42
	Landet utan Oslo	36	32	37
	KOSTRA-gruppe 8	32	35	34

Tabell 2: Tall frå statistisk sentralbyrå (SSB) som syner gjennomsnittleg sakshandsamingstid.

Det går fram av tabellen at kommunen i gjennomsnitt akkurat overhaldt fristen med å sakshandsame sakene innan fristen på 3 veker i 2018. I 2017 var sakshandsamingstida i gjennomsnitt over frist. I følgje einingsleiar skuldast dette enkeltsaker som drog opp sakshandsamingsfristen. Når det gjeld saker med 12 vekers frist, ligg den gjennomsnittlege sakshandsamingstida i kommunen innanfor sakshandsamingsfristen i heile perioden. Kommunen ligg noko over gjennomsnittleg sakshandsamingstid i landet og KOSTRA-gruppa.

3.2.5 Tilnærming til kompetanseutvikling og -sikring

Av Stord kommune sin personalpolitiske plan går det fram at målsettinga til kommunen i høve personalutvikling er å vedlikehalda og utvikla kompetansen til personalet. Personalpolitisk plan beskriv korleis kommunen vil heva kompetansen til sine medarbeidarar gjennom strategisk kompetanseplan, utvikling og læring, utvikling gjennom arbeid og praktiske utviklingstiltak. Einingsleiar for RBO opplyser at strategisk kompetanseplanlegging skal utarbeidast så snart som råd, i tråd med krav i vedteken arbeidsgjevarstrategi.

RBO set krav til kompetanse i samband med tilsetjing, ut i frå kva kompetanse ein har behov for i høve dei krav og oppgåver som ligg i stillinga. Av intervju går det fram at kompetansebygging i RBO i stor grad skjer gjennom erfaringsutveksling og deling av kompetanse mellom medarbeidarane, samt rettleiing frå fagleiarane og kollegaer. Behov for kompetanseutvikling og kompetansomobilisering blant medarbeidarar er tema ved kommunen sine årlige medarbeidersamtaler.

Dei tilsette i byggesaksavdelinga har variert utdanningsbakgrunn. Avdelinga sitt personell består av ein jurist, bygg- og anleggsingeniørar og ein arkitekt. Dei tilsette opplever at dei har den nødvendige kompetansen som skal til for å kunne handsame byggesøknader effektivt. I intervju går det fram at det vert kutta i kostnader til kurs og kompetansemidlar i kommunen, og at det av den grunn har blitt sjeldnare at tilsette i byggesaksavdelinga deltek på kurs og kompetansehevande tiltak. Dei tilsette i RBO delta på Direktoratet for byggkvalitet sin årlige konferanse, Byggesaksdagene som er eit nasjonalt møte for byggesakshandsamarar i kommunane. Stord kommune har vanlegvis sendt heile avdelinga, men i år fekk tre stykk tilbod om å reise grunna kostnadskutt i kommunen.

RBO er medlem i ei nettverksgruppe for byggesak i regi av Norsk Kommunalteknisk Forening (NKF). Der er det fellesmøte med ni nabokommunar to gangar i året. Dei har ulike, relevante førelesarar på fellesmøta. NKF har også laga ein temapakke som inkluderer rutinar, malar og gruppeoppgåver som kommunen nyttar seg av. Føremålet er å sikre ein mest mulig lik forståing og praksis mellom kommunane. Dei tilsette i RBO oppfattar møta i regi av NKF som nyttige i høve til kompetanseheving. På desse møta kjem tilsette i RBO i kontakt med personer som arbeider med tilsvarande arbeidsoppgåver i dei andre kommunane i distriktet. Dette fører til at terskelen for å ta kontakt og søke tips og rettleiing frå byggesaksavdelingane i nabokommunane blir lågare. I intervju går det fram at byggesakshandsamarane i RBO har ved krevjande byggesaker tatt kontakt med byggesaksavdelinga til andre kommunar i distriktet som har handsama liknande saker tidligare for å få innsikt i korleis dei løyste saken.

Tilsette i byggesaksavdelinga nyttar nettsidene til Direktorat for byggkvalitet og NKF for å innhente oppdatert informasjon om relevante høve knytt til byggesakshandsaming. Kommunal- og moderniseringsdepartementet og Sivilombudsmannen sine nettsider blir også nytta til å undersøke korleis lovverket skal tolkast.

3.2.6 Informasjons- og kommunikasjonskanalar i byggesakshandsaminga

Samhandling og kommunikasjon internt i eining for regulering, byggesak og oppmåling (RBO)

Det vert haldt byggesaksmøter i eininga ein gong i veka. Her deltek alle tilsette i byggesaksavdelinga, fagleiar frå planavdelinga og fagleiar frå kart- og oppmålingsavdelinga. På byggesaksmøta blir det ofte diskutert enkeltsaker der dei gjer overordna vurderingar i fellesskap knytt til sakene. I møta går dei også gjennom status på bygge-, tilsyns- og klagesaker, bemanningssituasjonen, og status for standardisert metodikk for sakshandsaming.

Det vert også gjennomført postmøte kvar morgon kor einingsleiar RBO og dei tre fagleiarane deltek. Søknader og førespurnader som vert sendt til RBO blir fordelt mellom sakshandsamarane i postmøte kvar morgon. Tildeling av sakshandsamar skal skje enten same dag eller dagen etter søknaden er motteke. Innkomne søknader og førespurnader vert fordelt mellom sakshandsamarane etter ledig kapasitet, habilitet, kompetanse og erfaring. Sakshandsamarane gjer også ein vurdering av eigen habilitet når dei blir tildelt saka. I postmøta gjennomfører dei som regel ei overordna vurdering på om

byggesakene samsvarer med gjeldande arealplan og reguleringsplaner, og om sakene dermed skal handsamast politisk eller administrativt.

Samhandling og kommunikasjon internt i kommunen

Entreprenørane vi har hatt samtalar med påpeika at dei opplever samhandlinga internt i kommunen mellom eininga RBO, Stord kommunalteknikk (SKT) og Vegmynde som svak. Dette blir til dels bekrefta av tilsette i RBO under intervju. Ein entreprenør og tilsette ved RBO opplyste at samhandlinga mellom einingane hadde betra seg dei siste åra, men at einingane samstundes hadde meir å gå på for å samhandla godt.

I 2016 gjennomførte kommunen to Lean-prosjekt for å betre samhandlinga mellom RBO, SKT og Vegmynde i byggesaker. Av intervju går det fram at tiltak som blei gjennomført som følgje av Lean-prosjekta førte til at saksgangen i byggesakene no går raskare og blir utført meir effektivt. Eit tiltak som har hatt god effekt på sakshandsaminga til byggesakene er at byggesøknader må innehalde Vatn- og avløpsplan, vatn- og avløpskart og/eller sanitærmelding som er godkjend av SKT før byggesaksavdelinga byrjar sakshandsaminga. Tidligere var ikkje dette eit krav til søkar, og det kunne føre til at sakshandsaminga stoppa opp på grunn av at SKT ikkje hadde godkjent vatn- og avløpsanlegget til byggeprosjektet.

RBO har utarbeida eit forslag til prosesskart over når Vegmynde bør involverast i handsaminga av byggesøknader når byggeprosjektet vil omfatte kommunal veg. På lik linje som ved Lean-prosjektet opp mot SKT ynskte RBO at Vegmynde skulle involverast tidligare i sakshandsaminga, slik at tilsette i RBO slepp å bruke tid på å handsame saker som blir avslått av Vegmynde. Det er eit ynskje frå RBO at søkar skal sende byggeskjema til Vegmynde før RBO mottar byggesøknad, slik at uttale frå Vegmynde kan føreligge ved mottak av søknad. Denne rutinen er ikkje fullstendig operativ.

Kommunikasjon med søkar og tiltakshavar

RBO har tilgjengeleggjort rettleiande informasjon, skjema og sjekklister for bransjen under sida "Byggesak" på Stord kommune si nettside. Her finner søkerane informasjon om byggesøknadsprosessen, deriblant søknadsskjema, rettleiing, regelverk, kart, planstatus og gebyr. Informasjon om korleis søkarar ber om førehandskonferanse via eit skjema ligg lett tilgjengeleg på nettsida. Det går fram at føremålet med førehandskonferansen er å avklare innhaldet i kommunale planer og andre krav som er relevante for byggeplanane, men at det ikkje vil bli gjort avgjersler som er bindande for saken vidare. I førehandskonferansane deltek søkaren og aktuelle tilsette i byggesaksavdelinga, samt relevante tilsette i andre avdelingar i RBO og andre eininga i kommunen. Etter samtale/intervju med entreprenørar og tilsette i RBO går det fram at dei opplever førehandskonferansane som nyttige for den vidare byggesøknadsprosessen. I 2018 vart det gjennomført 31 førehandskonferansar.

Av intervju går det fram at byggesakshandsamarane i kommunen gjer ein del uformell rådgjeving, rettleiing og informasjon til kundane/søkerane. Dersom søkarane lurer på noko hender det at dei tar kontakt med byggesakshandsamarane gjennom e-post, telefon eller direkte oppmøte på rådhuset. Ved uformell rettleiing i form av telefonsamtaler og direkte oppmøte på rådhuset vert ikkje rettleiinga skriftleg dokumentert. Tilsette i byggesaksavdelinga har opplevd det som problematisk at manglande dokumentering av rettleiing av søker kan i føre til misforståingar og ulike oppfatningar mellom søkar og sakshandsamar om kva som blei sagt under rådgjevinga. Sakshandsamerane vurderer det som meir hensiktsmessig å nytta førehandskonferansar til å rettleie søkerane ved meir omfattande spørsmål til sakene, framfor uformell rådgjeving. Diskusjonen og vurderingane som vert gjort under førehandskonferansen blir dokumentert ved at det blir skreve eit referat frå møtet som skal godkjennast av dei ulike partane. Det vert også nemnt at rettleiingspraksisen ein har i Stord kommune går utover kapasiteten til sakshandsamarane.

I samtaler med entreprenørar går det fram at dei opplever rettleiinga frå RBO i byggesaker som konkret og behjelpeleg. Ved innsending av søknadar med manglande opplysningar opplever entreprenørane vi

har snakka med at RBO gjev nyttige og utfyllande tilbakemeldingar knytt til kva dei manglar for at søknaden skal vere tilstrekkelig til at sakshandsaminga av byggesakane kan i gangsettast.

RBO arrangerer bransjemøter med byggebransjen to gonger i året, der tilsette i eininga held foredrag. Bransjemøta har hatt stor oppslutning blant lokale entreprenører i byggebransjen, og både entreprenørane og tilsette i RBO opplever møta som ein nyttig arena til å dele informasjon og erfaringar. Fokuset i bransjemøta dei siste gongane har vore retta mot arbeidet med byggesøknadane.

3.2.7 Registre og handtere avvik

Alle i kommunen skal registrere og handtere avvik i verktøyet Compilo. Avvik i byggesakshandsaminga skal meldast og behandlast i samsvar med kommunen si avviksrutine. Einingsleiar er ansvarleg for at avviksrutinen vert nytta i si eining.

Tilsette i byggesaksavdelinga har ikkje som praksis å melda avvik på feil som blir gjort i sakshandsaminga av byggesaker eller viss det oppstår uønskete hendingar. Tilsette i byggesaksavdelinga har ikkje fått opplæring i å føre avvik, og dei hadde liten kjennskap til kommunens rutine for avviksføring. Det blei opplevd som uklart av dei tilsette når det burde meldast avvik i byggesakshandsaminga.

Som eit ledd i forbetningsarbeidet til byggesaksavdelinga bruker dei omgjeringsvedtaka frå Fylkesmannen aktivt til å forbetre deira sakshandsaming og verksemd.

3.3 Vurdering

Her vurderer vi i kva grad systemet for internkontroll er hensiktsmessig og tilstrekkeleg for å sikra oppfølging av mål og krav for byggesak, irekna om internkontrollen fungerer i praksis.

Stord kommune og RBO har etablert eit system for internkontroll gjennom rutinar, malar og prosedyrar. Vidare verkar roller og ansvar som avklart, med eit tydeleg delegasjonsreglement og avklarte roller internt i RBO. Samla er det vår overordna vurdering at internkontrollen i byggesakshandsaminga er systematisk og hensiktsmessig innordna for å ivareta at byggesaker vert handsama med fagleg kvalitet og i samsvar med gjeldande regelverk.

Vi vurderer at RBO sine faste post- og byggesaksmøter bidreg til ein open og etterprøvbar sakshandsaming. Vi vurderer vidare at desse møta og godkjeningsrutinane for enkeltsaker bidreg til å sikre likebehandling i sakshandsaminga. Det er også positivt at RBO har rutine for å gjennomgå alle Fylkesmannen sine omgjeringsvedtak og nytte dei aktivt som ein del av sitt læring- og forbetningsarbeid.

Vi ser likevel noko veikskap ved internkontrollen knytt til effektiviteten i sakshandsamingssystemet, ved at sakshandsamarane ikkje har noko vel fungerande verktøy til å holde oversikt over eigne saker. Det at sjekklister for mottaks kontroll ikkje vert dokumentert er også ein veikskap, som gjer det vanskeleg å etterprøve mottaks kontrollane. Vi vurderer det som positivt at RBO vurderer å innføre eit system for handtering av byggesaker i sakshandsamingssystemet, eByggesak. Dette vil kunne sikre større grad av systematikk i sakshandsaminga, og større grad av etterprøvbarheit.

Ein praksis vi set spørsmålsteikn ved er at det ikkje vert gjennomført risikovurderingar knytt til byggesakshandsaminga. Risikovurdering er ein sentral del av internkontroll, ikkje minst i høve til å kunne nedfelle kontrollar på område kor risiko er størst - at ein prioriterer ressursar på område kor risiko er størst.

Kommunen har utarbeida ein strategi for tilsyn, i samsvar med byggesaksforskriften. Strategiplanen omtalar blant anna prioritering av tilsynsarbeidet. Vår vurdering er at kommunen hittil ikkje evnar å prioritere tilsynsarbeidet i samsvar med strategiplan for tilsyn. Vi stiller vidare spørsmål ved om kommunen gjennomfører tilsyn i tilstrekkelig grad til å oppfylle plan og bygningsloven §25-1, som tilseier at kommunen skal føre tilsyn i eit slikt omfang at den kan avdekke regelbrot. Det er viktig å sikre

tilstrekkelig kapasitet og kompetanse til å gjennomføre tilsyn, når talet på byggesaker som skal sakshandsamast etterkvart skal reduserast til fordel for større grad av oppfølging og tilsyn.

Vår undersøking syner at kommunikasjonen internt i RBO verkar å vere hensiktsmessig og effektiv. Dei brukarane vi har hatt samtalar med oppever også kommunikasjonen med RBO som hensiktsmessig, og at dei får god service gjennom ad-hoc rettleiing på telefon, e-post og oppmøte på rådhuset. Soleis oppfyller kommunen plikta til å gje rettleiing som går fram av forvaltningsloven. Samstundes er det viktig at kommunen også dokumenterer denne forma for rettleiing, for å ivareta forvaltningsloven §11 d. som omtalar at ved munnlege forhandlingar, konferansar eller telefonsamtaler kor det vert gitt nye opplysningar eller føringar, som har betydning for avgjerla i saken, så skal dette så vidt mulig dokumenterast eller protokollerast. Det er også viktig for å unngå uklarheiter og misforståingar mellom kommunen og søkar å dokumentere dette på sakene, og for å sikre etterprøvbareheit. Vidare vil dokumentering av slik rettleiing vere hensiktsmessig dersom det er nødvendig å endre sakshandsamar undervegs i sakene.

Vi vurderer vidare at kommunen har eit forbetningspotensiale i høve kommunikasjon mellom dei ulike einingane. Rutinen knytt til når Vegmynde skal komme med uttale til ei byggesak er ikkje fult ut implementert. Vidare kjem det fram at RBO har implementert samhandlingsrutinar med SKT knytt til byggesøknader i høve innsending av VA-kart. Samstundes går det fram av intervju med sakshandsamarar at dei opplever at den interne kommunikasjonen i Stord kommune knytt til byggesakshandsaming framleis er for dårleg. Det er i dag ikkje etablert faste møtepunkter eller arenaer for avklaringar og samhandling knytt til plan- og byggesaker mellom RBO, vegmynde og SKT.

Stord kommune sitt planverk vert av sakshandsamarane oppfatta som utdatert. Eit lite oppdatert planverk kan gjere sakshandsaminga meir tungvindt og føre til at ein må søke om dispensasjon i fleire saker som fører til lengre og meir omfattande sakshandsamingstid.

Stord kommune har, i tråd med god praksis for internkontroll, eit avvikssystem som muliggjer systematisk oppfølging og handtering av avvik i byggesakshandsaminga. Tilsette i byggesaksavdelinga har ikkje som praksis å melda avvik knytt til byggesakshandsaming, og det er ikkje avklart kva type avvik som skal meldast inn. Vi vurderer soleis at rutine og kultur rundt avvik ikkje fullt ut er effektiv.

4. Handtering av utvalte byggesaker

Denne delen av rapporten svarar ut følgende problemstilling:

3. For eit utval av byggesaker; i kva grad etterlevast krava til sakshandsaming i plan- og bygningsloven?

4.1 Revisjonskriterier

Revisjonskriteria er utgreia frå forvaltningsloven (fvl.), plan- og bygningsloven (pbl.) og byggesaksforskriften. I tillegg vurderer vi om kommunen si sakshandsaming er i samsvar med eigne system og rutinar for byggesakshandsaming. Kriteria er utgreia i detalj i vedlegg 2.

4.2 Fakta

Basert på to tilfeldig utvalde dispensasjonssaker og to delegeringssaker, har vi sett nærmare på fylgjande saker:

- ✓ Søknad om dispensasjonar frå plan og rammeløyve til påbygg, fasadeendringar og ombyggingar til Stord Helsepark – Borggata 5, 7 og 9
- ✓ Søknad om rammeløyve – Nybygg 8 mannbustad med carport, bodar og uteareal – Holmen 55
- ✓ Søknad om rammeløyve, løyve til tiltak og igangsetjing for nybygg næringsbygg – Heiane Vest 46
- ✓ Frådeling av bustadtomt – Øklandsvegen 2

4.2.1 Søknad om dispensasjonar frå plan og rammeløyve til påbygg, fasadeendringar og ombyggingar til Stord Helsepark – Borggata 5, 7 og 9

Den 8. februar 2019 tok tiltakshavar kontakt med kommunen kor han etterspurte førehandskonferanse i samband med at han ynskte å gjennomføre ein fasadeendring, bruksendring/ombygging innvendig og påbygg på Stord Helsepark. Tiltakshavar ynskte ei avklaring frå kommunen knytt til omfang, framdrift, byggetrinn og utbyggingsplanar. RBO sette opp førehandskonferanse 22.02.19, men tiltakshavar gav melding om at dei ynskte å utsetja førehandskonferansen til 27.02.19. Saksbehandlar gav tilbakemelding om at administrasjonen var positive til byggingsplanane som vart framlagt. Saksbehandlar opplyste vidare om at føresetnadane for godkjenning av ein søknad er at dei føringane som gjeldande reguleringsplan set, vert oppfylte også gjennom ein byggesøknad med tilhøyrande dispensasjonssøknad.

Tiltakshavar søkte om rammeløyve for fasadeendring, bruksendring/ombygging og påbygg for etablering av næringsbygget Stord Helsepark og om dispensasjon frå gjeldande reguleringsplan i Stord kommune. Etter tiltakshavar si vurdering ville godkjenning av dispensasjonssøknaden ikkje sette til side omsyna bak føremåla i gjeldande reguleringsplan i vesentleg grad. Naboar og aktuelle grunneigarar vart varsla om søknaden. Det vart ikkje gjeve merknader frå naboane som var negative til søknaden.

Det tok nesten 2 månadar frå kommunen tok i mot søknaden til dei gjorde vedtak i saka. Kommunen sendte ikkje ut foreløpig svar til søker. I saksframlegget frå RBO og rådmannen til forvaltningsstyret, tilrådde rådmannen at forvaltningsstyret burde gje dispensasjon frå avvik frå reguleringsplan og at det vart gjeve rammeløyve til omsøkt tiltak. Forvaltningsstyret gav tiltakshavar samtykke på søknaden om rammeløyve og dispensasjon frå reguleringsplan. Forvaltningsstyret grunnidde vedtaket ved å vise til rådmannen/RBO si utgreiing. Det tok 9 veker før søknaden vart ferdigbehandla, dette er i samsvar med plan- og bygningsloven - dispensasjonssøknader skal handsamast innan 12 veker. Saka vart ikkje sendt

til fylkesmannen/fylkeskommunen på førehandsuttale, då kommunen vurderte det slik at tilhøve som dispensasjonane gjaldt ikkje direkte rørte ved regionale og statlege mynde sine saksområde. Det går fram av vedtaket at før arbeidet med fasadeendring, bruksendring/ombygging og påbygg for etablering av Stord Helsepark kunne verksettast må det søknad om igangsetting vere godkjent.

Tidspunkt	Saksgang
08.02.2019	Tiltakshavar sender førespurnad om førehandskonferanse
27.02.2019	Førehandskonferanse vert gjennomført
12.04.2019	Kommunen mottar søknad om rammeløyve
27.05.2019	Saken vert lagt fram for forvaltningsstyret
11.06.2019	Forvaltningsstyret gjer vedtak i saken, gjev dispensasjon frå plan og rammeløyve til påbygg, fasadeendringar og ombyggingar
11.06.2019	Vedtaket vert oversendt til Fylkesmannen til informasjon

Tabell 3: Oversikt over viktige hendingar i saken «Søknad om dispensasjonar frå plan og rammeløyve til påbygg, fasadeendringar og ombyggingar til Stord Helsepark – Borggata 5, 7 og 9».

4.2.2 Søknad om rammløyve – Nybygg 8 mannsbustad med carport, bodar og uteareal – Holmen 55

Tiltakshavar søkte om rammeløyve til 8 mannsbustad med carportar, bodar og uteareal. Tiltakshavar hadde ikkje etterspurt førehandskonferanse i forkant av søknad. Det går fram av saksdokumentasjonen at søknaden var mangelfull. Det gjekk i overkant tre veker frå RBO tok i mot søknaden til dei etterspurde uteståande dokumentasjon. RBO tok i mot uteståande dokumentasjon frå tiltakshavar. Det tok så 6 veker frå kommunen tok i mot fullstendig søknad om rammeløyve til eit vedtak frå RBO førelåg. Fristen på rammeløyve er 12 veker.

Etter at vedtaket om rammeløyve var fatta, sendte tiltakshavar ein ny søknad om igangsettingsløyve for nybygget. I underkant av to veker etter at kommunen tok i mot søknaden sende dei eit foreløpig svar til søker om uklarheiter/manglar i søknaden. Frå kommunen tok i mot fullstendig søknad om igangsetting til eit vedtak frå RBO førelåg tok det i underkant av 3 veker. Tidsfristen på handsaming av igangsettingsløyve er 3 veker. RBO godkjende søknaden om igangsetting i samsvar med delegasjonsfullmakt. Vedtaket var skriftlig og grunngjeve.

Tidspunkt	Saksgang
12.04.2019	Kommunen mottar søknad om rammeløyve
07.05.2019	Sakshandsamar sender ut foreløpig svar om mangelfull dokumentasjon
08.05.2019	Kommunen mottar utfyllende informasjon frå tiltakshavar
17.06.2019	RBO gjev rammeløyve
27.06.2019	Kommunen mottar søknad om igangsettingsløyve for heile tiltaket
09.07.2019	Sakshandsamar sender ut foreløpig svar om mangelfull dokumentasjon
31.07.2019	Kommunen mottar søknad om igangsettingsløyve på deler av tiltaket
02.08.2019	RBO gjev igangsettingsløyve til riving av lagerbygg
-23.08.2019	Kommunen mottar utfyllende informasjon frå tiltakshavar
11.09.2019	RBO gjev løyve til igangsetjing til resten av tiltak

Tabell 4: Oversikt over viktige hendingar i saken «Søknad om rammløyve – Nybygg 8 mannsbustad med carport, bodar og uteareal – Holmen 55».

4.2.3 Søknad om rammeløyve, løyve til tiltak og igangsetjing for nybygg næringsbygg – Heiane Vest 46

Tiltakshavar søkte om rammeløyve til nybygg, parkeringsplass og veg. Tiltakshavar etterspurde ikkje førehandskonferanse. Det går fram av saksdokumentasjonen at søknaden var mangelfull. RBO sendte ut foreløpig svar med spørsmål knytt til uklarheiter og manglar fem veker etter at dei tok i mot søknaden.

Tiltakshavar sendte revidert søknad om rammeløyve for næringsbygg, parkeringsplasser, VA-anlegg, tilkomstveg, inngjerding og skilt. Situasjonsplanen var revidert i den nye søknaden, samt at nye nabovarslar vart utsendt. RBO gjorde vedtak 5 veker etter dei tok i mot fullstendig søknad, etter delegasjonsfullmakt. Fristen på rammeløyve er 12 veker. RBO godkjende rammesøknaden om næringsbygg, parkeringsplass, VA-anlegg, tilkomstveg, inngjerding og skilt i samsvar med delegasjonsfullmakt. Vedtaket var skriftlig og grunngjeve.

Vidare sendte tiltakshavar søknad om igangsettingsløyve for deler av rammeløyva. Søknaden gjaldt igangsetting av grunnarbeid, betongarbeid, stålarbeid og rør i grunnen. RBO godkjende søknaden om igangsetting etter delegasjonsfullmakt, men stålarbeidet blei ikkje vedteke - ettersom tiltakshavar ikkje hadde fått samtykke frå Arbeidstilsynet. Det tok i overkant av 2 veker frå kommunen tok i mot søknaden om igangsetting før eit vedtak frå RBO førelåg.

Tiltakshavar sendte ny søknad om igangsettingsløyve for deler av rammeløyva. Søknaden gjaldt stålarbeidet som ikkje vart godkjente i den førre søknaden om igangsettingsløyve på grunn av manglande samtykke frå Arbeidstilsynet. Tiltakshavar hadde motteke samtykke frå Arbeidstilsynet om at dei kunne verksette stålarbeidet på visse vilkår.

Søknaden var mangelfull. RBO sendte ut foreløpig svar med spørsmål knytt til uklarheiter og manglar to dagar etter at dei tok i mot søknaden. Det tok ein dag frå kommunen tok i mot fullstendig søknad om igangsetting før eit vedtak frå RBO førelåg. RBO godkjende søknaden om igangsetting i samsvar med delegasjonsfullmakt.

Ny søknad om igangsettingsløyve blei sendt for resten av rammeløyva frå tiltakshavar. Det tok 5 veker frå RBO tok i mot søknaden til det førelåg eit vedtak, sakshandsamingsfristen er på 3 veker. RBO godkjende søknaden om igangsetting av resten av tiltaket i samsvar med delegasjonsfullmakt.

Tiltakshavar sendte så søknad om løyve om å igangsetting bygginga av offentleg veg og fortau. Dette var tidligare godkjend, men godkjenninga var forelda. Det tok i overkant av 3 veker (22 dagar) frå RBO tok i mot søknaden til det førelåg eit vedtak. Sakshandsaminga gikk dermed ein dag over fristen i plan- og bygningsloven.

Tidspunkt	Saksgang
12.02.2019	Kommunen mottar søknad om rammeløyve – Nybygg næringsbygg med utelager, VA-anlegg, tilkomstveg, inngjerding og skilt
19.03.2019	Sakshandsamar sender ut foreløpig svar om mangelfull dokumentasjon
08.04.2019 - 29.04.2019	Kommunen mottar oppdatert søknad om rammeløyve, og godkjent VA plan
08.05.2019	RBO gjer vedtak om rammeløyve – Nybygg næringsbygg med utelager, VA-anlegg, tilkomstveg, inngjerding og skilt
28.05.2019	Kommunen mottar søknad om igangsetjingsløyve for delar av tiltaket – Nybygg næringsbygg med utelager, VA-anlegg, tilkomstveg, inngjerding og skilt
13.06.2019	RBO gjev løyve til igangsetjing for delar av tiltaket - Nybygg næringsbygg med utelager, VA-anlegg, tilkomstveg, inngjerding og skilt
09.07.2019	Kommunen mottar søknad om igangsettingsløyve for delar av tiltaket, offentleg veg og fortau
11.07.2019	Kommunen sende førebels svar om mangelfull dokumentasjon
21.08.2019	RBO gjev igangsettingsløyve for resten av bygget
10.09.2019	Kommunen mottar søknad om igangsetjing for resten av tiltaket – del av offentleg veg og offentleg fortau
01.10.2019	Kommunen mottar fullstendig søknad om tiltak i eit trinn – Del av offentleg veg og offentleg fortau
04.10.2019	RBO gjev løyve til tiltak i eit trinn – Del av offentleg veg og offentleg fortau
15.10.2019	RBO gjev igangsettingsløyve for resten av tiltaket - Nybygg næringsbygg med utelager, VA-anlegg, tilkomstveg, inngjerding og skilt

Tabell 5: Oversikt over viktige hendingar i saken «Søknad om rammeløyve, løyve til tiltak og igangsetjing for nybygg næringsbygg – Heiane Vest 46».

4.2.4 Frådeling av bustadtomt – Øklandsvegen 2

Tiltakshavar søkte om dispensasjon frå kommuneplanen til Stord for å frådela ei tomt på eit gardsbruk som ligg i eit landbruks-, natur-, og friluftslivområde (LNF-område). Tiltakshavar argumenterte for dispensasjon med at tomta dei ynskte å frådela er ein parsell av garden kor det ikkje har vore dyrka jord, i søknaden argumenterte dei også for kvifor strandlova ikkje er relevant i denne saken. Tiltakshavar opplyste vidare i søknaden at dei har prøvd å få frådelinga vurdert i samband med revisjon av arealdelen i kommuneplanen, men dei søkte likevel, ettersom arbeidet med kommuneplanen drog ut i tid.

Søknaden var nabovarsla. To av naboane gav merknader på søknaden, som bla gjekk på at tiltaket var i strid med reguleringsplan.

Stord kommune sendte søknaden til uttale hos Hordaland fylkeskommune, Fylkesmannen i Hordaland, Stord Fitjar landbruk og miljøkontor og Stord kommunalteknikk v/veg og VA mynde. Fylkeskonservatoren og Fylkesmannen i Hordaland frårådde dispensasjon for tiltaket.

RBO gjorde vedtak om at søknaden om frådeling vart avslått og at søknaden om dispensasjon frå arealføremål i kommuneplanen vart avslått. Dette vart grunngeve med at vilkår for dispensasjon ikkje var tilstades, og at eventuell omdisponering av areal måtte vurderast i samband med revisjon av kommuneplanen. Vedtaket er grundig utgreia med grunngevingar for kommunen sine vurderingar.

Tiltakshavar klaga på saka. RBO gav naboar mulighet til å gje merknader til saka i samband med ny sakshandsaming. Ein nabo hadde ytterlegare merknader til saka. Saken vart lagt fram for forvaltningsstyret. I framlegget til sak er det foreslått at vedtaket vert oppretthaldt. Forvaltningsstyret valde å ta klagen til følgje, og oppheva vedtaket med 6 mot 2 røyster.

Etter vedtaket i forvaltningsstyret valde to av naboane å klage på forvaltningsstyret sitt vedtak, med bakgrunn i at ulempene ved å dispensere frå arealføremåla i kommuneplanens arealdel og i høve strandsona var større enn fordelane. Saka vart på ny behandla av forvaltningsstyret. RBO føreslo i saksframlegget at klagane vart tatt til følgje. Forvaltningsstyret tok ikkje klagene til følgje, og oppretthaldt sitt vedtak. Saken vart oversendt fylkesmannen for endeleg avgjerse. Fylkesmannen oppheva forvaltningsstyret sitt vedtak, med vurdering om at det mangla grunngeving for dispensasjon. Når saka gjekk tilbake til Stord kommune, foreslo RBO at vedtaket om avslag vart oppretthaldt. Forvaltningsstyret valde samrøystes å gje dispensasjon.

To av naboane og fylkesmannen klaga på vedtaket om dispensasjon. Det vart opplyst at dersom kommunen ikkje tok fylkesmannen si klage til følgje, skulle saka sendast til settefylkesmann for endeleg avgjerd. Saka vart på ny handsama av forvaltningsstyret. I saksframlegget foreslo RBO at klagene vert tatt til følgje. Forvaltningsstyret valde å ta klagene til følgje, og søknaden om dispensasjon vart endeleg avslått.

Tidspunkt Saksgang

06.02.2018	Kommunen mottar søknad om dispensasjon
28.05.2018	RBO gjev avslag på søknad om frådelling og dispensasjon
15.06.2018	Tiltakshavar klagar på vedtaket
23.08.2018	Klagesaka vert lagt fram for forvaltningsstyret
06.09.2018	Forvaltningsstyret gjev dispensasjon i saka
16.09.2018	Naboar klager på vedtaket i forvaltningsstyret
09.10.2018	Klagesaka vert lagt fram til forvaltningsstyret
08.11.2018	Forvaltningsstyret vel å ikkje ta klagen til følge, dei oppretthaldt vedtaket om frådelling og å gje dispensasjon
14.11.2018	RBO sender vedtaket frå forvaltningsstyret til Fylkesmannen
31.01.2019	Fylkesmannen opphevar forvaltningsstyret sitt vedtak av 6.9.2018, om å gje dispensasjon og løyve til frådelling
25.04.2019	Forvaltningsstyret endrar vedtaket av 28.05.18 og godkjenne dispensasjon og frådelling
21.05.2019	Fylkesmannen og naboar klager på vedtaket gjort av forvaltningsstyret.
28.05.2019	Melding om klage - 23 1 - Frådelling av bustadtomt, Øklandsvegen
14.06.2019	Handsaming av klage på vedtak - 23 1 - Frådelling av grunneigedom, Øklandsvegen(2)
28.06.2019	Forvaltningsstyret tek klagen til følge og frådelling og dispensasjon vert avslått.

Tabell 6: Oversikt over viktige hendingar i saken «Frådelling av bustadtomt – Øklandsvegen 2.»

4.3 Vurdering

For rådgiving, rettleiing og informasjon

I dei fire sakene vi har gjennomgått, er det berre i saka «*Dispensasjonar frå plan og rammeløyve til påbygg, fasadeendringar og ombygningar til Stord Helsepark – Borggata 5, 7 og 9*» det er etterspurt førehandskonferanse. Det tok 19 dagar frå tiltakshavar førespurde om førehandskonferanse til konferansen vart halden. Kommunen overheldt likevel tidsfristen i forskrifta om at førehandskonferansen skal holdast innan 2 veker etter at den er førespurd, ettersom tiltakshavar fekk tilbod om førehandskonferanse på eit tidlegare tidspunkt. Førehandskonferansen er dokumentert med referat som er godkjend av tiltakshavar.

Mottak

Eining for regulering, byggesak og oppmåling (RBO) har ei sjekkliste for mottakskontroll som skal nyttast som ein første gjennomgang av byggesakene. Frå intervju går det fram at sjekkliste for mottakskontroll vert nytta i sakshandsaminga, men at sjekklista ikkje vert dokumentert som ein del av saksdokumentasjonen, då den ikkje er elektronisk. Sjekkliste for mottakskontroll går ikkje fram av nokon

av sakene vi har gjennomgått. Dette gjør at det vert vanskeligare å etterprøve korleis sakshandsaminga faktisk har vore og kva kontrollar som er gjennomført. Det vil vere ein fordel for RBO å gjere denne sjekklista elektronisk, til dømes ved saker kor ein gjennom prosessen har bytte av sakshandsamar.

Av dei fire sakene me har gjennomgått, er det berre sendt ut førebels svar i dei to sakene kor det var manglar/uklarheiter i søknadane. I følgje forvaltningsloven § 11 a. er hovudregelen at saker skal bli handsama utan ugrunna opphald. Vidare seier loven at ved handsamning av enkeltsaker, skal det bli gitt foreløpig svar dersom saken ikkje kan besvarast i løpet av ein måned etter den er mottatt. Sjølv om sakshandsaminga i desse sakene er innanfor fristane i plan- og bygningsloven, skal kommunen sende førebels svar om forventa sakshandsamingstid når denne er på meir enn ein måned. RBO oppfyller dermed ikkje denne delen av forvaltningsloven, ettersom dei ikkje overheld kravet om å sende ut førebels svar ved handsamingstid over 1 måned.

Det var søknadane «*Søknad om rammløyve – Nybygg 8 mannsbustad med carport, bodar og uteareal – Holmen 55*» og «*Søknad om rammeløyve, løyve til tiltak og igangsetjing for nybygg næringsbygg – Heiane Vest 46*» som var mangelfulle. For «*Søknad om rammløyve – Nybygg 8 mannsbustad med carport, bodar og uteareal – Holmen 55*» tok det tre veker frå søknaden var mottatt til det vart sendt ut foreløpig svar. I «*Søknad om rammeløyve, løyve til tiltak og igangsetjing for nybygg næringsbygg – Heiane Vest 46*» tok det fem veker frå søknaden var mottatt til det vart sendt ut foreløpig svar. I følgje kommunen sine interne rutinar er målet at dette gjerast innan to veker.

Handsaming

Vi vurderer at både dei administrative vedtaka og saksframlegga til forvaltningsstyret er grundig utgreia i dei sakene vi har gått gjennom. Det går tydeleg fram kva regelverk og planar som er nytta og gjeldande for sakshandsaminga. Vidare vurderer vi at sakene er handsama i tråd med kommunen sitt delegasjonsreglement, og RBO si fastsette arbeidsfordeling.

I dispensasjonssaka «*Frådeling av bustadtomt – Øklandsvegen 2*» var relevante, offentlege fagetatar vorte gitt høve til å komme med uttale i saka. Medan kommunen vurderte at i dispensasjonssaka «*Søknad om dispensasjonar frå plan og rammeløyve til påbygg, fasadeendringar og ombyggingar til Stord Helsepark – Borggata 5, 7 og 9*» at saken var av ein slik karakter at førehandsuttale frå Fylkesmannen ikkje var nødvendig.

I sakshandsaminga har RBO nytta malar i samsvar med eigne rutinar.

Tilbakemelding og svar

Vi registrerar at vedtaka i desse sakene er skriftlige og det dei er grunngjeven i samsvar med forvaltningsloven.

Fristen for tilbakemelding er i hovudsak i samsvar med plan- og bygningsloven, men i saken «*Søknad om rammeløyve, løyve til tiltak og igangsetjing for nybygg næringsbygg – Heiane Vest 46*» vart det sendt inn ein søknad om igangsettingsløyve som RBO brukte 5 veker på å handsama. Dette var då ei overskriding av fristen på to veker. Denne overskridinga gjev ikkje grunnlag for reduksjon i gebyret.

I dispensasjonssaken «*Frådeling av bustadtomt – Øklandsvegen 2*» er den gjeldande sakshandsamingstida like over 12 veker. Kommunen har dermed ikkje overhalde fristen, men overskridinga er så liten at den gjer ikkje grunnlag for reduksjon i gebyret.

Klage

I saken «*Frådeling av bustadtomt – Øklandsvegen 2*» har det vore fleire klagesaker. Klagesakene har vore grundig utgreia ved framlegging til forvaltningsstyret og Fylkesmannen. RBO si handsaming av klagene har vore innanfor fristen i byggesaksforskriften.

Tilsyn og oppfølging

Dei undersøkte sakene er av nyare karakter og det er ikkje søkt om ferdigattest i nokon av sakene. Vi kan dermed anta at tiltaka ikkje er slutført, og at det då ikkje har vore aktuelt med tilsyn i dei sakene kor det vart gitt løyve.

5. Tilrådingar

KPMG vil her komme med tilrådingar på områda der det i forvaltningsrevisjonen er funnet avvik og forbettringspotensial.

Dei følgjande tilrådingane peiker på områder kor Stord kommune etter vår vurdering bør gjere tiltak for å betre internkontrollsystemet som skal sikre at RBO når dei måla som er satt og etterlever regelverket som gjeld.

Våre tilrådingar er følgjande:

1. Kommunen bør følge opp og avklare behovet for å implementere eit eige sakshandsamingssystem for byggesakshandtering.
2. Kommunen bør verksette tiltak for å sikre at avvikssystemet også vert nytta innanfor byggesakshandsaminga.
3. Kommunen bør etablere arbeidsrutinar som sikrar gjennomføring og oppfølging av tilsyn, irekna å vurdere om dei har tilstrekkelig kapasitet for gjennomføre tilsyn i samsvar med målsetting og regleverk.
4. Kommunen bør etablere og implementere tydelege samhandlingsrutinar mellom Regulering, bygg og Oppmåling (RBO), Stord kommunalteknikk (SKT) og vegmynde.
5. Kommunen bør prioritere arbeidet med å oppdatere det kommunale planverket.
6. Kommunen bør sikre at all relevant rådgjeving og rettleiing vert dokumentert i samsvar med forvaltningslova.
7. Kommunen bør etablere tiltak for å sikre at førebels svar vert sendt ut på alle byggesaker kor sakshandsaminga overgår fire veker.

6. Rådmannen sin uttale

6.1 Rådmannen sin uttale

Kpmg - Sandven, Bjørg Rabbe

Vår dato: 05.02.2020
Vår ref: 2019/3067 - 3241/2020 / 144
Dykkar ref:

Uttale i samband med forvaltningsrevisjon av plan- og byggesakshandsaming

KPMG har på oppdrag frå kontrollutvalet gjennomført ein forvaltningsrevisjon av plan- og byggesakshandsaming. Rådmannen fekk den endelege rapporten den 31. januar 2020 til uttale.

Føremålet med forvaltningsrevisjonen har vore, slik det er definert av KPMG, å «vurdere om Stord kommune har ei styring og internkontroll med byggesak som er hensiktsmessig og tilstrekkeleg for å ivareta krava som gjeld for byggesaker.» KPMG har for eit utval av byggesaker sjekka i kva grad krava i plan- og bygningslova vert følgd.

Rapporten syner at Stord kommune har etablert eit system for internkontroll gjennom rutinar, malar og prosedyrar for byggesakshandsaming. Vidare er roller og ansvar knytt til byggesakshandsaminga avklart, med eit tydeleg delegasjonsreglement og avklarte roller internt i eining for regulering, byggesak og oppmåling. KPMG vurderer at internkontrollen i byggesakshandsaminga er systematisk og føremålstenleg innordna for å ivareta at byggesaker vert handsama med fagleg kvalitet og i samsvar med gjeldande regelverk. Dette er rådmannen tilfreds med.

Ein forvaltningsrevisjon er forbetningsorientert, og denne rapporten peikar også på fleire moglege forbetningspunkt. Rådmannen vil likevel peike på to område der det vert sakna utfyllande drøftingar bak konklusjonane:

- 1. Utsending av førebels svar innan 4 veker i alle byggjesaker**
Her saknar rådmannen ei drøfting av forvaltningslovas reglar opp mot dei eksplisitte tidsfristane som er gjeve for sakshandsaming i plan- og bygningslova.
- 2. Tilrådinga om å implementere eit eige sakshandsamingssystem for byggesaker, som kan gje sakshandsamarane betre saksstyring og som kan sikre at sakshandsaminga er etterprøvbar.**
Her saknar rådmannen ei breiare vurdering og evaluering av eksisterande sakshandsamingssystem og implementeringa av det, før ein konkluderer med at innkjøp av nytt system vil løyse dei avdekka utfordringane. Rådmannen er vidare usikker på kva revisjonen meiner med at sakshandsaminga eventuelt ikkje er «etterprøvbar». Rapporten avdekkar ikkje manglande journalføring av dokument i byggesakshandsaminga.

Rådmannen noterer seg elles KPMG sine tilrådingar som nyttige innspel til det vidare kvalitetssikringarbeidet.

Med helsing

Magnus Mjør
Rådmann

Lovise Vestbøstad
plansjef

6.2 Revisor sin kommentar til rådmannen sin uttale

1. *Kommunen bør etablere tiltak for å sikre at førebels svar vert sendt ut på alle byggesaker kor sakshandsaminga overgår fire veker.*

I høyringssvaret peiker rådmannen på at dei saknar ei drøfting av forvaltningslova sine reglar opp mot dei tidsfristane som er gjeve for sakshandsaming i plan- og bygningslova. Plan- og bygningslova § 1-9 omtalar forholdet til forvaltningsloven. Her går det fram at forvaltningsloven er gjeldande med dei særlege bestemmelsane som er i denne loven. I ein uttale frå sivilombudsmannen¹² om sakshandsamingstid i ein enkelt byggesak går det fram at det er kommunen sitt ansvar å organisere verksemda slik at reglane om sakshandsamingstid og foreløpig svar i forvaltningsloven § 11 a, og sakshandsamingsfristane i plan- og bygningsloven vert overhaldd.

2. *Kommunen bør implementere eit eige sakshandsamingssystem for byggesaker, som kan gje sakshandsamarane betre saksstyring og som kan sikre at sakshandsaminga er etterprøvbar.*

Innanfor forvaltningsrevisjonen sine rammer har vi ikkje høve til å gjere ei breiare vurdering og evaluering av eksisterande sakshandsamingssystem. Vi merker oss rådmannen si tilbakemelding og vi har nok ein gang vurdert pågåande prosess knytt til sakshandsamingssystem. På bakgrunn av dette har vil valt å endre tilrådinga til følgjande:

Kommunen bør følgje opp og avklare behovet for å implementere eit eige sakshandsamingssystem for byggesakshandtering.

¹² [Sen saksbehandling i byggesak](#), 9.11.2018 (2018/3169).

Vedlegg 1 Dokumentliste

Følgende dokumentasjon er gjennomgått i arbeidet med forvaltningsrevisjon av internkontrollsystemet:

- ✓ Prosesskart for tilsyn
- ✓ Alvorlighetsgrad og reaksjon
- ✓ Oppfølging av avvik
- ✓ Bransjemøte i kommunestyresalen
- ✓ Bransjemøte 19. september 2019
- ✓ § 20-2 b-d
- ✓ § 20-2a
- ✓ Arealoverføring
- ✓ Avslag
- ✓ Dispensasjon – tidsfrist
- ✓ Førebels svar deling/arealoverføring
- ✓ Egedomsdeling
- ✓ Eit trinn
- ✓ Endringsløyve
- ✓ Ferdigattest etter plan- og bygningslova
- ✓ Forhåndsvarsel om pålegg
- ✓ Igangsetjing
- ✓ Innkalling til møte
- ✓ Kartregistrering av konstruksjon
- ✓ Registrering av godkjent dispensasjon
- ✓ Klage på gebyr
- ✓ Klage til FM
- ✓ Mangelbrev
- ✓ Matrikkelføring bygg
- ✓ Matrikkelføring unntatt søknadsplikt
- ✓ Matrikkelføring utgått bygg
- ✓ Varsel om at sak skal behandles i Forvaltningsstyre
- ✓ Melding om klage
- ✓ Mellombels bruksløyve
- ✓ Mal for møtereferat frå førehandskonferanse
- ✓ Rammeløyve
- ✓ Retur av søknad
- ✓ Pålegg - tvangsmulkt - etter plan- og bygningslova
- ✓ Dokumenttilsyn - innsending av dokumentasjon
- ✓ Tilsyn med kvalifikasjoner - Innsending av dokumentasjon
- ✓ Tilsynsrapport etter tilsyn med avfall

- ✓ Tilsynsrapport - tiltak, adresse
- ✓ Underretning om FVS vedtak
- ✓ Utgått løyve
- ✓ Løyve til utslepp av sanitært avlaupsvatn
- ✓ Førespurnad om uttale i byggesak/frådelingssak
- ✓ Uttale mindre endring av plan
- ✓ Uttale/kommentar til klage frå nabo over rammeløyve/løyve til tiltak
- ✓ Tilsyn med kvalifikasjoner - varsel
- ✓ Oversending av vedtak
- ✓ Byggjesøknad som treng uttale/vedtak fra vegmynde
- ✓ Førehandsuttale frå Stord kommunalteknikk
- ✓ Handlingsplan – LEAN i Stord kommune
- ✓ Koplingar mot andre mynde (anna lovverk) Byggesak – Losen
- ✓ Mottakskontroll av søknader/sjekklista
- ✓ Mottakskontroll av søknader/sjekklista
- ✓ Oversending av dokument i samband med forvaltningsrevisjon - Byggesakshandsaming i Stord kommune
- ✓ Prosedyre for handsaming av søknad utan ansvarsrett
- ✓ Prosedyre for handsaming av endringssøknad
- ✓ Forvaltningsrevisjon plan og byggesak, Dokument vi ynskjer tilsendt frå Stord kommune
- ✓ Utsending av dokument til søknad
- ✓ Byggjesøknad som treng uttale/vedtak fra vegmynde
- ✓ Prosedyre for handsaming av rammesøknad/søknad i eit trinn (både DS og PS-vedtak)
- ✓ Prosedyre for førehandskonferanse
- ✓ Prosedyre for handsaming av klage på gebyr
- ✓ Prosedyre for handsaming av søknad om igangsetting
- ✓ Prosedyre - klagehandsaming
- ✓ Prosedyre for handsaming av søknad om mellombels bruksløyve og ferdigattest
- ✓ Prosesskart byggegrense mot vei
- ✓ Oversikt over revisjonskriterier i loven, som kan være relevante å bruke, i tillegg til kommunens rutiner.
- ✓ MØTE med RBO 081216, kl 09.30-10.30 - OPPSUMMERING
- ✓ Forslag til rutine byggesak - matrikkelførar:
- ✓ Rutine for arealoverføring
- ✓ Rutine for delesak
- ✓ Strategiplan for tilsyn etter plan og bygningslova – Stord kommune - Rutiner for gjennomføring av tilsyn
- ✓ Saksframlegg
- ✓ Sjekkliste ved mottak av søknad om utsleppsløyve:
- ✓ Tilsyn med foretakets kvalifikasjoner
- ✓ Forvaltningsrevisjon plan og byggesak
- ✓ Tilbakemelding etter mottakskontroll
- ✓ Organisasjonskart over kommune administrasjonen
- ✓ Lederavtale for Stord kommune
- ✓ Delegering av mynde til rådmann
- ✓ Fagleiaransvar

- ✓ Avviksrutine
- ✓ Kultur- og verdiplakaten
- ✓ Personalpolitisk plan
- ✓ Politisk reglement og retningslinjer
- ✓ Arbeidsfordeling RBO per 25.09.2019
- ✓ Strategiplan for tilsyn etter plan- og bygningslova
- ✓ Årsmelding 2018 for RBO
- ✓ Årshjul des 2019
- ✓ Årshjul nov 2019
- ✓ Årshjul okt 2019
- ✓ Sjekkliste byggesak 1
- ✓ Sjekkliste byggesak 2
- ✓ Status tilsyn etter plan- og bygningslova RS FVS 06.12.18
- ✓ Tilsynslogg 2018
- ✓ Tilsynslogg 2019

Dokumentasjon fra sak Borggata 5, 7 og 9:

- ✓ Førespurnad om førehandskonferanse
- ✓ Vedtak i sak 27/84 m fl - Dispensasjonar frå plan
- ✓ 27/84 m fl - Melding om vedtak i Forvaltningsstyret - sak_ Dispensasjonar frå plan - Rammeløyve
- ✓ Særutskrift 27/84 m fl - Dispensasjonar frå plan og Rammeløyve
- ✓ Førebels arealoversikt
- ✓ Arealoversikt - Stord helsepark
- ✓ Supplerande teikningar - Søknad om rammetillatelse - Stord helsepark, Borggata Futurum
- ✓ Teikningssett for rammesøknad E05-08
- ✓ Teikningssett for rammesøknad E16-17
- ✓ Teikningssett for rammesøknad E20-26
- ✓ 27/84 m fl - Dispensasjonar frå plan og Rammeløyve
- ✓ Søknad om rammetillatelse
- ✓ Illustrasjon
- ✓ E-12 Etasje 4
- ✓ E-13 Etasje 5
- ✓ E-14 Etasje 6
- ✓ E-15 Takplan
- ✓ E-16 Langsnitt A-A
- ✓ E-17 Tverrsnitt B-B
- ✓ E-18 Mellometasjen
- ✓ E-19 Kaiplan
- ✓ E-post RBO 10.04.19
- ✓ F-01 Basiskart Eksisterande
- ✓ Kvittering for nabovarsel
- ✓ Nabomerknad og svar

- ✓ Notat Veidekke
- ✓ Q-01 Solstudie Vårjamdøgn
- ✓ Q-01 Solstudie Midsommar
- ✓ Q-03 3d Illustrasjonar
- ✓ Situasjonsplan-Kaiplan
- ✓ Situasjonsplan Mellometasje
- ✓ Søknad om dispensasjon
- ✓ Tilleggsopplysningar plan
- ✓ Uttale SKT
- ✓ D-01 Eksist. Situasjons- og utomhusplan
- ✓ D-02 Ny Situasjons- og utomhusplan
- ✓ E-01 Eksisterande fasadar
- ✓ E-02 Eksisterande planar 1-2
- ✓ E-03 Eksisterande planar 3-4
- ✓ E-04 Eksisterande plan 5
- ✓ E-05 Fasade Nord Borggata
- ✓ E-06 Fasade Aust
- ✓ Fråsegn frå Stord kommunalteknikk, løyve til handsaming av rammeløyve
- ✓ 27_84 m fl - Korrigert referat etter førehandskonferanse
- ✓ 27_84 m fl – Oppsummering referat etter førehandskonferanse for diverse tiltak, Borggata 5, 7, 9, 11
- ✓ 27_84 m fl - Melding om tidspunkt for Førehandskonferanse
- ✓ Epost angående førespurnad konferanse
- ✓ Oversending i medhald av PBL § 1-9 tredje ledd Vedtak i sak 27/84 m. fl
- ✓ Særutskrift 27_84 m fl - Dispensasjonar frå plan og Rammeløyve
- ✓ Fakturagrunnlag - 2784 m fl - Stord Helsepark, Borggata 5, 7, 9
- ✓ Fakturagrunnlag - 2784 m fl - Avhald førehandskonferanse for mogelege tiltak helsehus, Borggata 5, 7, 9, 11

Dokumentasjon fra sak Holmen 55:

- ✓ Søknad om rammetillatelse
- ✓ Gjennomføringsplan
- ✓ Søknad om ansvarsrett
- ✓ Kart
- ✓ Teikning plan 1.etg
- ✓ Teikning plan 2.etg
- ✓ Teikning plan 3.etg
- ✓ Snitt
- ✓ Lengdesnitt
- ✓ Teikning fasade vest
- ✓ Teikning fasade 2 sør
- ✓ Teikning fasade 3 nord
- ✓ Teikning fasade 4 aust
- ✓ Fasader carport sportsbod
- ✓ Plan og snitt carport sportsbod

- ✓ Plan og fasader sport fellesbod
- ✓ Plan og snitt carport miljø
- ✓ Fasader carport miljø
- ✓ Terrengsnitt A og B
- ✓ Terrengsnitt C og D
- ✓ Terrengsnitt E og F
- ✓ Terrengsnitt G og H
- ✓ Terrengsnitt I og J
- ✓ Kvittering for nabovarsel
- ✓ Utomhusplan
- ✓ Uttalelse fra Haugaland Kraft
- ✓ Uttalelse fra Stord kommunalteknikk
- ✓ Førebels svar - 55_11 - Nybygg 8 mannsbustad med carport og boder m.m, Holmen
- ✓ VA-Kart 55 og 11
- ✓ Samlekart-VA (002)
- ✓ VEDR. FØREBELS SVAR 55 og 11
- ✓ Carport-miljø plan og snitt
- ✓ Carport-sport plan og snitt
- ✓ Lengdeprofil veg
- ✓ Normalprofil-veg
- ✓ Samlekart-VA (002) 1
- ✓ Sport-fellesbod
- ✓ 55 og 11 - Matrikkelføring rammeløyve, nybygg 8-mannsbustad
- ✓ Matrikkelrapport 8-mannsbustad
- ✓ Matrikkelrapport 4 sportsbodar
- ✓ Matrikkelrapport 4 sportsbodar med 4 carportar
- ✓ Matrikkelrapport miljøstasjon med 4 carportar
- ✓ Svar frå Stord kommunalteknikk
- ✓ Førebels svar for søknad om rammetillatelse – 55 og 11 - Nybygg 8 mannsbustad med carport og boder, Holmen
- ✓ Situasjonsskart-1
- ✓ Utomhusplan-1
- ✓ Situasjonsskart
- ✓ Lengdeprofil veg
- ✓ Normalprofil veg
- ✓ Rammeløyve – 55 og 11 - Nybygg 8 mannsbustad med carportar, bodar, og uteareal m.m., Holmen
- ✓ Utvalgt sak til forvaltningsrevisjon byggesak - Løyve til igangsetjing – 55 og 11 - Nybygg 8 mann
- ✓ Søknad om igangsettingstillatelse
- ✓ 179548711 Gjennomføringsplan
- ✓ 179548711 Søknad om ansvarsrett 1
- ✓ 179548711 Søknad om ansvarsrett 2
- ✓ 179548711 Søknad om ansvarsrett 3
- ✓ Rivingsplan

- ✓ Miljøsaneringsbeskrivelse
- ✓ Avfallsplan nybygg
- ✓ Avfallsplan riving
- ✓ 179548711 Søknad erklæring om ansvarsrett
- ✓ 179548711 Søknad erklæring om ansvarsrett2
- ✓ Førebels svar - Søknad om igangsettingstillatelse – 55og 11- Nybygg 8 manns
- ✓ Melding om endring av ansvarsrett
- ✓ Gjennomføringsplan (1)
- ✓ Søknad om ansvarsrett (1)
- ✓ Søknad om ansvarsrett 1
- ✓ Søknad om ansvarsrett 2
- ✓ Søknad om ansvarsrett 3
- ✓ Søknad erklæring om ansvarsrett
- ✓ Søknad erklæring om ansvarsrett 1
- ✓ Søknad erklæring om ansvarsrett 2
- ✓ Utgreiing av ansvar, oppføring av 8-mannsbustad
- ✓ Løyve til igangsetjing – 55 og 11 - Nybygg 8 mannsbustad med carportar, bodar og uteareal m.m., Holmen
- ✓ Matrikkelrapport 8 mannsbustad (1)
- ✓ Matrikkelrapport miljøstasjon med 4 carportar (1)
- ✓ Matrikkelrapport 4 sportsbodar og 4 carportar
- ✓ Matrikkelrapport 4 sportsbodar (1)
- ✓ Søknad om igangsetting av riving av Lager 55 og 11
- ✓ Erklæring ansvar PRO
- ✓ Gjennomføringsplan 1
- ✓ Søknad om igangsettingstillatelse 1
- ✓ Avfallsplan for riving prosjektert
- ✓ Miljøsaneringsbeskrivelse
- ✓ Rivingsplan 1
- ✓ Søknad om ansvarsrett 2
- ✓ Igangsettingstillatelse riving – 55 og 11 - Nybygg 8 mannsbustad med carport og boder, Holmen
- ✓ Opplysningar gitt i nabovarsel
- ✓ Fråsegn frå Stord kommunalteknikk, bygging av _Sago_ nært kommunalt VA-anlegg
- ✓ Fakturagrunnlag - 5511 - Nybygg 8 mannsbustad med carportar, bodar, og uteareal m.m., Holmen

Dokumentasjon fra sak Heiane Vest 46:

- ✓ 201106 Føresegner rev.28.03.2019
- ✓ Oversiktsteikning LAY B001
- ✓ Plan og profil LAY C001
- ✓ Profiler LAY D001
- ✓ Normalprofiler LAY F001
- ✓ Endringskart - reguleringsendring - Vegar og VA-anlegg Nye Heiane Vest
- ✓ Mindre reguleringsendring og løyve til tiltak i eit trinn
- ✓ Søknad om rammetillatelse

- ✓ A10-1 Situasjonsplan 1 500 Utsnitt
- ✓ A10-2 Situasjonsplan 1 1000 Utsnitt
- ✓ A10-3 Situasjonsplan 1 1500
- ✓ A20-01 Plan 1. Etasje
- ✓ A20-02 Plan 2. Etasje
- ✓ A20-03 Plan 1. Etasje Detalj
- ✓ A30-01 Snitt A og B
- ✓ A40-01 Fasade
- ✓ A30-02 Terrengsnitt
- ✓ 1901-22 B Godkjent
- ✓ 1901-22 B Godkjent 1
- ✓ 1901-23 B Godkjent
- ✓ 1901-O1 A Godkjent
- ✓ 1901-O2 A Godkjent
- ✓ 1901-O3 C Godkjent
- ✓ 1901-S1 Godkjent
- ✓ 1901-S2 Godkjent
- ✓ 1901-S3 Godkjent
- ✓ 1901-SF1 Godkjent
- ✓ 1901-SF2 Godkjent
- ✓ 1901-VK4-A Godkjent
- ✓ 1901-VK5-B Godkjent
- ✓ 1901-22 B Godkjent 2
- ✓ 1901-23 B Godkjent 1
- ✓ VA-Plan BD A3 RevE Godkjent
- ✓ 1901-23 B Godkjent 2
- ✓ VA-Plan BD A3 RevE Godkjent 2
- ✓ Revisjon E - VA-Plan BD Heiane vest - godkjenning
- ✓ Godkjente VA-planer
- ✓ Førebels svar- 46 405 - Nybygg Brødrene Dahl, Heiane Vest
- ✓ A10-1 Situasjonsplan 1 500 Utsnitt 1
- ✓ A40-01 Fasade 1
- ✓ A30-01 Snitt A og B 1
- ✓ A10-5 Støykart 1 2000
- ✓ Ny rammesøknad
- ✓ 1901-12
- ✓ 1901-13
- ✓ Lengdeprofil veg
- ✓ Normalprofil veg
- ✓ Revidert søknad
- ✓ Førespurnad om uttale 46 405 - Nybygg Brødrene Dahl, Heiane Vest
- ✓ VA plan
- ✓ A10-1 Situasjonsplan 1 500 Utsnitt 2

- ✓ Uttale frå vegmynde (Stord Kommunalteknikk)
- ✓ Rammeløyve – 46 405 - Nybygg næringsbygg
- ✓ 201106 Plankart A1 28.03.2018
- ✓ Søknad om igangsetjingsløyve
- ✓ 46 405 - Løyve til igangsetjing for del av tiltaket - Nybygg næringsbygg
- ✓ Kummer - Eksist VK4-Eksist VK4 Godkjent
- ✓ Manglande opplysningar
- ✓ 46 454 - Matrikkelføring igangsettingsløyve
- ✓ Matrikkelrapport nybygg næringsbygg
- ✓ VA Br. Dahl påkopling eksisterande vasskum 46 405
- ✓ Søknad om igangsettingstillatelse
- ✓ Førebels svar – 46 454 - Nybygg Brødrene Dahl,
- ✓ Førebels svar – 46 454 - Nybygg
- ✓ Vedtak om samtykke med vilkår og gebyr - Brødrene Dahl
- ✓ Tegning BD-bygg
- ✓ Igansettjingsløyve
- ✓ Message from KMBT C280
- ✓ Situasjonsplan kommunal veg og fortau
- ✓ Løyve til igangsetjing for resten av bygget
- ✓ Plassering av bygg (innmåling)
- ✓ Revidert erklæring om ansvarsrett og gjennomføringsplan
- ✓ Førebels svar – 46 454 - Nybygg Brødrene Dahl
- ✓ Situasjonsplan kommunal veg og fortau (1)
- ✓ Sluttdokumentasjon
- ✓ Brødrene Dahl sluttdokumentasjon
- ✓ Brødrene Dahl Heiane vest - 46454 sluttdokumentasjon
- ✓ Søknad om igangsetjing for resten av tiltaket
- ✓ SKMBT C28019091007450
- ✓ SKMBT C28019091208540
- ✓ Førespurnad om uttale i byggesak - Løyve til tiltak
- ✓ Førespurnad om uttale i byggesak - Løyve til tiltak
- ✓ Søknad om tiltak i eit trinn
- ✓ Løyve til tiltak i eit trinn
- ✓ SKMBT C28019101413220
- ✓ Erklæring om ansvarsrett
- ✓ Igangsetjingsløyve - resten av tiltaket – 46 454 - Nybygg
- ✓ VA-plan Monter Heiane Vest -
- ✓ Brødrene Dahl Heiane vest 46 454 sluttdokumentasjon 1
- ✓ Brødrene Dahl Heiane vest 46 454 sluttdokumentasjon
- ✓ Utvalgt sak til forvaltningsrevisjon byggesak - Løyve til tiltak i eit trinn
- ✓ Utvalgt sak til forvaltningsrevisjon byggesak- 46 405 - Løyve til igangsetjing
- ✓ Oppdatert utvalgt sak til forvaltningsrevisjon byggesak - Rammeløyve – 46 405 - Nybygg næringsbygg v2
- ✓ VA-Plan BD A3 RevE Godkjent 1

Dokumentasjon fra sak Øklandsvegen 2:

- ✓ Kart
- ✓ Svar på forespurnad om uttale av 25.09.2015
- ✓ Kommentar fra 28.11.2015
- ✓ Søknad om dispensasjon
- ✓ Opplysningar gjeve i nabovarsel
- ✓ Merknad 2
- ✓ Nabovarsel Gnr. 23, Bnr. 1 - Innsigelser
- ✓ Førespurnad om uttale - 23 1 Frådeling av grunneigedom, Øklandsvegen
- ✓ Vedr søknad
- ✓ 13. Førespurnad om uttale - 23 1 Frådeling av grunneigedom
- ✓ Øklandsvegen gnr 23 bnr 1 - dispensasjon
- ✓ Uttale - Stord - Gnr 23 bnr 1 - Øklandsvegen - Frådeling av grunneigedom - Dispensasjon
- ✓ Viser til Dykkar førebelse vurderingar vedk.sak 23 1 frådeling av bustadtomt
- ✓ 23 1 - Frådeling av grunneigedom, Øklandsvegen - Avslag på søknad om frådeling og dispensasjon
- ✓ Anke
- ✓ Melding om klage - 23 1 - Frådeling av bustadtomt, Nedre Økland
- ✓ Kommentar til klage - 23 1 - Frådeling av bustadtomt, Nedre Økland
- ✓ Handsaming av klage på vedtak om avslag - 23 1 - Frådeling av Bustadtomt, Øklandsvegen
- ✓ Melding om synfaring 23 1 - Søknad om dispensasjon og frådeling, Økland
- ✓ Kommentar til saksutgreiing
- ✓ Særutskrift Handsaming av klage på vedtak om avslag - 23 1 - Frådeling av Bustadtomt, Øklandsvegen
- ✓ Til klagevurdering - 23 1 - Frådeling av grunneigedom, Øklandsvegen
- ✓ Underretning om vedtak - 23 1 - Frådeling av grunneigedom, Øklandsvegen (25)
- ✓ Uttale til klagevurdering - Stord - Gnr 23 bnr 1 - Øklandsvegen -
- ✓ Klage på vedtak - 23 1 — Frådeling av grunneigedom, Øklandsvegen
- ✓ KLAGE PÅ ENDRING AV VEDTAK I SAKSNR 31 18 (DS-202 18)
- ✓ Melding om klage - 23 1 - Frådeling av bustadtomt, Øklandsvegen (21)
- ✓ Handsaming av klage på endra vedtak - 23 1 - Frådeling av bustadtomt, Øklandsvegen (18)
- ✓ Svar på klage på frådeling av bustadtomt på 23 1 Øklandsveien
- ✓ Uttale til merknad - Stord - Gnr 23 bnr 1 - Øklandsvegen - Frådeling av grunneigedom - Dispensasjon
- ✓ Særutskrift Handsaming av klage på endra vedtak - 23 1 - Frådeling av bustadtomt, Øklandsvegen
- ✓ Handsaming av klage - 23 1 Frådeling av grunneigedom med dispensasjon, Øklandsvegen i Stord kommune
- ✓ Gnr 23 bnr 1 - Øklandsvegen - Frådeling av grunneigedom - Opphevar vedtak i Forvaltningsstyret
- ✓ Handsaming av klage på endra vedtak - 23 1 - Frådeling av bustadtomt, Øklandsvegen
- ✓ Handsaming av klage på vedtak - 23 1 - Frådeling av bustadtomt, Øklandsvegen(12)
- ✓ Habilitet
- ✓ Særutskrift Handsaming av klage på vedtak - 23 1 - Frådeling av bustadtomt, Øklandsvegen
- ✓ Til klagevurdering- 23 1 - Frådeling av grunneigedom, Øklandsvegen
- ✓ Underretning om vedtak - 23 1 - Frådeling av grunneigedom, Øklandsvegen(9)
- ✓ KLAGE PA VEDTAK SAKSNR PS 13 2019 (ENDRING AV VEDTAK I DS-202 18)

- ✓ Klage på vedtak saksnr PS 13.2019 (endring av vedtak i DS-202.18)
- ✓ Klage 18.05
- ✓ Klage på vedtak - Stord - gbnr 23 1 - Øklandsvegen - frådeling av grunneigedom
- ✓ Melding om klage - 23 1 - Frådeling av bustadtomt, Øklandsvegen
- ✓ Handsaming av klage på vedtak - 23 1 - Frådeling av grunneigedom, Øklandsvegen(2)
- ✓ Særutskrift Handsaming av klage på vedtak - 23 1 - Frådeling av grunneigedom, Øklandsvegen
- ✓ Underretning om vedtak - 23 1 - Frådeling av grunneigedom, Øklandsvegen
- ✓ Utvalgt sak til forvaltningsrevisjon - 23 1 - Frådeling av bustadtomt, Øklandsvegen - Del 1
- ✓ Oversending for endeleg avgjerd - Dispensasjon frå arealføremål og pbl. § 1-8

Vedlegg 2 Revisjonskriter

Lover og forskrifter

Kravet om internkontroll følger av kommuneloven frå 1992¹³, § 23:

- ✓ " (...) Administrasjonssjefen skal sørge for at administrasjonen drives i samsvar med lover, forskrifter og overordnede instruksjer, og at den er gjenstand for betryggende kontroll."

Kommunelovens ordlyd set ikkje formelle form- eller innhaldskrav til internkontrollen. Det går derimot fram av lovførearbeida¹⁴ at det bør etablerast rutinar og system som skal bidra til å sikre at organisasjonen når dei måla som er satt og etterlever krava som gjeld.

KS¹⁵ rettleiaren "Rådmannens internkontroll" gir rettleiing til kommunar i korleis ein betryggende kontroll i tråd med kommuneloven § 23 kan sikrast:

- ✓ Dokumentere internkontrollen
- ✓ Ha, bruke og vedlikehalde dokument som beskriv roller og ansvar
- ✓ Ha ein systematisk tilnærming til kompetanseutvikling og -sikring
- ✓ Prioritere nok ressursar til den løpande internkontrollen
- ✓ Etablere tiltak for god løpande informasjon og kommunikasjon til leiarar og medarbeidarar
- ✓ Følgje opp internkontrollen systematisk og reagere ved avvik og brot (ha eit avvikssystem)

For rådgiving, rettleiing og informasjon føl det av forvaltningsloven § 11 at forvaltningsorgan har alminnelig rettleiingsplikt. Organ som i stor grad handterer saker som involverer private parter, må etter denne lov også vurdere partane sitt behov for rettleiing. Etter plan- og bygningsloven § 21-1 kan både tiltakshavar og plan- og bygningsmyndigheten krevje førehandskonferanse. Byggesaksforskriften § 6-1 beskriver kva som er kommunens ansvar ved førehandskonferansar.

Av forvaltningslovens § 11 d andre ledd går det fram at blir det ved munnlege forhandlingar, konferansar eller telefonsamtaler av ein part gitt nye opplysningar eller føringar med følgjer for avgjerdsla i saken, skal dei så vidt mulig nedteiknast eller protokollast. Det vil sei at informasjon som framkjem gjennom telefonsamtaler og har betydning for sakshandsaming fell inn under offentleglovas § 4 (Saksdokument for organet er dokument som er komne inn til eller lagde fram for eit organ, eller som organet sjølv har oppretta, og som gjeld ansvarsområdet eller verksemda til organet). Slik informasjon skal iht arkivforskriftens § 9 journalføres.

På denne bakgrunn er følgande revisjonskriterier oppstilt:

- ✓ RBO har plikt til å rettleie innanfor byggesaker.
- ✓ RBO skal gjennomføre førehandskonferansar i samsvar til byggesaksforskriften.
- ✓ RBO skal dokumentere rettleiing kor det kjem fram nye opplysningar, eller kor det vert gitt føringar som har betydning for avgjerdsla i saken.

¹³ Ny kommunelov vart vedteken hausten 2019. Ettersom denne forvaltningsrevisjonen reviderer praksis/system fram til desember 2019, er det kommunelova frå 1992 som er gjeldande for denne perioden. Dette føl av RSK001, som fastslår at revisjonskriterie skal vere gjeldande.

¹⁴ Frå Ot. prp. nr. 70 (2002-2003) kap. 4.3.

¹⁵ Kommunenes arbeidsgiver-, interesse- og medlemsorganisasjon

Når det gjeld mottak av saker følg det av forvaltningsloven § 11a at forvaltningsorganet skal forberede og avgjøre saker utan ugrunna opphald, og for enkeltvedtak kor det vil ta meir enn 4 veker å svare må det sendes foreløpig svar til søker.

På denne bakgrunn er følgande revisjonskriterium oppstilt:

- ✓ RBO skal forberede og avgjøre saker utan ugrunna opphald, for enkeltvedtak kor det vil ta meir enn 4 veker å svare skal det sendes foreløpig svar til søker.

For handsaming av saker har forvaltningsorganet utredning- og informasjonsplikt etter forvaltningsloven § 17, dette skal sikre at saker blir behandla på likt grunnlag. Etter forvaltningsloven § 24 skal vedtak grunngis, grunngjevinga skal gis samtidig som vedtaka vert gjort. I samsvar med forvaltningsloven § 25 skal det vises til kva regler vedtaket bygger på. Etter plan- og bygningsloven § 21-4 skal kommunen snarast mulig når søknaden er fullstendig gje tillatelse til tiltaket, gitt at det ikkje er i strid med føresegn gitt i plan- og bygningsloven. Kommunen har etter plbl. § 21-5 samordningsplikt med andre myndigheter.

På denne bakgrunn er følgande revisjonskriterier oppstilt:

- ✓ RBO har plikt til å påsjå at saker er godt nok opplyst og utgreia før dei treff vedtak.
- ✓ RBO skal behandle søknader på likt grunnlag.
- ✓ RBO skal gje løyve til tiltak, gitt at tiltaket ikkje er i strid med føresegner gitt i plan- og bygningsloven.
- ✓ RBO skal samordne sakshandsaminga med andre myndigheter.

For tilbakemelding og svar skal forvaltningsorganet etter forvaltningsloven § 23 informere skriftlig om enkeltvedtak, etter fvl. § 24 skal forvaltningsorganet grunngje enkeltvedtak, og denne gis samtidig med at vedtaket treffes, etter fvl. § 25 skal kommunen i grunngjevinga vise til kva vedtaket bygger på og etter fvl. § 27 må kommunen gjere parten i saken kjent med kva vedtak som er gjort så snart som mulig. Kommunen må gje tilbakemelding i samsvar med tidsfristane i plbl. §21-7.

På denne bakgrunn er følgande revisjonskriterier oppstilt:

- ✓ RBO skal ved enkeltvedtak informere partane skriftlig, grunngje vedtaket, vise kva vedtaket bygger på og grunngje dette samstundes med at vedtaket treffes.
- ✓ RBO skal gjere parten i saken kjent med kva vedtak som er gjort så snart som mulig.
- ✓ RBO skal gje søker tilbakemelding i samsvar med tidsfristane i plbl. §21-7.

For klage gjelder forvaltningsloven § 28 om at et enkeltvedtak kan påklagast, § 29 om at fristen for å klage er 3 veker, § 31 om at klagen kan tas under handsaming sjølv om klagaren har oversutte klagefristen og § 33 om at det er underinstansen som har truffe vedtaket som skal foreta de undersøkingar klagen gir grunn til. Plan- og bygningsloven §1-9 forklarar den sitt forhold til forvaltningsloven og klage.

På denne bakgrunn er følgande revisjonskriterium oppstilt:

- ✓ RBO skal foreta undersøkingar ved eventuelle klager.

For tilsyn gjelder kapittel 25 i plan- og bygningsloven. Etter § 25-1 har kommunen plikt til å føre tilsyn med at tiltaket vert gjennomført i samsvar med gitte tillatelsar, føresegner i loven og at ansvarlig føretak er kvalifisert. Etter § 25-2 skal kommunen avgjøre i kva saker det skal føres tilsyn, med den intensitet som kommunen finner hensiktsmessig. Etter byggesaksforskriften § 15-2 skal kommunen utarbeide ein tilsynsrapport ved utført tilsyn i den enkelte sak. For oppfølging gjeld kapittel 32 om ulovligheitsoppfølging. Etter §32-1 har kommunen plikt til å følge opp ulovligheiter og i samsvar med § 32-2 skal det varslast om eventuelle pålegg

- ✓ RBO skal gjennomføre tilsyn med at tiltak vert gjennomført i tråd med gitte tillatelsar.
- ✓ RBO skal utarbeide en tilsynsrapport ved utført tilsyn i den enkelte sak.
- ✓ RBO skal følge opp ulovligheiter.
- ✓ RBO skal varsle om eventuelle pålegg.

Kontakt oss

Ole Willy Fundingsrud

Direktør

T +47 40 63 96 92

E ole.willy.fundingsrud@kpmg.no

Bjørge Rabbe Sandven

Manager

T +47 99 39 65 83

E bjorge.sandven@kpmg.no

kpmg.no

© 2020 KPMG AS, a Norwegian limited liability company and a member firm of the KPMG network of independent member firms affiliated with KPMG International Cooperative ("KPMG International"), a Swiss entity. All rights reserved.

This proposal is made by KPMG AS, a limited liability company and a member firm of the KPMG network of independent firms affiliated with KPMG International, a Swiss cooperative, and is in all respects subject to the negotiation, agreement, and signing of a specific engagement letter or contract. KPMG International provides no client services. No member firm has any authority to obligate or bind KPMG International or any other member firm vis-à-vis third parties, nor does KPMG International have any such authority to obligate or bind any member firm.

Stord kommune

Sekretariat for kontrollutvalet
Saksframlegg

Saknr: 2020/98-1
Saksbehandlar: Hogne Haktorson

Saksgang

Utval	Utv.saksnr.	Møtedato
Kontrollutvalet i Stord kommune	5/20	11.02.2020

Forum for oppvekst i Sunnhordland (FOS) - informasjon

Forslag til vedtak

PS - dette er alternative forslag til vedtak. Altså ikkje eit vedtaksforslag i fleire punkt.

1. Kontrollutvalet tar informasjonen til orientering. Utvalet ber om å bli orientert om oppfølging knytt til rådmannen sitt initiativ for å få skriftleg avtale mellom kommunane som inngår i FOS samarbeidet.
2. Kontrollutvalet ber om slik tilleggsinformasjon frå kommuneadministrasjonen:
3. Kontrollutvalet merkar seg informasjonen som er motteken om Forum for oppvekst i Sunnhordland (FOS), og vil vurdere om dette er eit saksfelt ein bør sjå nærare på ifm. pågåande utarbeiding av plan for forvaltningsrevisjon 2020 - 2024.
4. Kontrollutvalet ber om at KPMG utarbeidar eit notat, basert på desse problemstillingane:
5. Kontrollutvalet ber KPMG laga utkast til prosjektplan for ein forvaltningsrevisjon, der føremål og problemstillingar tar utgangspunkt i slike moment:
6. Kontrollutvalet i Stord kommune ber kontrollutvala i kommunane Bømlo, Etne, Kvinnherad og Sveio vurdere om dei ønskjer å delta i ein sams forvaltningsrevisjon knytt til Forum for oppvekst i Sunnhordland (FOS). Aktuelle moment for revisjonen kan td. vera:

Samandrag

Kontrollutvalet ønskte å bli betre kjent med funksjon og oppgåver gjeldande Forum for oppvekst i Sunnhordland (FOS). Utvalet ba om skriftleg informasjon om vedtekter eller liknande, samt andre strategiske dokument som fortel meir om forumet. No som informasjonen er motteken må utvalet vurdere om dei har fått den informasjonen dei ønskjer, om dei skal be om tilleggsinformasjon eller om det bør vurderast ein eller annan form for revisjon innan saksfeltet.

Hogne Haktorson

Kontrollsjef

Saksframlegget er godkjent elektronisk og har difor ingen handskriven underskrift

Vedlegg

- 1 Forum for oppvekst i Sunnhordland - ønske om informasjon.
- 2 Vurdering av Forum for oppvekst i Sunnhordland
- 3 Vedlegg til vurdering av Forum for oppvekst i Sunnhordland
- 4 Desentralisert kompetanseutvikling - oppsummering frå Fylkesgruppa sitt møte 12. juni 2018

Saksutgreiing

Bakgrunn for saka

I kontrollutvalet sitt møte 11.12.19, sak PS 65/19 Eventuelt, vart det i underpunkt B fatta slik vedtak:

B) Forum for oppvekst i Sunnhordaland.

Kontrollutvalet ønskjer å bli betre kjent med funksjon og oppgåver gjeldande Forum for oppvekst i Sunnhordland. Utvalet ber om skriftleg informasjon om vedtekter eller liknande, samt andre strategiske dokument som fortel meir om forumet.

Vedtakskompetanse

Kontrollutvalet har vedtakskompetanse i denne saka jmf. kommuneloven § 23-2.

Vurderingar og verknader

Informasjon er sendt frå Stord kommune v/ kommunalsjef Mariann Jacobsen Hilt. Følgjeskriv datert 19.02.20 (vedlegg 1 i saka) inneheld bl.a. slik informasjon:

«Rådmannen har bedt controller i Stord kommune, Iren Dyrseth om å gjera ei vurdering av FOS, kva oppgåver som vert løyst og på kva måte, samt korleis ein ev hadde inngått ein avtale om slikt samarbeidet i dag og korleis eit slikt samarbeid bør ta med dei tilsett sine organisasjonar. Vurderinga, samt årsmelding 2018-2019, handlingsplan 2019-2020, Årsmelding 2018-2019, Handlingsplan 2019-2020, Avtale utkast, Vurdering gjort av Steen, Retningslinjer FOS, i tillegg legg eg ved orientering om desentralisert kompetanseutvikling for å illustrera korleis fylkesmannen held seg til regionane.

Det er i dag ingen skriftleg avtale mellom kommunane som inngår i FOS samarbeidet. Rådmannen ser at dette er noko ein burde hatt og vil gå i dialog med kommunane som inngår i samarbeidet med mål om å få på plass ein avtale.»

I notat av 30.01.20 frå Stord kommune v/ controller Iren Dyrseth (vedlegg 2 i saka), er sitert følgjande frå FOS sine heimesider:

«FOS er ein organisasjon som omfattar kommunane Bømlo, Etne, Fitjar, Kvinnherad, Stord og Sveio i Sunnhordland. Hovudmål for FOS er å samarbeida om oppgåver som vert løyste betre på regionalt nivå enn på lokalt nivå.

Vår hovudoppgåve er kompetanseheving for våre kommunalt tilsette og andre samarbeidsaktørar. Ved å samstille kvarandre gjennom felles kurs og kompetanseaukande aktivitetar sørger me for jamnt og aukande kunnskapsnivå på tvers av kommunane. Gjennom året organiserer og deltek kommunalt tilsette og andre tilknytte medlemmer på kurs, workshops konferansar som sørger for kompetanseheving innan felt retta mot barn og ungdom. Kursa er rabatterte eller gratis for medlemmer. Meir informasjon kring prisar finn du her.

Samarbeidet vert organisert som ein prosjektorganisasjon med ei styringsgruppe, ei grunnskulegruppe, ei barnehagegruppe, ei kulturskulegruppe samt leiarafora for PPT. Utover dette kan det opprettast ulike prosjektgrupper/nettverk/utval etter behov. Kommunane skiftar på å ha sekretariat og leiing - frå og med januar 2019 har Kvinnherad leiinga ved styreleiar Anne Sofie Bjelland Kjeka. Sekretariatet ligg i Sveio.»

Controller Iren Dyrseth har delt inn notatet sitt i fleire overskrifter, med informasjon, sitat, drøfting, delkonklusjon og konklusjon. Overskrifter, delkonklusjonar og konklusjonar er sitert i saksframlegget:

Overskrift: Kva oppgåver vert løyst og på kva måte?

Konklusjon i notatet: «FOS løyser kompetansehevingssoppgåver ved å:

- *Samla fagfolk på tvers av kommunegrensene i regionen for å utveksla idear og behov for kompetansetiltak*
- *Utarbeida av handlingsplanar for kompetansetiltak*
- *Samordnar søknadar frå kommunane til Fylkesmannen om statlege midlar til gjennomføring av kompetansehevingstiltak*
- *Samordnar kontraktsinngåing mellom kommunane og høgskular/institusjonar om kompetansehevingstiltak.»*

Overskrift: Korleis er samarbeidet regulert i dag?

Delkonklusjon i notatet: «Etter mi vurdering er FOS-samarbeidet ikkje regulert i lov. Det er eit lovleg kommunalt samarbeid. Samarbeidet er ikkje skriftleggjort i ein samarbeidsavtale.»

Overskrift: Kva samarbeidsform ein ville vald om samarbeidet vart inngått i dag?

Delkonklusjon i notatet: «Fleire samarbeidsformer kan fungera, men samarbeidsavtala bør under alle omstende vera skriftleg.»

Konklusjon i notatet: «Dersom ein hadde inngått avtale om dette samarbeidet i dag, ville ein kanskje vald ei samarbeidsavtale som ikkje er regulert i lov, slik som i dag. Men likevel slik at samarbeidsavtala var skriftleg.»

Overskrift: Korleis bør eit slik samarbeid ta med dei tilsette sine organisasjonar? Korleis sikra medråderett?

Konklusjon i notatet: «Tillitsvalde har ikkje rett til å delta i FOS for å ivareta sin medverknadsrett. Den avtalefesta retten til medverknad er ivareteke i kommunalsjefen og rådmannen sine månadlege møte, samt personal- og organisasjonssjefen sine årlege drøftingsmøter.

Ei anna sak er om det kan vera føremålstenleg for samarbeidet å ha med tillitsvalde. Dette må i så fall vera opp til arbeidsgjevar å avgjera.»

Sekretariatet merkar seg:

- At det i dag ikkje er nokon skriftleg avtale mellom kommunane som inngår i FOS samarbeidet.
- At rådmannen ser at dette er noko ein burde hatt og vil gå i dialog med kommunane som inngår i samarbeidet med mål om å få på plass ein avtale.
- At Petter Steen jr. i sitt notat (vedlegg 3 i saka) konkluderar med at FOS er heimla i § 27 i kommunelova av 1954, og at Iren Dyrseth i sitt notat ikkje er så sikker på det.
- At Iren Dyrseth reflekterer omkring at «Det kan setjast spørjeteikn ved om tillitsvalde har reell medverknad på FOS sine planar»

Kontrollutvalet må vurdere om ein av fått den informasjonen ein ønskte, jmf. utvalet si bestilling i møte 11.12.19. Dersom ein set att med fleire spørsmål, kan vidare oppfølging vera å be om tilleggsinformasjon frå kommuneadministrasjonen no eller seinare, td. jmf. pågåande arbeid med overordna analyse og plan for forvaltningsrevisjon 2020-2024, kan ein vurdere om dette er eit saksfelt ein bør sjå nærare på.

Konklusjon

Kontrollutvalet må vurdere om ein av fått den informasjonen ein ønskte, om dei skal be om tilleggsinformasjon eller om det bør vurderast ein eller annan form for revisjon innan saksfeltet.

HORDALAND FYLKESKOMMUNE
Postboks 7900

5020 BERGEN

Vår dato: 19.02.2020
Vår ref: 2016/389 - 5138/2020 / 026
Dykkar ref:

Forum for oppvekst i Sunnhordland - ønskje om informasjon.

Syner til e-post datert 18.12.19 der kontrollutvalet i Stord kommune ber om informasjon om Forum for oppvekst i Sunnhordland (FOS). Utvalet ber om skriftleg informasjon om vedtekter eller liknande, samt andre strategiske dokument.

Rådmannen har bedt controller i Stord kommune, Iren Dyrseth om å gjera ei vurdering av FOS, kva oppgåver som vert løyst og på kva måte, samt korleis ein ev hadde inngått ein avtale om slikt samarbeidet i dag og korleis eit slikt samarbeid bør ta med dei tilsett sine organisasjonar. Vurderinga, samt årsmelding 2018-2019, handlingsplan 2019-2020, Årsmelding 2018-2019, Handlingsplan 2019-2020, Avtale utkast, Vurdering gjort av Steen, Retningsliner FOS, i tillegg legg eg ved orientering om desentralisert kompetanseutvikling for å illustrera korleis fylkesmannen held seg til regionane.

Det er i dag ingen skriftleg avtale mellom kommunane som inngår i FOS samarbeidet. Rådmannen ser at dette er noko ein burde hatt og vil gå i dialog med kommunane som inngår i samarbeidet med mål om å få på plass ein avtale.

Med helsing

Mariann Jacobsen Hilt
kommunalsjef

Brevet er godkjent elektronisk og har difor inga underskrift

Vedlegg:

- 1 Vurdering av Forum for oppvekst i Sunnhordland
- 2 Vedlegg til vurdering av Forum for oppvekst i Sunnhordland
- 3 Desentralisert kompetanseutvikling - oppsummering frå Fylkesgruppa sitt møte 12. juni 2018 (L)(578804)

Notat

Dato: 30.01.2020
Ref: 2016/389 - 2699/2020 / 026

Til:
Mariann Jacobsen Hilt

Vurdering av Forum for oppvekst i Sunnhordland (FOS)

Måndag 20.01.20, fekk eg førespurnad frå kommunalsjef Mariann Jacobsen Hilt om å gjera greie for FOS-samarbeidet. Tre spørsmål vart reist:

- 1. Kva oppgåver vert løyst og på kva måte?**
- 2. Dersom ein hadde inngått avtale om samarbeidet i dag, korleis hadde ein då gjort det?**
- 3. Korleis bør eit slikt samarbeid ta med dei tilsett sine organisasjonar? Korleis sikra medråderett?**

Eg skal i det følgjande prøva å svara på dette.

1. Kva oppgåver vert løyst og på kva måte?

Samarbeidet Forum for oppvekst i Sunnhordland (FOS) starta ut i det små på 80-talet, etter initiativ frå skuledirektøren i Hordaland. Samarbeidet fekk innleiingsvis namnet Sunnhordland kursregion. Målsetnaden var å auka kompetansen til skulesjefar, skuleleiarar m.fl. Hordland fylke vart delt inn i kursregionar og det vart vald verv som styreleiar og tilsett sekretær i kvar region. Vervet gjekk på omgang mellom kommunane.

Då læreplanreforma kom og behovet for kompetanseheving auka, vart oppgåvene i samarbeidet utvida til å omfatta nettverksbygging, gjennomføring av etterutdanningskurs og felleskurs. Lærarane vart ein del av målgruppa.

I 1998 vart også barnehagesektoren ein del av målgruppa og samarbeidet endra namn til Forum for oppvekst i Sunnhordland. No er også Kulturskule og PPT ein del av målgruppa for samarbeidet.

På FOS sine heimesider står det følgjande:

«FOS er ein organisasjon som omfattar kommunane [Bømlo](#), [Etne](#), [Fitjar](#), [Kvinnherad](#), [Stord](#) og [Sveio](#) i Sunnhordland. Hovudmål for FOS er å samarbeida om oppgåver som vert løyste betre på regionalt nivå enn på lokalt nivå.

Vår hovudoppgåve er kompetanseheving for våre kommunalt tilsette og andre samarbeidsaktørar. Ved å samstille kvarandre gjennom felles kurs og kompetanseaukande aktivitetar sørger me for jamnt og aukande kunnskapsnivå på tvers av kommunane. Gjennom året organiserer og deltek kommunalt tilsette og

andre tilknytte medlemmer på kurs, workshops konferansar som sørger for kompetanseheving innan felt retta mot barn og ungdom. Kursa er rabatterte eller gratis for medlemmer. [Meir informasjon kring prisar finn du her.](#)

Samarbeidet vert organisert som ein prosjektorganisasjon med ei styringsgruppe, ei grunnskulegruppe, ei barnehagegruppe, ei kulturskulegruppe samt leiarafora for PPT. Utover dette kan det opprettast ulike prosjektgrupper/nettverk/utval etter behov. Kommunane skiftar på å ha sekretariat og leiing – frå og med januar 2019 har Kvinnherad leiinga ved styreleiar Anne Sofie Bjelland Kjeka. Sekretariatet ligg i Sveio.»

Det følgjer av Retningsliner FOS, datert 29.07.19, at styringsgruppa skal ha det overordna ansvaret for all verksemd i FOS. Herunder ligg og økonomisk ansvar for verksemda. Denne gruppa består av ein fast representant frå leiargruppa i kvar kommune med ansvar for oppvekstområdet. Styringsgruppa skal også samordna gruppene sitt arbeid. I Retningslinene står at dei fagspesifikke gruppene i FOS skal «kartleggja trong for, ta initiativ til, samt arrangera kurs, etterutdanning, kvalitetsutviklingstiltak». Gruppene er samansett av fagfolk frå kommunane.

Sekretæren fekk etterkvart nemninga Dagleg leiar. Dagleg leiar skal etter retningslinene vera sekretær for styringsgruppa og dei andre gruppene etter avtale. Dagleg leiar utarbeider årleg årsmelding (sjå vedlegg 1) og utarbeider budsjett for FOS. I samband med styringsgruppa sin gjennomgang av årsmeldinga, drøftar styringsgruppa strategiar og arbeidsoppgåver for året som kjem. Strategi og arbeidsoppgåver munnar ut i ein handlingsplan for FOS neste skuleår (Sjå vedlegg 2).

I tillegg til dette, har FOS, ved Sveio kommune, søkt om tilskot frå Fylkesmannen. Fylkesmannen har heilt sidan 80-talet stimulert kommunane i regionane til å samarbeida. Dette gjeld også i høve til å gå saman om å søkja om midlar hjå Fylkesmannen. I informasjonsskriv om midlar står det m.a. i brev frå Udir datert 15.10.19:

«For å stimulere til regional utvikling, oppfordrer vi kommuner med geografisk nærhet å gå sammen i søknad om sin deltakelse.»

I tildelingsbrevet frå Fylkesmannen, datert 09.07.19, står det:

«Fylkesmannen i Vestland overfører kr. 1 030 494 til Forum for oppvekst i Sunnhordland ved Sveio kommune, organisasjonsnummer 864967272, kontonummer 3240088750, merka «Desentralisert ordning for kompetanseutvikling.»

«Fylkesforum har også bestemt at midlane skal delast ut direkte til kompetanseregionane/friskulenettverka. Det er den enkelte kompetanseregion/friskulenettverk sitt ansvar å sjå til at midlane i ordninga blir fordelt mellom dei ulike skuleeigarane.»

Dagleg leiar har i telefonsamtale med meg opplyst at han ikkje får skriftlege fullmakter frå dei ulike kommunalsjefane i forkant av at det vert søkt om midlar av Fylkesmannen via FOS. Eg oppfattar tema om å søkja midlar kjem opp på sakskartet i styringsmøtet og at medlemmene munnleg sluttar seg til å søkja.

Eg forstår også at Fylkesmannen oppmodar om at kommunane i regionene går saman om å inngå avtalar om kompetansehevingstiltak med høgskular og institusjonar. Det er inngått ein partnerskapsavtale om desentralisert kompetanseutvikling i skulen, mellom NLA Høgskulen og FOS. Avtala er ikkje datert. FOS vert i avtala omtala som om FOS er ein eigen juridisk person. Likevel har kvar av kommunalsjefane i kvar kommune signert. Avtala må difor forståast slik at avtala er mellom NLA Høgskulen og den enkelte kommune.

Konklusjon: FOS løyser kompetansehevingsoppgåver ved å:

- samla fagfolk på tvers av kommunegrensene i regionen for utveksla idear og behov for kompetansetiltak
- utarbeida av handlingsplanar for kompetansetiltak
- samordnar søknadar frå kommunane til Fylkesmannen om statlege midlar til gjennomføring av kompetansehevingstiltak
- samordnar kontraktsinngåing mellom kommunane og høgskular/institusjonar om kompetansehevingstiltak

2. Dersom ein hadde inngått avtale om dette samarbeidet i dag, kva samarbeidsform ville ein då vald?

Her kan ein tenkja seg fleire alternativ. Men det kan vera greitt å finna ut korleis samarbeidet er regulert i dag, før ein rår til kva samarbeidsform ein ville vald om samarbeidet vart inngått no.

Korleis er samarbeidet regulert i dag?

Kva avtale har FOS-medlemmene i dag? Ligg det føre ei avtale om kjøp og sal av tenester? Er det eit samarbeid med felles styre etter kommunelova? Er det eit vertskommunesamarbeid etter kommunelova? Eller er det ei anna reguleringsform?

Eg kan ikkje sjå at det ligg føre noko skriftleg avtale/kontrakt som regulerer samarbeidet. Det ligg rett nok føre ei usignert «Avtale om organisert samarbeid om sekretariat», datert 16.03.90 (sjå vedlegg 3). Sekretæren skal etter utkastet førebu saker til styringsgruppa og kursplangruppa. Kursplangruppa skal samordna og koordinera kommune sine planar for etterutdanning og utviklingsarbeid, samt planlegga og gjennomføra regionale kurs og opplæringstiltak.

Eg legg til grunn at det ikkje er styringsgruppa i samarbeidet som har tilsett sekretæren, slik det står i avtaleutkastet. Det er arbeidsgjevar som tilset arbeidstakar. Det følgjer då med eit arbeidsgjevaransvar. Styringsgruppa, som er samansett av fleire skulesjefar i ulike kommunar, kan ikkje ha sams arbeidsgjevaransvar til same stillingsid. Eg legg difor til grunn at sekretæren er tilsett av ein av samarbeidskommunane. Stillingsstorleiken var innleiingsvis 20% stilling i 1990. Denne vart utvida til 60% i august 2000, medan den i dag utgjer 80%. Sekretærkommunen sender refusjonskrav og revidert rekneskap til samarbeidskommunane. Etter det eg forstår ligg sekretærfunksjonen for tida til Sveio kommune, sjå ovanfor om tildeling av tilskotsmidlar frå Fylkesmannen.

Sveio kommune har innretta seg etter avtala på desse føresetnadene og har arbeidsgjevaransvaret for 80% stilling knytt til FOS. Også samarbeidskommune har innretta seg etter dette, ved at refusjonskrav vert betalt til Sveio kommune i tråd med desse føresetnadene. Det kan såleis ikkje vera tvil om at det ligg føre ei gjeldande avtale/kontrakt mellom partane, sjølv om den ikkje er skriftleg.

Våren 2019, fekk rådgjevar Petter Steen jr., medlem av grunnskulegruppa i FOS, i oppdrag av styringsgruppa å finna fram vedtaket som førte til etableringa av FOS. Steen skreiv i notat til styringsgruppa i FOS 24.05.19, (sjå vedlegg 4):

«I sak 47/90 slutta Sveio skulestyre seg samrøystes til skulesjefen si tilråding om å godkjenna avtalen om etablering av eit interkommunalt samarbeid med desse arbeidsoppgåvene:

- *Vera eit regionalt nettverk for Sunnhordland*
- *Samarbeida om å løysa regionale oppgåver*
- *Betra ressursutnytting ved å koordinera planar og tiltaki høve til Stord lærarhøgskule og Skuledirektøren*
- *Fremja pedagogisk utviklingsarbeid i kursregionen ved å støtta, inspirera, utvikla idear saman og utveksla idear og opplegg»*

Vidare viser Steen til lov om styret i herreds- og bykommunene frå 1954 (kommunestyreløven) § 27 om interkommunalt samarbeid. Steen konkluderer i sitt notat med at:

«vi kan trygt rekne med at heimelen implisitt er § 27 i kommunelova av 1954. Det er såleis dette som framleis må vurderast å vera lovheimelen for Forum for oppvekst i Sunnhordland (FOS).»

Eg er ikkje så sikker på det.

I Overå og Bernt si bok «*Kommuneloven med kommentarar*», frå 1992, vert innhaldet i § 27 i kommunestyreløva av 1954 skildra. Det vert også skildra korleis denne regelen vart overført til [§ 27 i kommunelova av 1992](#). I boka på s. 190 står det:

«§ 27 er en videreføring av en tilsvarende bestemmelse i kommunestyreløven § 27, men noe med utførlig.»

*«§ 27 er en bestemmelse om etablering av en bestemt type samarbeidsordning, «et eget styre». Dette må forstås slik at bestemmelsen kommer til anvendelse der det etableres et selvstendig interkommunalt beslutningsnivå, et organ med avgjørelsesmyndighet på et saklig avgrenset område – «til løsning av felles oppgaver». Forutsetningen for at det skal være tale om et interkommunalt samarbeid i forhold til § 27, er med andre ord at det foretas en **tildeling av avgjørelsesmyndighet**. Rene samarbeids- og forhandlingsorganer, uten myndighet til å treffe avgjørelser vedrørende den aktuelle virksomhet, og uten selvstendig ansvar for denne, kan ikke oppfattes som «styre til løsning av felles oppgaver». Her trengs det ingen særskilt hjemmel eller spesielle lovregler. Det vil normalt være ganske meningsløst å underkaste slike rene samarbeids- og forhandlingsorganer den formaliserte regulering med vedtekter og regler om oppløsning av samarbeidet som vi finner i § 27, og trenger man slike regler, kan man utforme disse i den enkelte samarbeidsavtale.»*

I [§ 27, nr. 1, i kommunelova av 1992](#) (som tilsvarar kommunestyreløva § 27), er det på utførleg vis skrive at kommunestyret sjølv vedtek å oppretta av slikt styre. Eg kan ikkje sjå at Stord kommunestyre verken har vedteke å oppretta eit slikt styre, eller vedteke vedtekter slik [§ 27, nr. 2](#) krev. Det er heller ingenting som tyder på at styret i FOS t.d. kan ta opp lån på vegne av Stord kommune eller fatta andre type avgjerder på vegne av Stord kommunen. Rett nok søker FOS om tilskot på vegne av kommunane og samordnar avtalar mellom kommunane og t.d. høgskulane, men FOS kan ikkje rettsleg binda medlemskommunane. FOS er ikkje ein eigen juridisk person.

I kommunelova av 2019, er regelen i koml. 1992, § 27, erstatta av kapittel 18 om interkommunalt politisk råd, og kapittel 19 om kommunalt oppgåvefelleskap. Sjå [§ 19-1](#) om kommunalt oppgåvefelleskap. Også i denne regelen er det presisert at det er kommunestyret sjølv som må treffa vedtak om å oppretta oppgåvefelleskap.

Det er altså ikkje tilstrekkeleg for å etablere eit samarbeid etter § 27 i 1954-lova, at t.d. eit skuleutval har slutta seg til at det skal vera eit interkommunalt samarbeid om visse oppgåver. Det same gjeld for samarbeid etter [§ 27](#) i 1992-lova, og [§ 19-1](#) etter 2019 lova. Kommunestyrevedtak er påkravd.

Etter mi vurdering liknar FOS-samarbeidet på Sunnhordland interkommunale innkjøpssamarbeid. I innkjøpssamarbeidsavtala heiter det:

«Stord kommune er vertskommune for ordninga. Stord kommune har tilsett interkommunal innkjøpssjef i full stilling og held kontor /sekretariat for denne. Stord kommune nyttar og denne som sin lokale innkjøpskoordinator. I kvar kommune må det vera ein person som har ansvaret for å samordna innkjøp i sin kommune, og som deltek i innkjøpsforumet.»

Frå 01.01.07, vart det innført reglar om interkommunalt samarbeid i kommunelova, herunder m.a. [kommuneloven § 28-1 b](#)), om administrativt vertskommunesamarbeid Etter at den nye kommunelova tredde i kraft i 2019, finn ein denne regelen i [kommunelova § 20-2](#). [Kommunelova § 28-1 b](#)) i 1992-lova, tek sikte på å regulera samarbeid om lovpålagte oppgåver og tenesteyting som inneber meir eller mindre grad av utøving av mynde, jf. Ot.prop. 95 (2005-06). Lova opnar med andre ord for interkommunalt samarbeid om sentrale velferdsoppgåver regulert i lov. Eit døme på eit slikt samarbeid er SIB, som forvaltar mynde etter barnevernlovgjevinga.

At det i avtala sin ordlyd i innkjøpssamarbeidet vert nytta omgrep som «*vertskommune*» kunne tyda på at det er inngått ei avtale med heimel i [kommunelova § 28-1 b](#)). Men det er det ikkje. Også her er det eit lovkrav om at det er kommunestyret sjølv som må vedta eit slikt samarbeid og vedta samarbeidsavtala. Dei respektive kommunestyra har ikkje vedteke ei slik avtale, slik lovkravet tilseier. «*Vertsomgrepet*» er truleg nytta fordi det er eit omgrep som skildrar kven som administrerer innkjøpssamarbeidet. Det ser ikkje ut til å vera ei kopling til vertskommuneomgrepet i kommunelova, ettersom vilkåra ikkje er søkt oppfylt. Innkjøpssamarbeidet er eit samarbeid om kjøp og sal av tenester som ikkje er regulert i lov.

I RETNINGSLINER FOS datert 29.07.2019 (sjå vedlegg 5), pkt. 4, står også omgrepet «*vertskommunen*» nemnt. Bruk av vertskommuneomgrepet må også her forståast som ei praktisk tilnærming for å skildra at det er Sveio kommune som administrerer sekretærfunksjonen som samarbeidet nyttar seg av. Men heller ikkje i FOS-samarbeidet har dei respektive kommunestyra vedteke samarbeidet og ei samarbeidsavtale slik lova krev for at det skal vera eit samarbeid etter [kommunelova § 28-1 b](#)) om vertskommunesamarbeid.

FOS, i likskap med Innkjøpssamarbeidet, er ikkje eit samarbeid om lovpålagte oppgåver og tenestyting som inneber meir eller mindre grad av utøving av mynde. Samarbeidet må difor vurderast som lovleg, sjølv om samarbeidet ikkje er regulert i kommunelova. FOS-samarbeidet kjøper/sel tenester til kvarandre knytt til sekretærfunksjonen og samarbeider om kompetanseheving i oppvekstsektoren.

Delkonklusjon: Etter mi vurdering er FOS-samarbeidet ikkje regulert i lov. Det er eit lovleg kommunalt samarbeid. Samarbeidet er ikkje skriftleggjort i ein samarbeidsavtale.

Kva samarbeidsform ein ville vald om samarbeidet vart inngått i dag?

I kommentarane til [kommunelova § 20-1](#), skriv juss professor Jan Fridthjof Bernt (mine utgulingar):

«Noten er ny 09.10.2019.

... Vertskommunesamarbeid kan benyttes både for lovpålagte og ikke lovpålagte oppgaver. Slikt samarbeid er dels etablert ut fra ønske om en rasjonaliseringsgevinst ved stordrift, men kanskje særlig for å dekke behovet for tilgang til faglig kompetanse som det kan være vanskelig å rekruttere, og å bedre kvaliteten av de tjenestene som gis. Modellen skal kunne brukes på et bredt spekter av kommunale tjenester, både ved tjenester som er rettet mot borgerne, og ved tjenester som kommunen trenger for sin egen virksomhet, som IKT, innkjøp og andre administrative oppgaver. Det skal kunne brukes til å utføre tjenester og oppgaver av svært ulik karakter, alt fra enkle administrative støttefunksjoner til forsøk med samarbeid om felles barnevernkontor.»

Det er altså høve til å organisera seg etter [kommunelova § 20-2](#), sjølv om det ikkje dreier seg om utføring av lovpålagte oppgåver, fatta enkeltvedtak eller vedta forskrifter. Men det er altså ikkje naudsynt å nytta denne organisasjonsforma. Kanskje kan ein sei at det vil vera «*ganske meiningsløst å underkaste slike rene samarbeids- og forhandlingsorganer den formalisert regulering med vedtekter og regler om oppløsning av samarbeidet som vi finner*» i [kommunelova § 20-2](#).

På den andre sida er FOS etterkvart eit samarbeid som rommar planar for kompetansehevingstiltak for store delar av oppvekstsektoren. Då kan det kanskje vera føremålstenleg å la kommunestyret ta stilling til samarbeidet og ein samarbeidsplan. På det viset kan kommunestyret sikra seg politisk kontroll på m.a. kor omfattande samarbeidet skal vera.

Likevel vil ikkje eg tilrå verken den eine eller andre samarbeidsforma. Det eg vil rå til er at dersom samarbeidet skal fortsetja som i dag, bør det under alle omstende skrivast ei samarbeidsavtale. Ei skriftleg avtale vil m.a. vera ryddig for å avklara føremål, oppgåver og medlemmene sine rettar og plikter.

Delkonklusjon: Fleire samarbeidsformer kan fungera, men samarbeidsavtala bør under alle omstende vera skriftleg.

Konklusjon: Dersom ein hadde inngått avtale om dette samarbeidet i dag, ville ein kanskje vald ei samarbeidsavtale som ikkje er regulert i lov, slik som i dag. Men likevel slik at samarbeidsavtala var skriftleg.

3. Korleis bør eit slikt samarbeid ta med dei tilsette sine organisasjonar? Korleis sikra medraderett?

Har tillitsvalde rett til å vera med i FOS for å ivareta sin medverknadsrett?

Medverknadsretten er regulert i [Hovudavtala](#) og [Hovudtariffavtala](#). Det følgjer av føremålet til [Hovudavtala](#) (01.01.18–31.12.19), at avtala er inngått for å skapa eit best mogleg samarbeid mellom partane «*på alle nivåer*».

[Hovudavtala](#) skal vera eit verkemiddel for å sikra og leggja til rette for gode prosessar mellom partane og for ei positiv utvikling av kvalitativt gode tenester i kommunen. Samarbeidet må basera seg på tillit og gjensidig forståing for partane sine ulike roller. Medverknad gjennom informasjon og drøftingar skal kunne gjennomførast uansett kor eller på kva nivå avgjerda vert teke. Dette følgjer av føremålet med avtala.

I [Hovudtariffavtala](#) av 01.05.18 til 30.04.20, pkt. 3.3. om «*Kompetanse – læring og utvikling*», heiter det m.a. (mine utgulingar):

«For å sikre og utvikle virksomhetens generelle og spesielle kompetanse er det viktig å vurdere den enkelte ansattes formal- og realkompetanse, stimulere til faglig refleksjon og tilrettelegge for kompetansedeling og andre kompetansehevende tiltak. Det er viktig at arbeidstakerne motiveres til å øke sine kunnskaper og styrke sin kompetanse samt at kommunene/fylkeskommunene legger stor vekt på målrettet og planmessig opplæring og utvikling av sine arbeidstakere gjennom interne og/eller eksterne tilbud. Det må legges til rette for arbeidsplassbasert opplæring. Arbeidsgiver og den enkelte arbeidstaker har hver for seg og i fellesskap et ansvar for å ivareta kompetanseutviklingen. Arbeidsgiver har ansvar for å kartlegge de ansattes kompetanse og analysere kommunens/fylkeskommunens kompetansebehov. På denne bakgrunn og etter drøftinger med de tillitsvalgte, skal det utarbeides en plan for gjennomføring av kompetansehevende tiltak.»

FOS lagar planar for gjennomføring av kompetansehevende tiltak i oppvekstsektoren. Det kan setjast spørjeteikn ved om tillitsvalde har reel medverknad på FOS sine planar. På den andre sida er Kunnskapsdepartementet sine strategiar for kompetanseutvikling i oppvekstsektoren, førande for FOS sine planar. Viser her m.a. til [Kompetanse for fremtidens barnehage](#) og [Kompetansepakke for innføring av nytt læreplanverk](#). Dette avgrensar det lokale spelerommet noko, i høve val av strategi og gjennomføring av kompetansehevende tiltak.

Kommunalsjef for oppvekst gjennomfører, uavhengig av FOS, månedlege møter med dei tillitsvalde, i tillegg til rådmannen sine månedlege møter. Eg legg til grunn at kompetansehevingstiltak er tema i eit eller fleire av møta i løpet av året. Dersom arbeidsgjevar meiner at tillitsvalde har fått medverka til plan for gjennomføring av kompetansehevande tiltak (ikkje nødvendigvis FOS sin plan), så er ikkje hovudavtala eller hovudtariffavtala broten. Det skal truleg ein del til for at terskelen for brot vert overskriden.

I tillegg til pkt. 3.3, er det innført ein ny [drøftingsregel i pkt. 3.2](#) om lokal lønspolitikk.

«Det gjennomføres årlige drøftingsmøter om rekrutteringssituasjonen og om framtidig kompetansebehov/kompetanseutviklingsbehov for ulike stillingsgrupper i kommunen/fylkeskommunen/bedriften.»

Føremålet med regelen er å auka medvitet rundt rekrutteringssituasjonen i kommunen, og få ein diskusjon rundt kva som skal til for å møta eventuelle rekrutteringsutfordringar. Som grunnlag for drøftingane vil det kunne vera føremålstenleg å skaffa dokumentasjon på rekrutteringssituasjonen (t.d. tal kvalifiserte søkjarar til ulike typar ledige stillingar siste år). Drøftinga bør også ta for seg ulike framskrivingar og/eller ei vurdering av framtidig kompetansebehov. Kommunesektoren sin [arbeidsgjevarmonitor](#) kan også nyttast i dette arbeidet. Dette følgjer av [B-rundskriv 07-2018](#).

Denne drøftingsplikta må sjåast i samanheng med [Stord kommune sin arbeidsgjevarstrategi 2020-2025](#). Strategien vart utarbeidd i tett samarbeid med Utdanningsforbundet og Fagforbundet som representerte dei tilsette i prosjektet. I strategien heiter det:

«Kompetanse og rekruttering er to tema som går att i heile Stord kommune når me snakkar om utfordringar for kommunen som arbeidsplass. KS' prognosemodell bereknar rekrutteringsbehovet fram til 2028. For Stord kommune viser modellen at det er størst behov for nye årsverk innan Rehabilitering, helse og omsorg. Rekrutteringsutfordringane i skulen ser ein i høve lærarar i barneskulen, og andre sektorar har svakare vekst eller nedgang fram mot 2028.»

Drøfting av kommunen sine framtidige kompetansebehov vil verta ivareteke i årlege drøftingsmøter. Tillitsvalde sin medverknadsrett er såleis ivareteke.

Konklusjon: Tillitsvalde har ikkje rett til å delta i FOS for å ivareta sin medverknadsrett. Den avtalefesta retten til medverknad er ivareteke i kommunalsjefen og rådmannen sine månedlege møte, samt personal- og organisasjonssjefen sine årlege drøftingsmøter.

Ei anna sak er om det kan vera føremålstenleg for samarbeidet å ha med tillitsvalde. Dette må i så fall vera opp til arbeidsgjevar å avgjera.

Med vennleg helsing

Iren Dyrseth
controller

Tlf: 53 49 66 24

Vedlegg:

1. Årsmelding 2018-2019
2. Handlingsplan 2019-2020
3. Avtale utkast
4. Vurdering gjort av Steen
5. Retningsliner FOS

FORUM FOR OPPVEKST I
SUNNHORDLAND

ÅRSMELDING

2018 – 2019

*Regional fagdag den 25.01.19
Foto: FOS*

Godkjent i Styringsgruppa 16.08.19

1.0 ORGANISASJON

1.1 STYRINGSGRUPPA

FASTE MEDLEMMER:
Mariann Jacobsen Hilt, Stord
Anne Sofie Bjelland Kjeka, Kvinnherad – nestleiar. Leiar f.o.m. 1.1.19
Solfrid Lier Habbestad, Sveio
John Karsten Raunholm, Fitjar,
Hilde Aartun Haraldseide, Etne, leiar
Bjørn Håvard Bjørklund, Bømlo – nestleiar f.o.m. 1.1.19

MØTER VISS SAKER/ELLER ETTER AVTALE:
Kristin Skare, leiar Barnehagegruppa
Mone Nilsen, leiar Grunnskulegruppa
Bente Hovland Bergtun, PPT leiarforum
Eva Bendiksen, Fylkesmannen i Hordaland
Sigurd Sandvold, HVL

Styringsgruppa har dette skuleåret hatt i alt 11 møte og handsama 46 saker.

Saker med ekstra fokus:

- Leiarkonferansen med alle målgrupper samla
- Desentralisert ordning for kompetanseutvikling (skule)
- Regional ordning for kompetanseutvikling i barnehage
- Intensjonsavtale FOS-HVL
- Kompetanseutvikling for alle målgrupper
- Eit inkluderande barnehage- og skulemiljø.
- Erfaringsutveksling - læringsøkter

1.2 GRUNNSKULEGRUPPA

MEDLEMMER :
Dagfinn Garnes- Johnsen, Etne,
Kristine Sætre , Bømlo,
Siri M. Erland, Stord
Heidi A. Solheim , Kvinnherad
Mone Nilsen, Fitjar, leiar
Petter Steen jr., Sveio

Grunnskulegruppa har hatt 10 møte og behandla 48 saker. I tillegg deltok gruppa på felles leiarforum 22.2. Det har vore totalt 2 fellessamlingar med barnehagegruppa og ressurspersonar i satsinga «inkluderande barnehage- og skulemiljø».

Av viktige saker kan nemnast:

- Kurs/kompetanseutvikling /lærande nettverk
- Eit inkluderande barnehage- og skulemiljø
- Erfaringsutveksling –læringsøktar.
- Pedagogisk bruk av IKT

Tema for læringsøktene har m.a. vore:

- IKT i skulen.
- §9a
- Arbeidslivsfag
- Inkluderande skulemiljø

1.2.1 Undergruppe - Eksamensgruppa

Medlemmer :

Solrunn I. Kvamen, Bømlo, Thor Gunnar Bakke, Fitjar, Kari H. Agasøster, Stord, Linda D. Heimstad, Etne, Lene Lier, Sveio, Silje E. Rusten, Kvinnherad og Bjørn Tore Enerstvedt FOS.

Gruppa arbeider med ymse spørsmål kring lokalt gitt eksamen, inkl. evaluering. Eitt møte i haust, elles avklaringar på e-post utover året.

1.2.2 Undergruppe - Utdanningsvalgruppa

Medlemmer:

Randi Totland, Bømlo, Gunhild Walde, (Bømlo vg skule) , Elin Britt Sæ, Sveio og Bjørn Tore Enerstvedt, FOS.

Gruppa har hatt eitt møte dette året (21.02.) Føremålet var å planlegga nettverksamling for rådgjevarane den 02.05.

1.3 BARNEHAGEGRUPPA

MEDLEMMER :
Mone Nilsen, Fitjar
Astri Måkestad, Kvinnherad.
Ragnhild Storebø, Stord,
Dagfinn Garnes-Johnsen, Etne, nestleiar
Gunnhild Staupe, Sveio
Kristin Skare, Bømlo, leiar

Barnehagegruppa har hatt 9 møte og handsama 29 saker.

Det har vore totalt 2 fellessamlingar med grunnskulegruppa, der «inkluderande bhg- og skulemiljø» har vore tema.

Cathrine Bjelland Eriksen og Liv Åse Hagland frå HVL har delteke på nokre av møta våre, og bidrege til eit tettare og meir positivt samarbeid med den lokale høgskulen.

Av viktige saker kan nemnast:

- Kurs/kompetanseheving/ leiarkonferansen februar 2019
- Inkluderande barnehagemiljø
- Erfaringsutveksling –læringsøktar.

Tema for læringsøktene har m.a. vore:

- §19g i barnehagelova (i mange av møta).
- Trygg i Fjell.

Erfaringsutvekslingsdelen og læringsøktene er sers viktige element i møta – her får gruppa kompetanse dei kan ta med tilbake til sine kommunar. Det må elles leggjast til at medlemene i gruppa har mykje uformell kontakt utover møta – hyppige e-postar med gode faglege råd i utfordrande saker er eit eksempel på god delingskultur.

1.3.1 Undergruppe - Tilsynsgruppa.

Medlemmer (utanom barnehagegruppa):

Heidi Nyrud Uppheim, Laila Herheim og Åsta Johnsen - Kvinnherad, Lise Ingebrigtsen og Olaug Lodden - Sveio, Torunn Årskog - Fitjar, Inger Vik Framnes, Trine Hellesfjord, Anne Marie Berentsen – Stord, Aud Gunn Løklingholm - Bømlo, Torhild Molland - Etne.

Det er medlemmer av denne gruppa som gjennomfører det interkommunale tilsynet på vegne av medlemskommunane. Tilsynsgruppa har hatt 12 tilsyn dette året.

1.4 LEIARFORUM PPT

Leiarforum består i praksis av PP-leiarane i Bømlo, Kvinnherad og Stord/Fitjar/Tysnes. Gruppa har hatt to møte dette året. Deltakarane har vore: Bente Hovland Bergtun - Bømlo, Vegard Røssland – Kvinnherad, Jannecke Fjeldtvedt - Stord/Fitjar/Tysnes, Astrid Kleppe - Sveio/Hgsd/Utsira.

Gjennom samarbeidsavtalen med Statped har vi hatt 2 samlingar med følgande tema:

«Reguleringsvanskar i eit inkluderingsperspektiv» og «Det digitale klasserommet».

FOS og Statped vart hausten 2018 samde om innhald i aktivitetsplan gjeldande for skuleåret 18/19.

Avtalen med Statped blir evaluert ein gong i året og held fram til han blir sagt opp.

Ny aktivitetsplan er godkjent for skuleåret 19/20 – Tema: «Frå i dag til i morgon», med hovudfokus på det som kjem i ny stortingsmelding om tidleg innsats og inkluderande fellesskap.

1.5 KULTURSKULEGRUPPA

MEDLEMMER :
Håvard Kroka, Fitjar
Kirill Zimin, Kvinnherad
Anne Lene Østvold Jordåen, Stord - leiar,
Morten Odeen, Etne
Pål Jøsok, Sveio
Stein Høyland, Bømlo
Yngve Nikolaisen, Tysnes

Austevoll og Tysnes møter og i kulturskulegruppa (tilhører Midthordland). Det har vore jamt og godt oppmøte frå deltakarane i gruppa. Kulturskulegruppa har hatt 4 møte og behandla 27 saker.

Av viktige saker kan nemnast:

- Erfaringsutveksling
- Rekruttering
- Samarbeid med HVL
- Planlegging av nettverksgrupper i FOS.
- Øyo-seminaret
- Dei unges festspeldag

1.6 TILTAK

1.6.a Rutinetiltak

Gjeld Styringsgruppa og alle undergrupper:

Kortingar: S= styringsgruppa, B= barnehagegruppa, G=grunnskulegruppa PPT=Leiarforum PPT, VO= Vaksenopplæringsgruppa K= kulturskulegruppa

Nr	Tekst	Ansvar	Kommentar	Gjennomført ja/nei
1	Tilsyn	B	Revidera verktøy, organisera, gjennomføra og følgja opp. Opplæring av nye tilsynsførarar om nødvendig.	Ja – 12 tilsyn.
2	Kompetanseutvikling inkl lærande nettverk, workshops m.m	S/B/G/P PT/K/VO	Initiera og gjennomføra etter- og vidareutdanning.	Ja- berre etterutdanning sjå detaljar nedanfor
4	Munnleg eksamen	G	Organisera ME i regionen. Eiga eksamensgruppe jobbar med forbetring av instruks og kurs/workshop.	Ja, 90 sensorar tildelt. Vi nytta 3 eksamensdagar.
5	«Eg vil byggja meg ein båt»	G	Følgja opp DKS-prosjektet i regionen. Alle kommunane får nå tilbod kvart år. Eigen avtale med Sunnhordland museum	Ja. Veke 19-25
6	Hospitering	G	Samarbeid med Senter for Yrkesrettleiing (SYR) og dei vg skulane.	Ja, Kvinnherad, Etne og Sveio har eigne opplegg.
7	Vaksenopplæring	G	2 samlingar gjennomført.	ja.
5	SFO i FOS	G	Nettverk for tilsette i SFO. 2 samlingar i året.	Ja.
9	Barnehageeeigarrolla	B/S	Dela og laga gode system- kvalitetssikring	Ja
8	Realkompetansevurdering	VO/G	Eiga plangruppe jobbar med malar og nettverk/kurs. Ekstern støtte frå FIH	Nei.
9	Fellesmøte alle leiarfora	S	Til vanleg eitt fast møte i februar	Ja, Fylkesmannen si utdanningsavdeling deltok ikkje.
10	Leiarssamlingar	S/G/B	Planleggja og gjennomføra ei leiarssamling for målgruppene pr. år	Ja, 172 deltakarar
11	Samarbeid med HVL	S	Evaluering/revidering av intensjonsavtalen. (sjå og p 3.2)	Ja, fått på plass ny intensjonsavtale
12	Samarbeidsavtale med Statped	S/PPT	Avtale om systembaserte tenester retta mot PP-tilsette. (sjå og p 3.7)	Ja, ny handlingsplan for inneverande år.
13	BTI- betre tverrfagleg innsats	S/B/G/P PT	Oppfølging og vidareutvikling, omfattar og kompetanseutvikling	Ja. Kommunane er godt i gong med implementeringa.
14	Erfaringsutveksling	S/B/S/P PT/K	Føregår på møta og via e-post/tlf. Læringsøkta på møta skal vera sentral.	Ja.

1.6.b Nye tiltak

Kortingar: S= styringsgruppa, B= barnehagegruppa, G= grunnskulegruppa, PPT=Leiarforum PPT, VO= Vaksenopplæringsgruppa, K=Kulturskulegruppa

Nr	Tekst	Ansvar	Kommentar	Gjennomført ja/nei
1	Eit inkluderande barnehage- og skulemiljø	S/B/G/P PT/K	Inne i år to av satsinga.	Ja. Erfaringsutveksling og deling av arbeid mellom kommunane.
2	Ny desentralisert ordning for kompetanseutvikling	S/G	Organisera og setja i verk modellen i praksis.	Ja. Inngått samarbeidsavtale med NLA. Rammeverket gir vidare føringar for dei neste åra.
3	Regional ordning for kompetanseutvikling i barnehage	S/B	Velja ut barnehagar til første runde med ordninga, og velja kva UH-institusjon vi vil samarbeida med.	Ja. NLA valt som samarbeidspartnar. 4 bhg med i første runde av ordninga.
7	Nye læreplanar – overordna del	S/G	Førebuing av implementering av ny læreplan inkl fagfornyning	Ja. Naturleg å sjå dette i samheng med DeKomp.
8	Digitalisering IKT-nettverk i FOS	S/G/B	korleis møta den omfattande digitaliseringa som kjem	Ja. Éi Samling for grunnskule, éi for PPT
9	FOS og vegen vidare	S	Kva skal FOS vera i framtida.	Ja. Tema under fellesmøte alle leiarfora, med oppfølging av Styringsgruppa den 10. mai.

1.7 Faste rutinar/SAMARBEIDSFORA

Vurdering av drifta i forhold til handlingsplanen:

- Fylkesmannen i Hordaland (Utdanningsavdelinga)

Tiltak	Gjennomført, ja/nei – evt kommentar
Faste kontaktmøte både på skule og barnehage.	Ja , styreleiar eller nestleiar har møtt i AU. Anne Sofie Bjelland Kjeka representerte FOS i gruppa som arbeider med ny modell for desentralisert kompetanseutvikling. Etter nyttår overtok Bjørn H. Bjørklund denne oppgåva.
Økonomisk støtte til prosjekt.	Ja 3.35 mill. til satsinga Inkluderande bhg- og skulemiljø. 1,3 mill. til ordning for desentralisert kompetanseutvikling. Tildeling til Rekomp ikkje fastsett enda.
Invitera Fylkesmannen til minst eitt møte i Styringsgruppa.	Ja

- Høgskulen på Vestlandet:

Tiltak	Gjennomført, ja/nei – ev. kommentar
Følgja opp Intensjonsavtalen	Ja, ny intensjonsavtale signert.
Samarbeid om kurs og utarbeiding av nye tilbod	Ja, «nytt innan begynnaropplæringa». Kan elles nemnast at både Styringsgruppa og barnehagegruppa har hatt fleire møte der HVL sine folk har vore inne.
Deltaking i samarbeidsrådet	Nei.

- Vidaregåande skular:

Tiltak	Gjennomført, ja/nei – ev. kommentar
Følgja opp samarbeidet om utdanningsval	Ja.

- Hordaland Fylkeskommune:

Tiltak	Gjennomført, ja/nei – ev. kommentar
Delta i samarbeid rundt DKS og Utdanningsval/hospitering	Ja.

- Syns og audiopedagogisk teneste i Hordaland (SAPT):

Tiltak	Gjennomført, ja/nei – ev. kommentar
Representera FOS i styret (styremedlem)	Ja , John Karsten Raunholm er representant for FOS.

- Statped - avd Vest

Tiltak	Gjennomført, ja/nei – ev. kommentar
Nettverk og møte -samarbeidsavtale	Ja.

2.0 KURS OG KVALITETSUTVIKLING

Oversikt:

Det er utarbeidd to rekneark med detaljert informasjon om all kompetanseutvikling som er gjennomført i året som har gått – desse ligg som vedlegg til meldinga.

Kort summert:

Barnehage/PPT:

Tekst	Tal	Tal deltakarar	Merknadar
Fagkurs/nettverk	8	530	Kommunane organiserer sjølve fagdagane 01.11.18 og 18.03.19

Skule/PPT/VO/K

Tekst	Tal	Tal deltakarar	Merknadar
Fagkurs/nettverk/workshops	16	634	Kommunane organiserer sjølve fagdagane 01.11.18 og 18.03.19

Leiarkonferansen

Tekst	Tal	Tal deltakarar	Merknadar
Leiarkonferansen 13.-14. februar	1	172	Leiarkonferansen – 2 dagar ligg inne i tala – Alle målgrupper

Kursdeltakarar fordelt på kommunane:

Kommune	Tal barnehage	Tal skule	Sum
Bømlo	135	150	391
Etne	55	22	123
Fitjar	44	43	104
Kvinnherad	52	130	377
Stord	88	114	381
Sveio	156	175	394
Samla	530	634	1164

Vurdering:

Tal deltakarar samla viser 1164 – mot 1770 i fjor – ein reduksjon på 606 deltakarar. Hovudgrunnen til nedgangen er at kommunane sjølve hadde ansvar for program og organisering av fagdagen den 1. november. I tillegg brukte fleire av einingane fagdagen den 25.01. til utviklingsarbeid på eigen arbeidsplass.

Ettersom det i seinare tid har vorte meir og meir fokus på barnehage- og skulebasert kompetanseutvikling, er det naturleg at deltakartala på felleskurs/tiltak i FOS-regi har fått lågare opplutning.

I framtida vil mykje av arbeidet med kompetanseheving vera knytt til ordningane DeKomp (skule) og ReKomp (bhg). Fellestiltak i FOS vil i hovudsak organiserast som nettverkssamlingar og workshops, men vi vil framleis ha minst éin dato i året kor det vert lagt opp til felles kursdag for heile regionen.

Kursa våre får elles jamt over veldig gode tilbakemeldingar. I tillegg til dei ovanfor nemnde kursa, har regionen mange deltakarar inne på dei statlege vilkåra – *kompetanse for kvalitet*.

Sveio , 24.06.2019
Bjørn T. Enerstvedt
Dagleg leiar FOS

HANDLINGSPLAN

2019 - 2020

Illustrasjon: Zpirit reklamebyrå

1.0 ORGANISASJON

FØREMÅL:

Samarbeida om oppgåver som blir løyste betre på regionalt enn på lokalt nivå. Samarbeidet skal bidra til styrka opplæring innan oppvekstområdet.

STRATEGIAR:

- Tydeleg leiarskap som tar opp dagsaktuelle og framtidsretta tema
- Bruk av kunnskapsbasert viten gjennom alt utviklingsarbeid
- Tett kontakt med UH sektoren og våre samarbeidspartnarar.
- Aktivitetar og tiltak i alle leiarfora skal vera godt forankra i medlemskommunane.
- Årleg evaluering av utvalde satsingsområde samt nokre kurs og nettverk.

1.1 STYRINGSGRUPPA

OPPGÅVER: Styringsgruppa skal ha det overordna ansvaret for all verksemd i FOS og samordna det dei andre leiarfora arbeider med. Herunder ligg og økonomisk ansvar for verksemda.

1.2 GRUNNSKULEGRUPPA

OPPGÅVER: Gruppa skal kartleggja trong for, ta initiativ til, samt arrangera kurs og etterutdanning og vidareutdanning innanfor grunnskule og vaksenopplæring . Grunnskulegruppa skal og på oppdrag eller etter avtale med Styringsgruppa stå for gjennomføring av andre kvalitetsutviklingstiltak samt koma med innspel på nye tiltak.

1.3 BARNEHAGEGRUPPA

OPPGÅVER: Gruppa skal kartleggja trong for, ta initiativ til, samt arrangera kurs og etterutdanning innanfor barnehagesektoren. Barnehagegruppa skal og på oppdrag eller etter avtale med Styringsgruppa stå for gjennomføring av kvalitetsutviklingstiltak samt koma med innspel på nye tiltak.

1.4 LEIARFORUM PPT

OPPGÅVER: Gruppa skal kartleggja trong for, ta initiativ til, samt arrangera kurs og etterutdanning innanfor sine område i kommunane. Leiarforum PPT skal og på oppdrag eller etter avtale med Styringsgruppa stå for gjennomføring av kvalitetsutviklingstiltak samt koma med innspel på nye tiltak.

1.5 KULTURSKULEGRUPPA

OPPGÅVER: Gruppa skal kartleggja trong for, ta initiativ til, samt arrangera kurs og etterutdanning innanfor kulturskulesektoren. Kulturskulegruppa skal og på oppdrag eller avtale med Styringsgruppa stå for gjennomføring av andre kvalitetsutviklingstiltak samt koma med innspel på nye tiltak.

2.0 HOVUDSATSINGAR 2019-2022

- Inkludering, samskaping og medverknad
 - Oppfølging og tiltak retta inn mot ny Stortingsmelding om *tidleg innsats og inkluderande fellesskap*.
 - Fagfornyinga
 - Leiarutvikling
 - God tverrfagleg samhandling

3.0 TILTAK

3.1. Rutinetiltak

Kortingar: S= styringsgruppa, B= barnehagegruppa, G=grunnskulegruppa PPT=Leiarforum PPT, VO= Vaksenopplæringsgruppa K= kulturskulegruppa

Nr	Tekst	Ansvar	Kommentar
1	Tilsyn	B	Revidera verktøy, organisera, gjennomføra og følgja opp. Opplæring av nye tilsynsførarar om nødvendig.
2	Ny desentralisert modell for kompetanseutvikling	S/G/B	Halde fram og vidareutvikle samarbeid mellom NLA og utvalde skular i regionen
3	Kompetanseutvikling - inkl. lærande nettverk, workshops m.m	S/B/G/PPT/K/VO	Initiera og gjennomføra etter- og vidareutdanning. Sjå og under nye tiltak
4	Munnleg eksamen	G	Organisera ME i regionen. Eiga eksamensgruppe jobbar med forbetring av instruks og kurs/workshop.
5	Eit inkluderande barnehage- og skulemiljø	S/B/G/PPT/K	Sikra god praksis og nye tiltak etter prosjektperioden er over, hausten 2019
6	«Eg vil byggja meg ein båt»	G	Følgja opp DKS-prosjektet i regionen. Alle kommunane får nå tilbod kvart år. Forna avtale med Sunnhordland museum
7	Hospitering	G	Samarbeid med Senter for

			Yrkesrettleiing (SYR) og dei vg skulane.
8	SFO i FOS	G	Nettverk for tilsette i SFO. 2 samlingar i året.
9	Vaksenopplæring	G	Nettverk for alle som driv med vaksenopplæring. 2 samlingar i året.
10	Barnehageeigarrolla	B/S	Dela og laga gode system-kvalitetssikring
11	Realkompetansevurdering	VO/G	Eiga plangruppe jobbar med malar og nettverk/kurs. Ekstern støtte frå FIH
12	Fellesmøte alle leiarfora	S	Til vanleg eitt fast møte i februar, 21.02.2020
13	Leiarkonferanse	S/G/B/K	Planleggja og gjennomføra ei felles leiarsamling for alle målgruppene.
14	Samarbeid med HVL	S	Intensjonsavtale signert sommar/haust 2019
15	Samarbeidsavtale med Statped	S/PPT	Avtale om systembaserte tenester retta mot PP-tilsette. (sjå og p 3.7)
16	BTI- betre tverrfagleg innsats	S/B/G/PPT	Oppfølging og vidareutvikling, omfattar og kompetanseutvikling
17	Erfaringsutveksling	S/B/S/PPT/ K	Føregår på møta og via e-post/tlf. Læringsøkta på møta skal vera sentral.

3.2 Nye tiltak

Kortingar: S= styringsgruppa, B= barnehagegruppa, G= grunnskulegruppa, PPT=Leiarforum PPT, VO= Vaksenopplæringsgruppa, K=Kulturskulegruppa

Nr	Tekst	Ansvar	Kommentar
1	Arbeidslivsfaget – ei utfordring?	G	Samling/workshop
2	Leiarnettverk i FOS	S/G/B	Eigne leiarnettverk for både bhg og skule. 3 samlingar i året.
3	Studietur Ontario	S	Styringsgruppa vil læra meir om Ontariomodellen, nov. 19
4	Nye læreplanar	S/G	Førebuing av implementering av fagfornyninga.
5	Digitalisering IKT-nettverk i FOS	S/G/B	korleis møta den omfattande digitaliseringa som kjem. 2 samlingar i året.
6	Tidleg innsats og inkluderande fellesskap	S/G/B/PPT/ VO/K	Felles møtepunkt i høve ny stortingsmelding.

4.0 SAMARBEIDSFORA

4.1 Fylkesmannen i Vestland (Utdanningsavdelinga)

- Deltaking i AU – leiar/nestleiar i Styringsgruppa- for tida Anne Sofie Bjelland Kjeka og Bjørn Håvard Bjørklund.
- *Ny desentralisert modell for kompetanseutvikling og Regional ordning kompetanseutvikling i barnehage* – nestleiar Bjørn Håvard Bjørklund møter i plangruppene.
- Samarbeid kring tiltak innan satsinga *inkluderande bhg- og skulemiljø*.
- Invitera Utdanningsavdelinga til minst to møte i 2019/20– førebelse datoar: 11.2. og 21.2.

4.2 Høgskulen på Vestlandet (HVL):

- Samarbeid om kurs og utarbeiding av nye tilbod.
- Deltaking i samarbeidsrådet samt andre rådsorgan.
- Invitera HVL til å delta i møta våre og dei lærande nettverka.

4.3 Norsk lærarakademi (NLA)

- Samarbeid om ordning med desentralisert kompetanseutvikling for skule.
- Samarbeid om regional ordning for kompetanseutvikling i barnehage.

4.4 Vidaregåande skular:

- Følgja opp samarbeidet om utdanningsval – hospitering.

4.5 Hordaland Fylkeskommune:

- Delta i samarbeid rundt DKS og Utdanningsval (SYR)

4.6 Syns- og audiopedagogisk teneste Hordaland (SAPTH):

- Representera FOS i styret (styremedlem): John Karsten Raunholm frå 2017.

4.7 Statped:

- Inngå ny avtale. I dette inngår m.a. organisering og gjennomføring av nettverk og kurs for PP-tilsette.
- Mariann Jacobsen Hilt, Bente Hovland Bergtun og dagleg leiar FOS representerer FOS.

4.8 Sunnhordland museum:

- Følgja opp inngått avtale vedk. "Eg vil byggja meg ein båt". Evaluering og /fornyning av avtalen våren 2020.

5.0 KURS OG KVALITETSUTVIKLING

5.1 Fag-/temakurs for ulike målgrupper

Regionale fagdagar 2019/2020:

Fredag 01.11.2019, fredag 24.01.2020 samt måndag 16.03.2020. Kvar kommune står sjølv for organisering 01.11.19.

Kurs/nettverk/workshops vert fortløpande lagt ut på [FOS si heimeside](#)

Handsama i Styringsgruppa 13.09.2019

Bjørn Tore Enerstvedt
Dagleg leiar FOS

SUNNHØRDLAND KURSREGION - REGION 5

Avtale om organisert samarbeid med sekretariat.

..... kommune ved skulesjefen forpliktar seg til avtale som vart vedteken i sak 1 i regionsmøte 16. mars 1990.

Avtalen er:

a) ORGANISERING

Styringsgruppe: Styre for kursregionen. Skulesjefane i regionen.

Leirar: Vald mellom skulesjefane i regionen for 2 år.

Sekretær: Utøver sekretærfunksjonen for kursregionen etter oppdrag frå styringsgruppa. Saksførebuar til møte i styringsgruppa og til kursplan-
gruppa. Tilsett av styringsgruppa for 1 år om gongen. Sekretærfunksjonen går på omgong mellom kommunane.

Kursplangruppa: Samordnar og koordinerar kommunane sine planar for etterutdanning og utviklingsarbeid. Planlegg og gjennomfører regionale kurs og opplæringstiltak, m.a. LIS 2.

1 representant frå kvar kommune.

Kommunenivå: Kvar kommune sine nettverksgrupper og andre tiltak i LIS 2 og LIS 3. Kvar kommune sine tiltak for kurs, etterutdanning og utviklingsarbeid utover felles tiltak for kursregionen.

b) SEKRETARIAT

Ein gjorde slikt vedtak:

Stillingsstorleik sekretær: 20 %

Sekretærfunksjon: På åremål og på omgong mellom kommunane.

Arbeidsoppgåver: Regionale oppgåver, etter vedtak i styrings-
gruppa.

Sekretær ut skuleåret 1990/91: Asbjørn Skår, Kvinnherad.

Oppstart: Straks, i samband med Rundskriv 13/90 og 14/90 frå skole-
direktøren i Hordaland.

c) ØKONOMI

Ein gjorde vedtak om å dela utgiftene til sekretariat mellom kommunane delvis etter storleik:

<u>Utgifter:</u>	Løn kr	40.000,-
	Adm. "	10.000,-
	kr	<u>50.000,-</u>

Fordeling:

Bømlo	kr	3.000 + 5.550	=	kr	8.550,-
Etne	"	3.000 + 2.100	=	"	5.100,-
Fitjar	"	3.000 + 2.040	=	"	5.040,-
Kvinnherad	"	3.000 + 6.850	=	"	9.850,-
Stord	"	3.000 + 7.950	=	"	10.950,-
Sveio	"	3.000 + 2.890	=	"	5.890,-
Ølen	"	3.000 + 1.550	" "	" "	4.550,-

Grunnbeløp kr 3.000,- + pr. elev (kr 3,70)

d) ARBEIDSOPPGAVER VÅREN 1990

Rundskriv 13/90 og 14/90 frå Skoledirektøren i Hordaland innhald regionale utfordringar og oppgåver.

Sekretær saman med leiar vil arbeida ut framlegg til opplegg for regionen.

Avtalen gjeld når alle kommuane skriftleg har forplikta seg og 1-eitt år om gongen etter vedtak.

Kvinnherad kommune v/skulesjefen sender refusjonskrav og revidert rekneskap.

Stad

Dato

Skulesjef

Til Styringsgruppa i FOS

Vår ref.: 2019000406-1/2019006507 Arkiv: Dato: 24.05.2019

ETABLERINGA AV FOS - HEIMEL I LOVVERKET

Eg syner til orienteringa som blei gjeven til styringsgruppa 22. februar. Etter drøftinga der, har eg jobba vidare med å finna fram til vedtaket som førte til etableringa av FOS, den gongen under namnet Kursregion Sunnhordland.

I sak 47/90 slutta Sveio skulestyre seg samrøystes til skulesjefen si tilråding om å godkjenna avtalen om etablering av eit interkommunalt samarbeid med desse arbeidsoppgåvene:

- Vera eit regionalt nettverk for Sunnhordland.
- Samarbeida om å løysa regionale oppgåver.
- Betra ressursutnytting ved å koordinera planar og tiltak i høve til Stord Lærarhøgskule og Skuledirektøren.
- Fremja pedagogisk utviklingarbeid i kursregionen ved å støtta, inspirera, utvikla idear saman og utveksla idear og opplegg.

Skulesjef Lars Eikehaugen skriv elles i si vurdering av saka: «Tiltaket er nytt, men naudsynleg. Dersom vi skal driva etterutdanning av våre leiarar og lærarar, så må vi samarbeida med dei andre kommunane i regionen».

Initiativet til etableringa var teke av skulesjefane i regionen, altså dei noverande eigarane av FOS i tillegg til tidlegare Ølen kommune.

Fram til 1. januar 1993 var det *Lov om styret i herreds- og bykommunene* frå 1954 som regulerte verksemda til norske kommunar. Interkommunalt samarbeid var regulert i § 27 i lova:

«To eller flere kommuner kan opprette et felles styre til løsning av en kommunal oppgave. Til dette styre kan kommunene overdra den myndighet de blir enige om når annet ikke er fastsatt i lov.

Når forholdene gjør det nødvendig, kan Kongen pålegge to eller flere kommuner å samarbeide om løsning av oppgaver av felles interesse, herunder å medvirke til slik forberedende utredning og planlegging som samarbeidet vil kreve. Blir det etter utredning og planlegging etter pålegg som nevnt, eller iverksatt av kommunene av eget tiltak, ikke enighet om valg av løsning av den eller de oppgaver samarbeidet skal omfatte, eller om fordeling av utgiftene mellom de deltakende kommuner, kan Kongen bestemme hvilken løsning som skal velges, og hvordan utgiftene skal fordeles. Han bestemmer for øvrig i hvilke former og på hvilke nærmere vilkår samarbeidet skal foregå. Før beslutning om samarbeide etter bestemmelsene i dette ledd tas, skal kommunestyrene i de kommuner og fylkesutvalgene i de fylker som berøres av samarbeidet, gis høve til å uttale seg.»

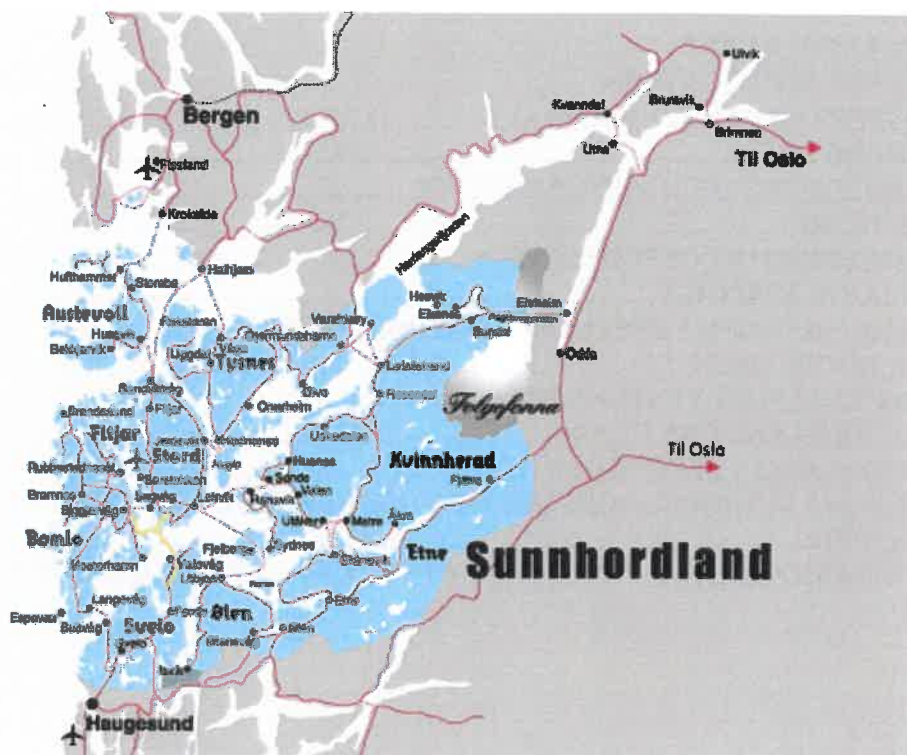
Skulestyresak 47/90 nyttar omgrepet «interkommunalt samarbeid» om Kursregion Sunnhordland. Som vanleg var i 1990, er det ikkje synt til nokon særskilt lovheimel i vedtaket, men vi kan trygt rekna med at heimelen implisitt er § 27 i kommunelova av 1954. Det er såleis dette som framleis må vurderast å vera lovheimelen for Forum for oppvekst i Sunnhordland (FOS).

FOS sitt ansvarsområde har blitt utvikla vidare sidan starten i 1990, og lovverket gjev i dag høve til å organisera interkommunalt samarbeid på mange ulike vis med heimel i ulike paragrafar i *LOV-2018-06-22-83 Lov om kommuner og fylkeskommuner* («den nye kommunelova»). I alle høve er det greitt å ha med seg at utgangspunktet var eit enkelt og praktisk samarbeid som skulle hjelpa kommunane med å få til ei god og effektiv utnytting av tilgjengelege ressursar.

Petter Steen jr.
Rådgjevar

RETNINGSLINER FOS

Oppdatert 29.07.2019

Postadresse:
Postboks 40
5559 Sveio

Telefon:
53748091
92093681

Bankgiro:
32400887550

E-post:
bjorn@sveio.kommune.no

Nettstad:
www.fos-sunnh.no

Innhald:

1.1 ORGANISASJON:	3
1.2 BAKGRUNN/HISTORIKK:	3
1.3 FØREMÅL:	3
1.4 STRATEGIAR:	3
1.5 STYRINGSGRUPPA	4
1.6 GRUNNSKULEGRUPPA	4
1.7 BARNEHAGEGRUPPA	4
1.8 LEIARFORUM PPT	4
1.9 KULTURSKULEGRUPPA	5
1.10 MØTEFREKVENNS OG INNHALD.	5
2.0 DAGLEG LEIAR	5
3.0 ÅRSMELDING OG HANDLINGSPLAN	5
4.0 ØKONOMI	5
5.0 UTMELDING OG OPPLØYSING	6
6.0 SAMARBEIDSFORA	6
6.1 FYLKESMANNEN I VESTLAND (Utdanningsavdelinga)	6
6.2 NLA HØGSKOLEN	6
6.3 HØGSKULEN PÅ VESTLANDET:	6
6.4 VIDAREGÅANDE SKULAR:	6
6.5 HORDALAND FYLKESKOMMUNE:	6
6.6 SYNS- OG AUDIOPEDAGOGISK TENESTE HORDALAND (SAPT):	6
6.7 STATPED:	6
ORGANISASJONSKART FORUM FOR OPPVEKST I SUNNHORDLAND	7

FORUM FOR OPPVEKST I SUNNHORDLAND

1.1 ORGANISASJON:

Medlemmer i Forum for oppvekst i Sunnhordland (FOS) er følgjande kommunar:

- Bømlo
- Etne
- Fitjar
- Kvinnherad
- Stord
- Sveio

Samarbeidet i FOS er organisert som ein prosjektorganisasjon med ei styringsgruppe og 3 undergrupper – sjå meir informasjon nedanfor.

1.2 BAKGRUNN/HISTORIKK:

Forum for oppvekst i Sunnhordland har eksistert sidan tidleg på 1990 talet, men med ulike namn og med ulike målgrupper og ikkje minst med ulik grad av organisering og struktur. Då skuledirektøren i Hordaland (Utdanningsdirektøren) på slutten av 80-talet tok initiativ til i å dela fylket inn i kursregionar for m.a. å skulera skulesjefar og skuleleiarar, blei samarbeidet slik vi kjenner det i dag meir formalisert. Den omfattande kursinga hadde utgangspunkt i statlege leiarprogram som LUIS, LIS m.fl. På mange måtar kan ein samanlikna denne skuleringa med rektorskulen. Samarbeidet med Stord lærarskule -seinare Høgskulen Stord/Haugesund var sentral frå starten i kompetansehevinga alt den gongen.

Vår region heitte i starten *Sunnhordland kursregion*, og styreleiar samt sekretærrolla gjekk på omgang mellom kommunane. Kursregionen utvida oppgåvene etter kvart, ikkje minst grunna dei mange læreplanreformene og stadig aukande behov for kompetanseheving. Det blei lagt opp til felles kursdagar og lærarane fekk reisa rundt om i Sunnhordland på etterutdanningskurs samt nokre nettverk. Aktivitetane fekk støtte frå Skuledirektøren – det same galdt kursregionen. På slutten av 90-talet skifta vår region namn til *Forum for Oppvekst i Sunnhordland* og målgruppa blei utvida og til å gjelda barnehagesektoren. Frå august 2000 blei Jan Enerstvedt engasjert som sekretær i 60% for 2 år. Etter dei 2 åra blei styringsgruppa (skulesjefane i regionen) einige om å prolongera engasjementet sidan ein meinte at det var ein fordel med kontinuitet i stillinga. Etter kvart som aktivitetar og målgrupper auka, var det behov for auke i sekretærressursen samt at sekretæren fekk auka mynde innanfor dei samla økonomiske rammene ein hadde til disposisjon. Pr i dag har sekretær/dagleg leiar 80% stilling.

1.3 FØREMÅL

Samarbeida om oppgåver som blir løyste betre på regionalt enn på lokalt nivå. Samarbeidet skal bidra til å styrka kommunen sin kompetanse og kapasitet innan oppvekstsektoren.

1.4 STRATEGIAR

- Tydeleg leiarskap som tar opp dagsaktuelle og framtidsretta tema
- Bruk av kunnskapsbasert viten gjennom alt utviklingsarbeid
- Tett kontakt med UH sektoren og våre samarbeidspartnarar.
- Aktivitetar og tiltak i alle undergrupper skal vera godt forankra i medlemskommunane.
- Årleg evaluering av utvalde satsingsområde samt nokre kurs og nettverk.

Postadresse:	Telefon:	Bankgiro:	E-post:	Nettstad:
Postboks 40 5559 Sveio	53748091 92093681	32400887550	bjorn@sveio.kommune.no	www.fos-sunnh.no

1.5 STYRINGSGRUPPA

Samansetjing: Ein fast representant frå leiargruppa i kvar kommune med ansvar for oppvekstområdet. Styringsgruppa sine medlemmer har ikkje varafolk.

Oppgåver: Styringsgruppa skal ha det overordna ansvaret for all verksemd i FOS og samordna dei andre gruppene arbeider med. Herunder ligg og økonomisk ansvar for verksemda. Styringsgruppa kan oppretta nye undergrupper ved behov. Alle nye ad-hoc grupper eller nettverk skal godkjennast av Styringsgruppa.

Leiing: Leiarfunksjonen i Styringsgruppa skal rullerast med 2 års funksjonstid.

Leiing av FOS skiftar slik mellom kommunane:

Kvinnherad-Bømlo-Stord-Sveio-Fitjar-Etne.

Leiar/nestleiar representerer FOS i AU hos Fylkesmannen si Utdanningsavdeling. Leiar/nestleiar representerer og regionen i andre samarbeidsfora.

1.6 GRUNNSKULEGRUPPA

Samansetjing: Skulefagleg rådgivar frå kvar kommune. Grunnskulegruppa sine medlemmer har ikkje varafolk

Oppgåver: Gruppa skal kartleggja trong for, ta initiativ til, samt arrangera kurs og etterutdanning og vidareutdanning innanfor grunnskule og vaksenopplæring. Grunnskulegruppa skal og på oppdrag eller etter avtale med Styringsgruppa stå for gjennomføring av andre kvalitetsutviklingstiltak samt koma med innspel på nye tiltak.

Leiing: Gruppa syter sjølv for val av leiar og nestleiar for minimum eitt år om gangen.

1.7 BARNEHAGEGRUPPA

Samansetjing: Barnehagefagleg rådgivar frå kvar kommune. Barnehagegruppa sine medlemmer har ikkje varafolk

Oppgåver: Gruppa skal kartleggja trong for, ta initiativ til, samt arrangera kurs og etterutdanning innanfor barnehagesektoren. Barnehagegruppa skal og på oppdrag eller etter avtale med Styringsgruppa stå for gjennomføring av kvalitetsutviklingstiltak samt koma med innspel på nye tiltak.

Leiing: Gruppa syter sjølv for val av leiar og nestleiar for minimum eitt år om gangen.

1.8 LEIARFORUM PPT

Samansetjing: PP-leiar frå kvar av medlemskommunane. PP-gruppa sine medlemmer har ikkje varafolk.

Oppgåver: Gruppa skal kartleggja trong for, ta initiativ til, samt arrangera kurs og etterutdanning innanfor sine område i kommunane. Leiarforum PPT skal og på oppdrag eller etter avtale med Styringsgruppa stå for gjennomføring av kvalitetsutviklingstiltak samt koma med innspel på nye tiltak.

Leiing: Gruppa syter sjølv for val av leiar og nestleiar for minimum eitt år om gangen.

Postadresse:	Telefon:	Bankgiro:	E-post:	Nettstad:
Postboks 40	53748091	32400887550	bjorn@sveio.kommune.no	www.fos-sunnh.no
5559 Sveio	92093681			

FORUM FOR OPPVEKST I SUNNHORDLAND

1.9 KULTURSKULEGRUPPA

Samansetjing: Kulturskulerektor frå kvar kommune. Kulturskulegruppa sine medlemmar har ikkje varafolk.

Oppgåver: Gruppa skal kartlegge trong for, ta initiativ til, samt arrangere kurs innanfor kulturskulesektoren. Kulturskulegruppa skal og på oppdrag eller avtale med Styringsgruppa stå for gjennomføring av andre kvalitetsutviklingstiltak samt koma med innspel på nye tiltak.

Leing: Gruppa syter sjølv for val av leiar og nestleiar for minimum eitt år av gongen og står sjølv for møteinnkalling og referat.

1.10 MØTEFREKVENS OG INNHOLD.

Til vanleg bør det vera minst 4 møte pr. semester. I særlege tilfelle kan det vera oftare møte.

Møta bør innehalda følgjande moment:

- Samhandlingsdel
- Drøftingsdel
- Læringsdel
- Ideutvekslingsdel
- Handsaming av saker – tilråding.

Styringsgruppa tar stilling til prosjekt/arbeidsoppgåver frå dei ulike undergruppene, og godkjenner eller ikkje godkjenner desse. Styringsgruppa tar og initiativ til nye prosjekt/tiltak.

2.0 DAGLEG LEIAR

FOS har tilsett dagleg leiar som og fungerer som sekretær for styringsgruppa og dei andre undergruppene etter avtale. Storleiken på ressursen til dagleg leiar blir fastsett av Styringsgruppa – for tida ligg den på 80%. Dagleg leiar blir lønna etter avtale. For stillinga gjeld elles vanlege kommunale vilkår.

3.0 ÅRSMELDING OG HANDLINGSPLAN

Dagleg leiar utarbeider årsmelding for kvart skuleår for verksemda i FOS. Årsmeldinga saman med rekneskapoversyn blir lagt fram for Styringsgruppa på siste møte før ferien. I samband med behandlinga av denne, drøftar Styringsgruppa strategiar og arbeidsoppgåver for året som kjem. Strategi og arbeidsoppgåver skal munna ut i ein handlingsplan for FOS neste skuleår. Handlingsplanen blir endeleg vedtatt på første møte etter ferien og skal vera retningsgivande for arbeidet i FOS

4.0 ØKONOMI

Dagleg leiar utarbeider kvart år budsjett for FOS si verksemd. Dette blir lagt fram for Styringsgruppa saman med rekneskap kvart år i juni. Fordeling av kostnader ved drifta av FOS blir fakturert 2 gonger per år – i juni og desember. Elevantal i grunnskulen basert på GSI dannar grunnlag for fordelinga av utgiftene kommunane mellom. Vertskommunen får refusjon for at dei held kontor/sekretariat - tilsvarande 5% av løn til dagleg leiar. Denne summen blir fakturert saman med dei andre driftskostnadane for FOS.

Kven er det?

Postadresse:	Telefon:	Bankgiro:	E-post:	Nettstad:
Postboks 40 5559 Sveio	53748091 92093681	32400887550	bjorn@sveio.kommune.no	www.fos-sunnh.no

5.0 UTMELDING OG OPPLØYSING

Dersom ein kommune i samarbeidet ynskjer å melda seg ut av FOS, må dette meldast skriftleg til Styringsgruppa seinast eitt år på førehand. Utmelding kan berre skje ved årsskifte. Ved endeleg oppløysing, skal eventuelle overskotsmidlar fordelast forholdsmessig mellom dei kommunane som var medlem ved siste årsskifte før oppløysinga.

Er dette forsøke på ein avtale?

6.0 SAMARBEIDSFORA

6.1 Fylkesmannen i Vestland (Utdanningsavdelinga)

- Deltaking i AU – leiar i Styringsgruppa. Vara: Nestleiar
- Økonomisk støtte til prosjekt i utdanningsregi.
- Invitera Utdanningsavdelinga til minst eitt møte i året.
- Fylkesmannen får kopi av alle innkallingar og møtereferat i FOS og kan møta etter avtale.

6.2 NLA høgskolen

- Følgja opp partnerskapsavtalen i ordninga Desentralisert kompetanseutvikling
- Verta samde om, og følgja opp, ny avtale for barnehage – Regional ordning for kompetanseutvikling.

6.3 Høgskulen på Vestlandet:

- Følgja opp intensjonsavtalen
- Samarbeid om kurs og utarbeiding av nye tilbod.
- Deltaking i samarbeidsrådet samt andre rådsorgan
- Invitera HVL til å delta i dei lærande nettverka våre.
- HVL får kopi av alle innkallingar og møtereferat i FOS og kan møta etter avtale.

6.4 Vidaregåande skular:

- Følgja opp samarbeidet om utdanningsval – hospitering

6.5 Hordaland Fylkeskommune:

- Delta i samarbeid rundt Den kulturelle skulesekken (DKS) og Utdanningsval via Senter for Yrkesrettlegg (SYR)

6.6 Syns- og audiopedagogisk teneste Hordaland (SAPT):

- Representera FOS i styret (styremedlem).

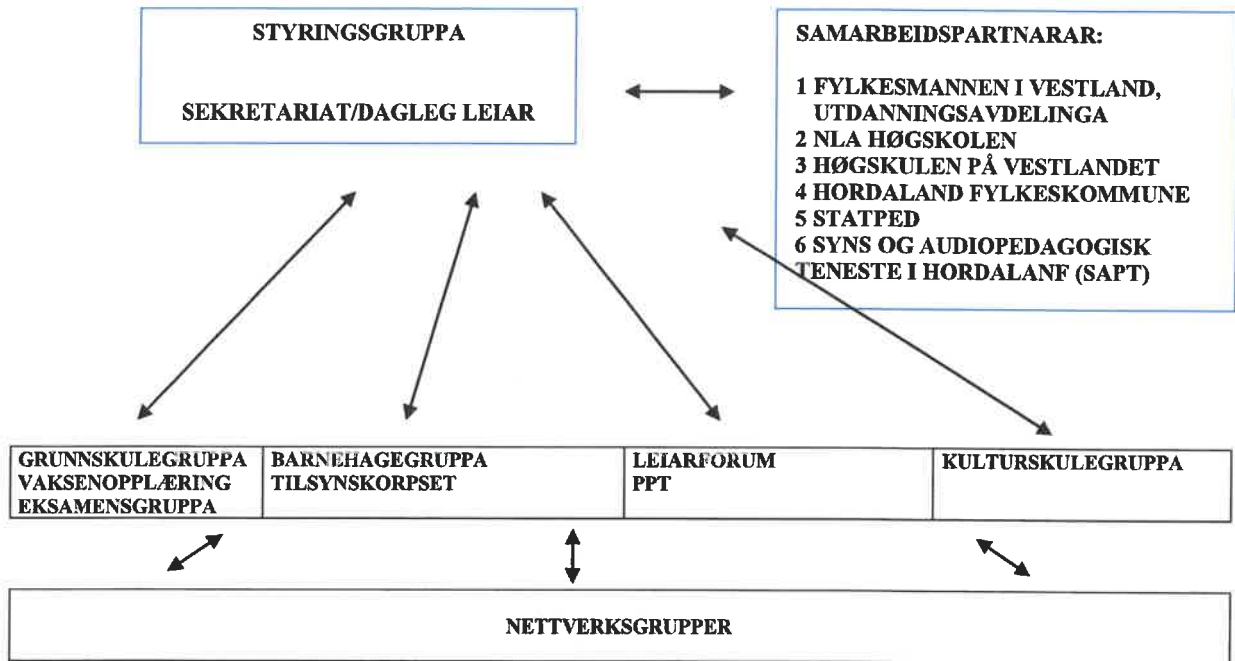
6.7 Statped:

- Dagleg leiar og 1 representant for styringsgruppa samt ein representant for PP-leiarforum har 2 årlege evalueringsmøte med representantar for Statped.

FORUM FOR OPPVEKST I SUNNHORDLAND

ORGANISASJONSKART FORUM FOR OPPVEKST I SUNNHORDLAND

Vedtatt i Styringsgruppa 24.06.2016

Postadresse: Postboks 40
5559 Sveio
Telefon: 53748091
92093681
Bankgiro: 32400887550
E-post: bjorn@sveio.kommune.no

Nettstad:
www.fos-sunnh.no

Fylkesmannen i Hordaland

Sakshandsamar, telefon
Anne Hjermand, 5557 2275

Vår dato
13.06.2018
Dykkar dato

Vår referanse
2018/2266 634
Dykkar referanse

Til
Kommunane i Hordaland
Friskulane i Hordaland v/Asle Ystebø
Hordaland fylkeskommune
Høgskulen på Vestlandet, HVL
Universitetet i Bergen, UiB
NLA- Høgskulen

Til stades i møtet:

Hedvig Rørvik, HVL
Lise Tønjum, HVL
Birger Hjellum, NLA
Björg Hildeskår, UiB
Ann Margret Haukås, UiB
Anne Sofie Kjeka, FOS
Rune Landro, Ytre Midthordland
Ann Kristin Bolstad, Midthordland
Inger Sekse, Hardanger/Voss
Asle Ystebø, Friskulenettverket
Jan Ove Johannesen, Bergen kommune
Morten Fahlvik, Bergen kommune
Ole Ekroll, Bergen kommune
Anne Hjermand, FMHO
Grethe Fjeld, FMHO
Gunn Karin Pettersen, FMHO
Eva Bendiksen, FMHO

Ikkje til stades:

Linda Farestvedt, Hordaland fylkeskommune
Lind Husa, Nordhordland

Desentralisert kompetanseutvikling - oppsummering frå fylkesgruppa sitt møte 12. juni 2018

Denne oppsummeringa har to formål. For det første skal sjølve ordninga og vilkåra staten har knytt til ordninga presenterast slik at alle aktørane har same informasjon. For det andre skal dei avgjerdene som blei tatt i møtet mellom UH-sektoren og kommunane/friskulane når det gjeld fordeling av midlar og prioriteringar presenterast.

Først - kort info om desentralisert ordning for kompetanseutvikling

Den desentraliserte ordninga for kompetanseutvikling er ein av tre ordningar som til saman utgjer staten sin modell for kompetanseutvikling i skulen;

1. Desentralisert ordning
2. Oppfølgingsordninga
3. Innovasjonsordninga

I denne oppsummeringa er det den *desentraliserte ordninga* som blir omtalt. Dei to andre ordningane kan de lese om på Utdanningsdirektoratet sine nettsider.

Den desentraliserte ordninga for kompetanseutvikling er omtalt i meld. *St. 21 (2016 – 2017) Lærelyst – tidlig innsats og kvalitet i skolen* og er tufta på grunnleggjande føresetnader:

- UH-sektoren og skulane (skuleeigar) er sidestilte partar i ordninga
- Vurdering av kva utfordringar skulane har og korleis dei kan løysast, skal skje i eit samarbeid mellom UH-sektoren og skulane (skuleeigar)
- Kompetanseutviklinga skal vere skulebasert og den skal gjennomførast som kollektive prosessar
- UH-sektoren skal bidra med forskningsbasert kompetanse i utviklingsarbeidet og styrke sin kompetanse som lærarutdannar og utviklingsaktør i skulen.

I tillegg til dei føresetnadane for tildeling av midlar som er nemnt over, har staten lagt tematiske føringar for ordninga. Dei er formulert ut frå tre overordna sektormål:

- Elevane skal ha eit godt og inkluderande læringsmiljø
- Elevane skal meistre grunnleggjande ferdigheiter og ha god fagleg kompetanse
- Fleire elevar og lærlingar skal gjennomføre vidaregåande opplæring

Slik sektormåla er formulert opnar det for at skulane (skuleeigar) kan vidareføre mange av satsingane som alt er i gang eller som er planfesta. Føresetnaden er at dei blir gjennomførte i tråd med krava for tildeling av midlane staten har stilt til rådvelde i ordninga. Sektormåla opnar og for at skulane sitt arbeid med fagfornyninga kan gå inn i ordninga.

Denne ordninga legg opp til samarbeid, drøftingar og fellesskap mellom UH-sektor og skulane i analysearbeid og utforming av skulebaserte tiltak.

Det er staten v/Fylkesmannen sitt ansvar at aktørane får ein felles arena for drøfting og samarbeid (fylkesgruppa for den desentraliserte ordninga) og at prioriteringane er i tråd med føringane for ordninga. Dersom partane i ordninga ikkje blir einige om prioriteringane, er det Fylkesmannen som tar endeleg avgjerd. Prioriteringane gjeld både prinsipp for fordeling av midlane staten har stilt til rådvelde og konkrete tema for kompetanseutvikling.

Formålet med møtet 12. juni

Etter avtale i sist møte med representantane for Fylkesgruppa for desentralisert kompetanseutvikling, var formålet med møtet å

- a) presentere rapporteringsløysinga og eventuelt justere den i tråd med innspel frå fylkesgruppa
- b) gi ei kort orientering frå møte mellom fylkesmennene og Udir – erfaringar så langt
- c) Ta stilling til ein modell for fordeling av midlane
- d) ta konkret avgjerd om utviklingssamarbeid mellom UH-sektoren og skuleeigarar/skular for 2018

a) Rapporteringsløysinga

Fylkesmannen i Hordaland har, i dialog med fylkesgruppa, utarbeidd eit skjema for rapportering på bruken av midlar (sjå vedlegg). Rapporteringpunkta er delt med Utdanningsdirektoratet. Vi må likevel ta atterhald om justeringar i rapporteringsløysinga.

b) Nytt frå møte mellom Utdanningsdirektoratet og fylkesmennene om erfaringane med desentralisert ordning så langt

Ei nasjonal kartlegging viser at dei aller fleste skuleeigarane (nasjonalt) er godt nøgde med ordninga. Tilbakemeldingane er tilsvarande både for kommunar som har starta utviklingsarbeid med midlar frå ordninga, og kommunar som på dette tidspunktet ikkje har fått midlar.

Det er variasjon mellom fylka når det gjeld modellar for fordeling av midlar, men i dei fleste blir midlane fordelt mellom UH-sektoren og skuleeigarane etter drøftingar i fylkesgruppene. Hordaland er det einast fylket som har etablert eit eige nettverk for friskulane. Vi er og det fylket som har drøfta oss fram til det mest konkrete opplegget for rapportering.

Det blei elles vist til:

- IKT-plan *Digitale ferdigheter i skolen*: <http://www.iktplan.no/>
- Forskningsrådet sin invitasjon til informasjonsmøte for forskarar og barnehage- og skuleeigarar om [innovasjonsordninga](#).

Artikkelen *Profesjonelle læringsfellesskap* av Anne Berit Emstad frå NTNU ligg ved dette referatet. Kapitlet er henta frå boka hennar *Skolevurdering, Et verktøy for ledelse, utvikling og læring i skolen*.

c) Prinsipp og modell for fordeling av midlar

Fylkesgruppa samla seg etter drøftingar om følgjande prinsipp og ordning for fordeling av midlar:

- Tildelingsmodellen skal ta omsyn til at partane, UH-sektoren og skuleeigar, er sidestilte aktørar i ordninga – midlane fordelast difor med 50 % til UH-sektoren og 50 % til skulane v/regionen
- Skuleeigar skal i tillegg bidra med 30 % eigenandel

- Tildelingsmodellen skal sikre at partane har eit føreseieleg grunnlag for planlegging
- Utviklingstiltaka er for UH-sektoren kostnadsberekna til kr. 200 000,- pr. skule
- Den samla tildelinga til UH-sektoren, delt på kr. 200 000,- viser såleis kor mange skular som kan involverast i kvar region pr. år
- Det er eit mål med ordninga at så mange skular/lærarar som mogleg skal få del i den skulebaserte kompetanseutviklinga. Det er difor nye skular som blir «rulla inn» i ordninga kvart år. Dette er ikkje til hinder for at skuleeigar kan halde fast på same tema over fleire år. Det er heller ikkje til hinder for at dei konkrete skulebaserte utviklingstiltaka kan gjennomførast etter ein plan som går ut over tildelingsåret
- Tildelingsmodellen skal leggje lærarårsverk til grunn for den delen av midlane regionane/friskulane får
- Fylkesmannen fordeler midlane med eigne tildelingsbrev til UH-miljøa og eigne tildelingsbrev til regionane. Midlane blir fordelt vidare frå regionen til den enkelte kommune/skuleeigar etter avtalt plan
- Regionar som ikkje melder konkrete kompetanseutviklingsønsker inn til ordninga i eit tildelingsår, er sjølvstøtt med på like vilkår neste tildelingsår. Midlane blir då fordelt til andre utviklingstiltak
- Friskulane er i ein særskilt situasjon. Talet på årsverk er så mykje lågare enn i dei øvrige regionane at dei frå år til år få tildelt marginale summar. Det er difor rimeleg at friskulane får ei større tildeling enn grunnlaget tilseier nokre år, medan dei andre år ikkje får tildelt midlar. På den måten får dei over tid ein rett del av midlane.

Tabellen under viser kva tildelinga til kvar region ville ha vore basert på lærarårsverk åleine. Utgangspunktet for eksempelet er dei 19 millionar kronene Hordaland har fått tildelt i 2018. Den viser og kor mange skular dette beløpet ville kunne femna om med ei tildeling på kr. 200 000,- for kvar skule til UH.

Region	Andel av lærarårsverk i fylket	50 % til regionen	50 % til UH	Tal skular (om lag)
Friskulane	5 %	kr 475 000	kr 475 000	3 skular
Bergen kommune	41 %	kr 3 895 000	kr 3 895 000	20 skular
FOS	13 %	kr 1 330 000	kr 1 330 000	7 skular
Hardanger/Voss	8 %	kr 760 000	kr 760 000	4 skular
Midthordland	8 %	kr 760 000	kr 760 000	4 skular
Nordhordland	10 %	kr 950 000	kr 950 000	5 skular
Ytre Midthordland	14 %	kr 1 330 000	kr 1 330 000	7 skular
Total	100 %	Kr 9 500 000	Kr 9 500 000	48 skular

Midlane skal tildelast konkrete utviklingsarbeid i samarbeid mellom den enkelte skule og UH. Det var semje i fylkesgruppa om at i 2018 skulle midlar som ikkje vart nytta av ein region, overførast til friskulenettverket. Det vil seie at friskulenettverka får meir midlar enn årsverka skulle tilseie i 2018. Dette vert ikkje tilfelle kvart år.

d) Konkrete utviklingssamarbeid mellom UH-sektoren og skuleeigar/skular

I møtet presenterte alle regionane tema for skulebasert kompetanseutvikling i eigen region. Her er sentrale tema som blei meldt inn (i ei ikkje-konkretisert eller uttømmende liste):

- Analysekompetanse. Bruk av tilgjengeleg kunnskap og statistikk for tilpassa opplæring og arbeid med læringsmiljø (Nordhordland)
- Digital omstilling i skulane – ny bruk av teknologi i skulane i fag og tilpassing av opplæringa (Ytre Midthordland)
- Digital kompetanse på ungdomstrinnet (Midthordland)
- Læremiddelanalyse og operasjonisering av «tett på elevar sin læring». Vere med Bergen kommune sine utviklingstiltak i fagfornyninga (Friskulane)
- Inkluderande skule og barnehagemiljø (FOS)
- Fagfornyning, digital kompetanse, forskning på eigen praksis (Bergen)
- Digitalisering - Lægreid skule, Eidfjord kommune (Hardanger/Voss)

Konkretisering av tema for utviklingsarbeidet må skje i eit nærmare samarbeid mellom den einskilde skule/skuleeigar og UH for å sikre at samarbeidet skjer med grunnlag i skulane sine konkrete føresetnadar og tilstand.

Så langt Fylkesmannen kan sjå vil utviklingsområda som er meldt inn frå regionane støtte opp om sektormåla. Fylkesmannen legg til grunn at gjennomføringa skjer i tråd med føringane for ordninga. Regionane og UH-sektoren blir seg imellom einige om kva miljø som skal følgje opp dei ulike utviklingstema/skulane.

Før utbetaling kan finne stad må kvar av dei tre UH-institusjonane sende eit oversyn der det går fram:

- kva for skular dei samarbeider med i kva for region
- i dei tilfella fleire UH er involverte på dei same skulane, må det vere synleggjort korleis dei 200 000 kronene skal fordelast mellom institusjonane
- kort omtale av innhaldet i utviklingsarbeidet og bakgrunnen for val av temaet

Med helsing

Eva Bendiksen
seniorrådgjevar

Anne Hjermand
utdanningsdirektør

Brevet er godkjent elektronisk og har derfor inga underskrift.

Vedlegg

- Skjema for rapportering – skuleeigar
- Skjema for rapportering – UH-sektor
- Artikkel om *Profesjonelle læringsfellesskap* av Anne Berit Emstad

Stord kommune

Sekretariat for kontrollutvalet
Saksframlegg

Saknr: 2019/130-4
Saksbehandlar: Hogne Haktorson

Saksgang

Utval	Utv.saksnr.	Møtedato
Kontrollutvalet i Stord kommune	6/20	11.02.2020

Gjennomgang av møteprotokollar i Stord kommune

Forslag til vedtak

Kontrollutvalet tar møteprotokollane til orientering.

Samandrag

Gjennomgang av møteprotokollar frå politiske organ vert i all hovudsak sett på kontrollutvalet si sakliste til kvart møte. Møteprotokollane kan og lastast ned frå Stord kommune si heimeside, under «Politikk -> møteinnkallingar og møteprotokollar».

Hogne Haktorson
Kontrollsjef

Saksframlegget er godkjent elektronisk og har difor ingen handskriven underskrift

Saksutgreiing

Bakgrunn for saka

Kontrollutvalet har gjort vedtak i sak PS 63/19 av 11.12.19., om at særskilt ansvar for gjennomgang av møteprotokollar skal fordelast slik:

Politisk organ:	Kontrollutvalsmedlem:
Kommunestyret	Fredrik Litleskare
Formannskapet	Rigmor Svanberg
Utval for rehabilitering, helse og omsorg	Stian Djuvsland
Utval for oppvekst og kultur	Astrid-Cecilie F. Aleksandersen
Utval for plan og utvikling	Tore Jubskås

Vedtakskompetanse

Kontrollutvalet har vedtakskompetanse i denne saka jmf. kommuneloven § 23-2.

Vurderingar og verknader

Protokollane gjev primært informasjon om dei sakene som har vore til politisk handsaming. Kontrollutvalet kan be om nærare informasjon om enkeltsaker og drøfta ulike problemstillingar som ein finn av særleg interesse. Dette er ein av fleire måtar å gjera seg kjent med det politiske arbeidet i kommunen, og kunna fanga opp saker som no eller på eit seinare tidspunkt kan vera eit aktuelt saksfelt for kontrollutvalet.

Til dette møtet vil det vere aktuelt med gjennomgang av desse møteinnkallingane / protokollane:

Politisk organ:	Møtedatoar i 2019 og 2020
Kommunestyret	17.12 13.02
Formannskapet	04.12 11.12? 22.01 13.02
Utval for rehabilitering, helse og omsorg	12.12 29.01 (11.03)
Utval for oppvekst og kultur	10.12 21.01 04.02 (10.03)
Utval for plan og utvikling	11.12 06.02

(Dato/ar i parentes gjeld møter der protokoll ikkje låg føre ved innkalling til kontrollutvalsmøtet.)

Konklusjon

Dersom det ikkje kjem fram noko særskilt under gjennomgangen, vert det tilrådd å ta møteprotokollane til orientering.

Stord kommune

Sekretariat for kontrollutvalet
Saksframlegg

Saknr: 2020/89-1
Saksbehandlar: Hogne Haktorson

Saksgang

Utval	Utv.saksnr.	Møtedato
Kontrollutvalet i Stord kommune	7/20	11.02.2020

Eventuelt

Forslag til vedtak

Kontrollutvalet i Stord kommune ønskjer å ha eventuelt som sak i kvart møte.

Samandrag

Det vert lagt opp til å ha eventuelt på saklista for å ivareta det enkelte medlem i utvalet sin moglegheit til å sjølv ta opp saker eller gjere vedtak i saker som ikkje er på saklista.

Hogne Haktorson
Kontrollsjef

Saksframlegget er godkjent elektronisk og har difor ingen handskriven underskrift

Saksutgreiing

Bakgrunn for saka

Sekretariatet vil føreslå å ha dette som fast sak i kvart møte. Dette føl av kommunelova § 11-3 siste avsnitt som seier:

«Et folkevalgt organ kan fatte vedtak i en sak som ikke er oppført på sakslisten, hvis ikke møtelederen eller 1/3 av de møtende medlemmene motsetter seg det. På tilsvarende måte kan organet fatte vedtak i en sak der saksdokumentene ikke er sendt ut sammen med innkallingen, hvis ikke møtelederen eller 1/3 av de møtende medlemmene motsetter seg det.»

Vedtakskompetanse

Kontrollutvalet har vedtakskompetanse i denne sak, jf. Kommuneova § 11-3 og § 23-2.

Vurderingar og verknader

Dersom det blir teke opp saker som krev nærare undersøkingar, eller innhenting av fleire opplysningar, før ein kan konkludere med at det er ei sak for kontrollutvalet, bør utvalet be sekretariatet førebu sak om dette til neste møte.

Utvalseiaren har meddelt at han har informasjon til kontrollutvalet som er aktuell å gje i februar møtet, så då kan me og få ein prøve på korleis denne saka kan arta seg i praksis.

Konklusjon

Sekretariatet tilrår at «eventuelt» vert sett på saklista til kvart møte.

Referatsaker

**RS 1/20 Kontrollutval - val for perioden 2019-2023 - melding om vedtak,
rev.**

«MottakerNavn»

«Adresse»

«Postnr» «Poststed»

Vår dato: 24.10.2019
Vår ref: 2019/2061 - 26673/2019 / 033
Dykkar ref: «Ref»

Kontrollutval - val for perioden 2019-2023 - melding om vedtak,rev.

Endring av saksprotokoll frå val av kontrollutval.

Kommunestyret vedtek at val av Kontrollutval skal gå føre seg som avtaleval i medhald av kommunelova § 38a nr. 1.

Kommunestyret vel følgjande representantar i kontrollutvalet:

Medlemer:

FrP/V

Stian Djuvsland
Rigmor Svanberg

Ap/Sp/KrF/SV

Astrid-Cecilie F. Aleksandersen (Ap)
Tore Jubskås (Sp)

H

Fredrik Litleskare

Varamedlemer:

Lars Stuve
Peggy Bærøy
Kristine Solheim
Torbjørn Marthinsen
Kristian Magnussen

Amram Hadida (Ap)
Odd Naustdal (KrF)
Hege Myklebust (SV)

Sigmund M. Hope
Torill Mosheim
Reidunn Aasheim

Leiar: Fredrik Litleskare

Nestleiar: Stian Djuvsland

Til orientering er det Peggy Bærøy som skal stå på andre vara og ikkje Astrid Larsen, slik det vart sendt ut i går.

Med helsing

Marit Annie Åkra
saksbehandlar

Brevet er godkjent elektronisk og har difor inga underskrift

Fellestenester

post@stord.kommune.no

Telefon
53 49 66 53

Org.nr
939 866 914

Stord kommune
Postboks 304
5402 STORD

Saksbehandlar, innvalstelefon

Arnt Erik Nordheim, 5764 3191

Gjeld spørsmål om valbarheit til kontrollutval - Stord kommune

Vi viser til e-post frå Stord kommune v/ordførar Epland av 15.01.2020, som gjeld spørsmål om valbarheit til kontrollutval, jf. kommunelova (2018) kapittel 23.

Fylkesmannen si rolle er å rettleie om regelverket etter kommunelova med tilhøyrande forskrifter. Vi tek ikkje stilling til konkrete saker som gjeld val eller valbarheit, med unntak av ved lovlegkontroll etter kommunelova kapittel 21. Vi har følgjande tilbakemelding på spørsmålet dykkar:

Føresegnene om valbarheit til kontrollutvalet følgjer av kommunelova (2018) § 23-1 tredje avsnitt. Nærare rettleiing er gitt i konstitueringsrundskriv H-4/19 frå Kommunal- og moderniseringsdepartementet, s. 8-9, pkt. 4.2.¹ Dei vanlege krava til valbarheit i §§ 7-2 til 7-3 gjeld. I tillegg er personar som nemnt i § 23-1 tredje avsnitt bokstav a til h, utelukka frå val. Dette omfattar mellom anna

«... g) personar som har en ledende stilling, eller som er medlem eller varamedlem av styret eller bedriftsforsamlingen, i et selskap som kommunen eller fylkeskommunen har eierinteresser i

Fylkesmannen viser til omtalen i lovforarbeida, jf. Prop.46 L (2017-2018) s. 403:

«... Bokstav g er ny og utelukker personar med sentrale stillingar eller verv i kommunale eller fylkeskommunale selskaper fra kontrollutvalget. Utelukkelsesregelen i bokstav g gjelder kun personar som er knyttet til et selskap som kommunen eller fylkeskommunen har eierinteresser i. Videre gjelder den kun personar som er leder av eller har en annen ledende stilling i et slikt selskap, eller som er medlem eller varamedlem av styret eller bedriftsforsamlingen i et slikt selskap.»

Ordlyden i føresegna skil ikkje mellom direkte eller indirekte eigarinteresser. I fråsegn 5. desember 2019 har Kommunal- og moderniseringsdepartementet derimot lagt til grunn at regelen i § 23-1 bokstav g berre gjeld for morselskap i konsern, det vil seie selskap som kan bli underlagt direkte selskapskontroll. For slike selskap har storleiken på eigardelen ingen betydning. Personar

¹ <https://www.regjeringen.no/contentassets/2c1824d701ac473ca9c54941c0e1238e/rundskriv-om-konstituerande-mote-i-kommunestyre-og-fylkest.pdf>

som har sentrale rollar i selskap som kommunen har ein eigardel i, stor eller liten, er utelukka frå val til kontrollutvalet etter § 23-1 bokstav g.

Eigarskapskontroll etter kommunelova rettar seg derimot ikkje direkte mot dotterselskap i konsern. Departementet er etter dette av den oppfatninga at kommunelova § 23-1 bokstav g, ikkje gjeld for personar med sentrale stillingar eller verv i dotterselskap til selskap som kommunen har eigardel i. Slike rollekonfliktar må framleis løysast etter habilitetsreglane i forvaltningslova § 6, jf. kommunelova § 11-10. Fylkesmannen deler departementet sitt syn.

Vi viser elles til tolkingsfråsegna frå departementet 05.12.2019, ref. 19/5265-2, med tolking av omgrepa «*ledende stilling*» og «*eierinteresser*» i kommunelova § 23-1 bokstav g. Fråsegna er publisert under tolkingsfråsegner til kommunelova 2018 på www.regjeringen.no.²

Vi vonar dette er til hjelp, og svarer på spørsmålet dykkar.

Stord kontrollutval v/sekretariat vert underretta ved kopi av dette brevet.

Med helsing

Arnt Erik Nordheim
seniorrådgjevar

Dokumentet er elektronisk godkjent

Kopi til:

Vestland fylkeskommune v/Sekretariat for kontrollutval

Postboks 7900

5020

BERGEN

² <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/-23-1-sporsmal-om-valgbarhet-til-kontrollutvalget/id2681090/>

Stord kommune,
Postboks 304,
5402 STORD

Saksbehandlar, innvalstelefon

Håvard Rød, 5557 2143

STORD KOMMUNE - BUDSJETT OG ØKONOMIPLAN

Innleiing

Fylkesmannen har motteke særutskrift av kommunestyresak om budsjett for 2020 og økonomiplan 2020 - 2023, vedteke i kommunestyremøte 28.november 2019.

Kommunen er ikkje under statleg kontroll og godkjenning. Budsjett og økonomiplan er difor ikkje kontrollert etter kommunelova § 28-1 (Robek-registrert). For alle kommunar kontrollerer Fylkesmannen at budsjett og økonomiplan er i balanse. Dette brevet er ei tilbakemelding om korleis Fylkesmannen vurderer kommunen sin økonomi og utviklinga slik den er planlagt i budsjett og økonomiplan. Der det er manglar etter forskrift om budsjett og økonomiplan, har vi påpeika dette og bede kommunane følgje opp.

Oppsummering

Dei frie inntektene kan vere budsjetterte noko for høgt.

Netto driftsoverskot i førebels rekneskap for 2019 oppfyller det tilrådde minstenivået, det vil seie er større enn 1,75 prosent av driftsinntektene. Netto driftsoverskot i budsjett 2020 er under det tilrådde nivået.

Kommunen har lite disposisjonsfond. Kommunestyret har vedteke ei målsetjing om eit disposisjonsfond på 2 prosent av driftsinntektene. Mindreforbruk i rekneskapen for 2019 bør for ein stor del nyttast til å styrke disposisjonsfondet i år. Det er lagt opp til å styrke disposisjonsfondet i økonomiplanperioden.

Kommunen har høg gjeld og økonomiplanen legg opp til ein vesentleg auke i gjelda i planperioden. Kommunen må unngå at gjeldsnivået blir for høgt samanlikna med driftsinntektene.

Budsjett 2020

Skatteinntekter og rammetilskot

Det er i statsbudsjettet lagt opp til ein reduksjon i skatteøyret for kommunane frå 11,55 prosent i 2019 til 11,10 prosent i 2020.

Kommunen har budsjettert med kr 555.196.000,- i skatt på eige og inntekt for 2020.

I 2019 var det ein samla skatteauke for kommunane i landet på 4,7 prosent. Det er no rekna med ein skatteauke for kommunane frå 2019 til 2020 med 1,3 prosent.

Kommunen sitt skattenivå i 2019 var 90,5 prosent av landsgjennomsnittet. Inntektsutjamninga i rammetilskotet er knytt til kommunen sitt skattenivå og skattenivået for landsgjennomsnittet.

Ordinær skatt og rammetilskot er budsjettert med til saman kr 1059 mill.

Inntektsprognosen for 2020 er no oppdatert med førebelse innbyggjartal per 01.01.2020 og innkomen skatt i 2019. Grunnlaget for inntektsutjamninga vil vere innbyggjartal per 01.01.2020. For innbyggjartilskot og utgiftsutjamninga med aldersfordeling er grunnlaget innbyggjartal per 01.07.2019.

Skatt og rammetilskot kan vere budsjettert for høgt. Budsjetterte inntekter er om lag kr 9,3 mill. høgare enn i den siste inntektsprognosen.

Kommunen må vurdere dei frie inntektene i budsjettet nærare og gjennomføre budsjettrevisjon, i den grad det er nødvendig, slik at budsjetterte inntekter er på eit realistisk nivå.

Eigedomsskatt

Det er budsjettert med kr 51,0 mill. i eigedomsskatt for 2020. Innkomen eigedomsskatt i 2019 var om lag kr 51 ½ mill.

Skattesatsen for 2020 er 3,5 promille av omsetnadsverdien for bustader og fritidseigedomar. Skattesatsen for 2020 er 6,0 promille av omsetnadsverdien for næringseigedom og ikkje utbygd grunneigedom (tomter). Skattesatsen for det særskilte skattegrunnlaget er sett til 4,0 promille.

Stord kommunestyre vedtok blant anna følgjande økonomiske handlingsregel 18. mai 2017:

«Stord kommune har som mål at netto driftsresultat skal tilsvara nettoinntekter frå eigedomsskatten, men har opning for at inntil 11 prosent av eigedomsskatten kan brukast til verdi-bevarande vedlikehald og frivillige organisasjonar. Minimum netto driftsresultat skal vera 1,75 prosent av driftsinntektene».

Fylkesmannen er positiv til at kommunen legg denne økonomiske handlingsregelen til grunn. Målsetjinga er ikkje oppnådd i vedteke budsjett for 2020.

Andre inntekter

Andre generelle statstilskot er samla budsjettert til kr 33,0 mill. Det består for ein stor del av integreringstilskot til busetjing av flyktningar.

I tillegg består andre generelle statstilskot av rentekompensasjon skuleinvesteringar og kompensasjonstilskot etter Handlingsplanen for eldre m.m.

Pris og kostnadsvekst

Den samla pris- og kostnadsveksten i kommunane (kostnadsdeflatoren) er i statsbudsjettet 3,1 prosent. I dette inngår pårekna lønsvekst med 3,6 prosent.

Avdrag

I kommunelova er det gitt minimumskrav for storleiken på årlege ordinære avdrag. Etter kommunelova paragraf 14 - 18 skal lån til investeringar bli nedbetalt med årlege avdrag. Avdraga skal samla kvart år vere minst lik storleiken på kommunen sine avskrivningar i rekneskapsåret, justert for den prosentdelen som lånegjelda utgjer av kommunen sine anleggsmidlar.

Det er budsjettert med kr 70.467.000,- i ordinære avdrag (utanom avdrag på formidlingslån).

Ein hovudregel vil vere at årlege låneavdrag som eit minimum må utgjere om lag 3 ½ - 4 prosent av lånegjelda (når formidlingslån og avdrag på slike lån ikkje er rekna med).

Driftsresultat

Det følgjer av kommunelova paragraf 14 - 9 og paragraf 14 - 10 at det må bli budsjettert med eit driftsresultat som minst er tilstrekkeleg til å dekke renter, ordinære avdrag og pliktige avsetjingar (medrekna inndeckning av tidlegare meirforbruk).

Paragraf 2 - 1 og paragraf 2 - 2 i forskriftene om økonomiplan, årsbudsjett og årsrekneskap presiserer nærare det driftsrekneskapen og investeringsrekneskapen skal omfatte.

Det tekniske berekningsutvalet for kommunal og fylkeskommunal økonomi har tilrådd eit nivå for netto driftsoverskot, i prosent av driftsinntektene, på minst 1,75 prosent for kommunane generelt.

I førebels rekneskap for 2019 er det eit netto driftsoverskot med om lag kr 38,4 mill. Dette utgjer 2,5 prosent av driftsinntektene, som er større enn det tilrådde minstenivået.

Det er eit mindreforbruk i førebels rekneskap per for 2019 på om lag kr 36,6 mill.

Netto driftsoverskot i budsjettet for 2020 er kr 7,0 mill. Det utgjer berre 0,5 prosent av driftsinntektene. Det er lågare enn det tilrådde minstenivået.

Disposisjonsfond ved utgangen av 2019 i førebels rekneskap er kr 12,2 mill. Det utgjer berre 0,8 prosent av driftsinntektene.

Kommunestyret har som ein handlingsregel vedteke ei målsetjing om å bygge opp eit disposisjonsfond tilsvarande 2 prosent av driftsinntektene. Det er viktig å ha tilstrekkeleg driftsreserve til å kunne møte uføresette utgifter eller inntektssvikt med sikte på eit jamt driftsnivå over tid.

I budsjettet for 2020 er det lagt opp til ei netto avsetjing til disposisjonsfond med kr 19,9 mill.

Kommunen bør styrke disposisjonsfondet frå nivået på fondet ved utgangen av 2019, jf. kommunestyret si eiga målsetjing om storleiken på disposisjonsfond. Kommunen bør nytte ein stor del av mindreforbruket i 2019 til å styrke disposisjonsfondet i år.

Økonomiplan 2020 - 2023

Utvikling netto driftsresultat

I økonomiplanen er det for perioden 2021 - 2023 lagt opp til å styrke netto driftsoverskot, samanlikna med nivået i budsjett 2020.

Avsetjing disposisjonsfond

I økonomiplanen er det lagt opp til netto avsetjing til disposisjonsfond i planperioden.

Investeringar med finansiering og utvikling av langsiktig gjeld

I 2020 er det planlagt brutto investeringar for til saman kr 410 mill. Av dette utgjør avgiftsfinansierte investeringar i vassverk og avlaup til saman kr 186,1 mill. Dei største investeringane elles er i Nysæter Ungdomsskule, ny gymnasal Langeland skule, rehabilitering Stord sjukeheim og utleigebustader for vanskelegstilte personar.

Investeringane i vatn og avlaup er planlagt lånefinansierte fullt ut. Dei andre investeringane er i hovudsak planlagt finansierte med bruk av lån. Dessutan blir dei finansierte med moms-kompensasjon og investeringstilskot m.m.

Det er budsjettert med startlån til vidare utlån, kr 60,0 mill.

Kommunen si brutto langsiktige lånegjeld ved utgangen av 2019 kan reknast til kr 2235 mill., eller om lag kr 119.500,- per innbyggjar. Pensjonsforpliktingar er ikkje rekna med i beløpet for lånegjeld. Lån finansiert over VA - området og formidlingslån inngår i brutto lånegjeld.

Den langsiktige lånegjelda utgjør ved utgangen av 2019 om lag 145 prosent av sum driftsinntekter.

Lånegjelda er høg, både målt per innbyggjar og samanlikna med driftsinntektene. Det er lagt opp til ein vesentleg auke i lånegjelda i økonomiplanperioden. Brutto lånegjeld er pårekna å auka til om lag kr 3,45 mrd. ved utgangen av 2023. Sjølv om ein del av auken i lånegjelda vil vere avgiftsfinansiert, vil den planlagde auken medføre at kommunen får eit svært høgt gjeldsnivå.

Det er gjort vedtak om fleire store investeringar i økonomiplanperioden. Dersom investeringane blir gjennomførte som planlagt i denne perioden, vil kommunen få eit svært høgt gjeldsnivå ved utgangen av 2023. Det er viktig å dempe gjeldsveksten i åra framover for å unngå at gjeldsnivået blir for høgt samanlikna med dei inntektene kommunen har til å bere gjelda.

Med helsing

Lars Sponheim

Brevet er godkjent elektronisk og har difor inga underskrift

Gjenpart :

Vestland fylkeskommune, Sekretariat for kontrollutval, Postboks 7900, 5020 Bergen

Sekretariat for kontrollutval

Vår dato: 17.02.2020
Vår ref: 2019/1646 - 4859/2020 / 037
Dykkar ref:

Selskapskontroll av Podlen Verkstad AS - melding om vedtak

— Vedlagt ligg saksprotokoll frå møte i kommunestyret 13.02.2020.

Med helsing

Marit Annie Åkra
møtesekretær

Brevet er godkjent elektronisk og har difor inga underskrift

Saksnr 1/20 Utval Kommunestyret

Møtedato 13.02.2020

SELSKAPSKONTROLL AV PODLEN VERKSTAD AS - RAPPORT

Innstilling:

På bakgrunn av gjennomført selskapskontroll av Podlen verkstad AS ber kommunestyret **rådmannen** syta for å:

1. Utarbeida eigarskapsmeldinga etter KS sin oppdaterte rettleiar for selskapsleiing "Anbefalingar om eigarstyring, selskapsleiing og kontroll" framfor "KS Eierforum – 19 råd om eigarskap og selskapsleiing".
2. Sikra at styret sin kompetanse er tilpassa verksemda, og sikre at styret jevnlig vurderer eigen kompetanse.
3. Laga ein prioritert handlingsplan til kontrollutvalet innan 01.05.2020 som visar kva tiltak kommunen skal setjast i verk for å følgja opp tilrådingane i rapporten, når tiltaka skal setjast i verk og kven som skal ha ansvaret for iverksettinga.

På bakgrunn av gjennomført selskapskontroll av Podlen verkstad AS ber kommunestyret **selskapet** syta for at:

1. Generalforsamlinga vedtektsfestar at Podlen Verkstad skal ha ein valkomité.
2. Styret til Podlen Verkstad etablerer faste rutinar for å handtere habilitetskonflikter.
3. Podlen verkstad bør etablere overordna mål for verksemda på alle område, inkludert HMS.
4. Å gjera risikovurderingar opp mot alle mål, irekna på personvernområdet. Alle risikovurderingar bør samanstillast i ROS-analysen.
5. Podlen verkstad etablerer eit digitalt, logisk oppbygd internkontroll- og HMS-system.
6. Podlen verkstad bearbeidar protokollen og personvernerklæringa.
7. Å laga ein prioritert handlingsplan til kontrollutvalet innan 01.05.2020 som visar kva tiltak selskapet skal setjast i verk for å følgja opp tilrådingane i rapporten, når tiltaka skal setjast i verk og kven som skal ha ansvaret for iverksettinga.

Saksprotokoll i Kontrollutvalet i Stord kommune – 11.12.2019

Handsaming i møtet:

Forvaltningsrevisor Bjørg Rabbe Sandven presenterte forvaltningsrevisjonsrapporten.

Utvalet stilte spørsmål, og oppfatta at det hadde vore noko krevande selskapskontroll å gjennomføra.

Utvalet ønskjer at KPMG presenterer rapporten for kommunestyret, omlag 15 minutt og at utvalsleiar kan supplera i debatten etterpå.

Forslag til vedtak vart samrøystes vedteke.

Vedtak

På bakgrunn av gjennomført selskapskontroll av Podlen verkstad AS ber kommunestyret **rådmannen** syta for å:

1. Utarbeida eigarskapsmeldinga etter KS sin oppdaterte rettleiar for selskapsleiing "Anbefalingar om eigarstyring, selskapsleiing og kontroll" framfor "KS Eierforum – 19 råd om eigarskap og selskapsleiing".
2. Sikra at styret sin kompetanse er tilpassa verksemda, og sikre at styret jevnlig vurderer eigen kompetanse.
3. Laga ein prioritert handlingsplan til kommunestyret innan 01.05.2020 som visar kva tiltak kommunen skal setjast i verk for å følgja opp tilrådingane i rapporten, når tiltaka skal setjast i verk og kven som skal ha ansvaret for iverksettinga.

På bakgrunn av gjennomført selskapskontroll av Podlen verkstad AS ber kommunestyret **selskapet** syta for at:

1. Generalforsamlinga vedtektsfestar at Podlen Verkstad skal ha ein valkomité.
2. Styret til Podlen Verkstad etablerer faste rutinar for å handtere habilitetskonfliktar.
3. Å Laga ein prioritert handlingsplan til kommunestyret innan 01.05.2020 som visar kva tiltak kommunen skal setjast i verk for å følgja opp tilrådingane i rapporten, når tiltaka skal setjast i verk og kven som skal ha ansvaret for iverksettinga

Kommunestyret ber styret i Podlen verkstad AS om å vurdere å implementera følgjande:

3. Podlen verkstad bør etablere overordna mål for verksemda på alle område, inkludert HMS.
4. Å gjera risikovurderingar opp mot alle mål, irekna på personvernområdet. Alle risikovurderingar bør samanstillast i ROS-analysen.
5. Podlen verkstad etablerer eit digitalt, logisk oppbygd internkontroll- og HMS-system.
6. Podlen verkstad bearbeidar protokollen og personvernerklæringa.

Handsaming

Samrøystes vedteke

* * *

Jakob Bjelland (Sp) kom med følgjande framlegg slik det ligg føre i vedtaket.

«Pkt 3 i første del og pkt 7 i andre del vert endra frå kontrollutvalet til kommunestyret. Pkt. 3 – 6 vert oversendt styret for vurdering / implementering.»

* * *

Kontrollutvalet si innstilling som fall:

På bakgrunn av gjennomført selskapskontroll av Podlen verkstad AS ber kommunestyret **rådmannen** syta for å:

1. Utarbeida eigarskapsmeldinga etter KS sin oppdaterte rettleiar for selskapsleiing "Anbefalingar om eigarstyring, selskapsleiing og kontroll" framfor "KS Eierforum – 19 råd om eigarskap og selskapsleiing".
2. Sikra at styret sin kompetanse er tilpassa verksemda, og sikre at styret jevnlig vurderer eigen kompetanse.
3. Laga ein prioritert handlingsplan til kontrollutvalet innan 01.05.2020 som visar kva tiltak kommunen skal setjast i verk for å følgja opp tilrådingane i rapporten, når tiltaka skal setjast i

verk og kven som skal ha ansvaret for iverksettinga.

På bakgrunn av gjennomført selskapskontroll av Podlen verkstad AS ber kommunestyret **selskapet** syta for at:

1. Generalforsamlinga vedtektsfestar at Podlen Verkstad skal ha ein valkomité.
2. Styret til Podlen Verkstad etablerer faste rutinar for å handtere habilitetskonfliktar.
3. Podlen verkstad bør etablere overordna mål for verksemda på alle område, inkludert HMS.
4. Å gjera risikovurderingar opp mot alle mål, irekna på personvernområdet. Alle risikovurderingar bør samanstillast i ROS-analysen.
5. Podlen verkstad etablerer eit digitalt, logisk oppbygd internkontroll- og HMS-system.
6. Podlen verkstad bearbeidar protokollen og personvernerklæringa.
7. Å laga ein prioritert handlingsplan til kontrollutvalet innan 01.05.2020 som visar kva tiltak selskapet skal setjast i verk for å følgja opp tilrådingane i rapporten, når tiltaka skal setjast i verk og kven som skal ha ansvaret for iverksettinga.

Rådmannen, 06.01.2020

Dokumentliste

S	06.01.2020		Selskapskontroll av Podlen Verkstad AS - rapport
I	24.05.2019	KPMG AS	Selskapskontroll Podlen Verkstad AS
U	11.06.2019	KPMG v/Björg Sandven	Svar - Dokumentasjon i selskapskontroll av Podlen Verkstad AS
U	12.06.2019	KPMG v/Björg Sandven	Ettersending av dokumentasjon
I	14.06.2019	Kpmg - Sandven, Björg Rabbe	Dokumentasjon Stord kommune
U	14.06.2019	Kpmg - Sandven, Björg Rabbe	Svar - Dokumentasjon Stord kommune
I	17.10.2019	KPMG AS	Førebels rapport - Podlen Verkstad AS - selskapskontroll
U	21.10.2019	KPMG AS	Førebels rapport - Podlen Verkstad AS - selskapskontroll
I	05.11.2019	KPMG AS	Rapport Podlen Verkstad AS - høyring, verifisering av fakta
U	08.11.2019	Kpmg - Björg Sandven	Uttale - Rapport Podlen Verkstad AS - Selskapskontroll
I	18.12.2019	Hfk - Hogne Haktorson	Stord KUV - Innstilling - Selskapskontroll av Podlen Verkstad AS - rapport
N	16.12.2019	Magnus Mjør	AVTALE mellom avtalepartane PODLEN VERKSTAD AS og Stord kommune

Vedlegg:

- 1 Rapport etter selskapskontroll av Podlen Verkstad AS

Innleiing (bakgrunn for saka)

Bakgrunn for saka:

Kontrollutvalet bestilte i sak PS 27/19 Selskapskontroll av Podlen Verkstad AS i møte 14.05.2019 der det av den godkjende prosjektplanen går fram at føremålet med selskapskontrollen har vore:

Føremålet med eigarskapskontrollen vil vere å undersøkje om Stord kommune utøver eigarskapet sitt i Podlen Verkstad AS i samsvar med kommunen sine eigarinteresser i selskapet. Vidare vil føremålet med forvaltningsrevisjonen vere å undersøkje drifta av Podlen Verkstad i høve krav til helse, miljø og tryggleik (HMT), internkontroll og GDPR.

Selskapskontrollen vil vere forbetningsorientert, og vil ha som føremål å gi tilrådingar om tiltak dersom selskapskontrollen avdekkjer forbetningsområde.

Prosjektet er avgrensa til Podlen Verkstad AS. Andre selskap kommunen eig/har eigarandelar i er ikkje omfatta av selskapskontrollen.

På bakgrunn av føremålet har følgjande problemstillingar blitt undersøkt:

Del 1: Eigarskapskontroll

1. Har kommunen etablert tydelege føringar for eigarskapet i Podlen Verkstad AS?
2. Blir eigarinteressene til kommunen utøvd i samsvar med etablerte normer for god eigarstyring?

Del 2: Valfri forvaltningsrevisjon

Helse, miljø og tryggleik (HMT)

3. HMT (Helse, miljø og tryggleik) i Podlen Verkstad AS
 - a. I kva grad har verksemda system og rutinar for å sikre HMT?
 - b. I kva grad etterlev verksemda internkontrollforskrifta § 5 knytt til HMT?

c. I kva grad etterlev verksemda krav til bruk av personleg verneutstyr i forskrift om organisering, leiing og medvirkning?

Internkontrollsystem

4. I kva grad har Podlen Verkstad AS etablert eit internkontrollsystem?

5. I kva grad har Podlen Verkstad AS lovpålagte sertifiseringar for ei arbeidsmarknadsbedrift?

GDPR

6. I kva grad har Podlen verkstad AS innretta seg etter det nye personvernregelverket (GDPR)? Irekna:

a. I kva grad har verksemda etablert tilstrekkelege rutinar for internkontroll på området?

b. Har verksemda oversikt over kva personopplysningar dei behandlar?

c. I kva grad er det gjennomført risikovurderingar i verksemda?

Drøfting:

KPMG har no gjort ferdig selskapskontroll av Podlen verkstad AS. Revisjonsrapport er levert og ligg ved. Rapporten har vore send til uttale hjå rådmannen og selskapet. Uttalane går fram av vedlegg 1 i rapporten.

Forvaltningsrevisjonen er gjennomført i samsvar med krava i RSK001 Standard for forvaltningsrevisjon.

KPMG har i denne selskapskontrollen nytta dokumentanalyse, intervju og verifiseringsprosessar som metodar. Etter sekretariatet si vurdering er rapporten i samsvar med kontrollutvalet si bestilling.

Det går fram av punkt 7 i rapporten at KPMG tilrår at **Stord kommune** set i verk følgjande tiltak:

- ✓ Kommunen bør utarbeida eigarskapsmeldinga etter KS sin oppdaterte rettleiar for selskapsleiing "Anbefalingar om eigarstyring, selskapsleiing og kontroll" framfor "KS Eierforum – 19 råd om eigarskap og selskapsleiing".
- ✓ Kommunen bør sikre at styret sin kompetanse er tilpassa verksemda, og sikre at styret jevnlig vurderer eigen kompetanse.

Deretter går det også fram av punkt 7 i rapporten at KPMG tilrår at **Podlen verkstad AS** set i verk følgjande tiltak:

- ✓ Generalforsamling bør vurdere å vedtektsfesta at Podlen Verkstad skal ha ein valkomité.
- ✓ Styret til Podlen Verkstad bør etablere faste rutinar for å handtere habilitetskonflikkar.
- ✓ Podlen verkstad bør etablere overordna mål for verksemda på alle område, inkludert HMS.
- ✓ Det bør gjerast risikovurderingar opp mot alle mål, irekna på personvernområdet. Alle risikovurderingar bør samanstillast i ROS-analysen.
- ✓ Podlen verkstad bør etablere eit digitalt, logisk oppbygd internkontroll- og HMS-system.
- ✓ Podlen verkstad bør bearbeide protokollen og personvernerklæringa.

Refleksjonar relatert til uttaler.

Som vanleg handtering er, har rådmannen og selskapet hatt rapportutkast til uttale, før rapporten vart endeleg.

Rådmannen melder attende slik: «*Rådmannen meiner rapporten godt oppfyller mandatet og har ikkje noko å merka til det som står.*»

Dagleg leiar innleiar med å undra over kvifor kontrollutvalet ville ha selskapskontroll av Podlen verkstad AS.

Det kan opplysast om at kontrollutvalet fekk utarbeidd overordna analyse og plan for selskapskontroll for perioden 2016 – 2020. Denne er basert på ei risiko- og vesentlegvurdering av Stord kommune sin

eigarskap i selskap. Prosess undervegs i arbeidet. Her var Podlen verkstad AS eit av selskapa på prioritert liste over kva selskap som kunne få selskapskontroll. Kommunen si eigarskapsstyring var og med på prioritert liste. Denne revisjonen har med begge deler. Planen vart samrøystes vedteken av kommunestyret 24.11.2016 i sak PS 85/16. I same sak fekk kontrollutvalet fullmakt til å gjera endringar og omprioriteringar i planen. Eit samla kontrollutval gjekk inn for å gjennomføra denne selskapskontrollen.

Uttalen har vidare i seg ein del velmeinande innspel, herunder nokre punkt der revisor og dagleg leiar er usamd i nokre vurderingar.

Sakshandsamar merkar seg elles utsagn som «unyttig arbeid», «stor pengesløsing», «svært avgrensa verdi for bedrifta» og «det er grenser for kor mange tilrådingar me kan og bør følgja», og har sjeldan sett tilsvarande frå den reviderte part. Dette er truleg uttrykk for frustrasjon. Dersom det og er forakt for kommunestyret sin vedtekne plan og det å bli revidert, er det mindre hyggeleg. Naturleg nok går det med tid dersom det er revisjon ift. det selskapet ein leiar eller den kommunen ein er administrasjonssjef for. Det skal ein vera merksam på. Men lovgjevinga i Noreg har no likevel i seg at kontroll og tilsyn er viktige bidrag totalt sett ift. forvaltning av offentlege midlar. Det er i grunnen greitt når det vert konstatert mange forbetningspunkt som kan gjera verksemd eller kommune betre.

Konklusjon:

Kontrollutvalet har eit særskilt ansvar for å følgje opp kommunestyret sine vedtak i samband med handsaming av rapportar om forvaltingsrevisjon. Det vert vist til ny kommunelov § 23-2 e der det står:

«Kontrollutvalet skal påse at vedtak som kontrollutvalet eller fylkesting treffer ved behandlingen av revisjonsrapportar, blir fulgt opp»

Forslag til innstilling i saksframlegget byggjer på forslag til tiltak i rapporten, men er forsterka noko, gjerne ved at ordet bør er skifta ut med andre ord. Det vil vera naturleg at Stord kommune som eigar i selskapet får ansvar for å sette i verk naudsynte tiltak i høve tilrådingane som gjeld kommunen. Vidare vil det vera naturleg at Podlen verkstad AS får ansvar for å sette i verk naudsynte tiltak i høve tilrådingane som gjeld selskapet.

Det vert rådd til at rådmannen i Stord kommune vert anmoda om å lage ein prioritert handlingsplan til kontrollutvalet innan 01.05.2020 som viser kva tiltak som skal setjast i verk for å følgja opp tilrådingane i rapporten, når tiltaka skal setjast i verk og kven som skal ha ansvaret for iverksettinga.

Det vert også rådd til at kontrollutvalet innstiller på å be Podlen verkstad AS om å syta for å laga ein prioritert handlingsplan til kontrollutvalet innan 01.05.2020 som viser kva tiltak som skal setjast i verk for å følgja opp tilrådingane i rapporten, når tiltaka skal setjast i verk og kven som skal ha ansvaret for iverksettinga.

Til FKTs medlemmer

Nye medlemmer

FKT hadde 206 medlemmer pr 31.12. 2019, men over natten reduserte kommunereformen medlemstallet til 156. Derfor er det spesielt hyggelig å ønske «velkommen tilbake» til de nye kommunene som har meldt seg inn igjen: Moss, Stad, Kinn, Sunnfjord, Namsos, Bjørnafjorden, Orkland, Molde, samt fylkeskommunene Troms og Finnmark, Vestfold og Telemark og Vestland. Vi har også fått et helt nytt medlem: Kontrollutvalgets sekretariat Trondheim kommune.

Vi satser på å fortsette rekrutteringen utover våren.

Bruk hjemmesiden vår! www.fkt.no Her kan du nå blant annet lese Kommunal- og moderniseringsdepartementets tolkning av regelverket som gjelder for valg av varamedlemmer til kontrollutvalget. Følg oss også på [twitter](#) og [facebook](#)

De av dere som ønsker tilgang til medlemsidene kan sende en e-post til fkt@fkt.no for å få tildelt passord. Dette gjelder alle utvalgsmedlemmer.

Send oss gjerne en e-post hvis du har noen gode tips eller hvis det er noe du lurer på.

Vårens kurs og konferansetilbud

Ikke glem å melde deg på [Fagkonferansen 2020](#) – Gardermoen 3.-4. juni, Quality Airport Hotel Gardermoen. Du kan melde deg på [her](#).

Vi håper på stor oppslutning! Du kan lese alt om konferansen på våre hjemmesider.

Vi minner også om [sekretariatskonferansen 2020](#) | Scandic Lillestrøm 24.-25.mars. Det er fortsatt plasser ledig. Du kan melde deg på [her](#)

I år starter vi opp den helt nye [kontrollutvalgslederskolen](#) | 21.-22. april. Det har vært stor pågang, og til glede for FKT ble kurset fullbooket før påmeldingsfristen.

Vi vil vurdere å arrangere nytt kurs til høsten hvis det er interesse for det.

Veiledere for kontrollutvalg og sekretariat

FKT har utarbeidet flere veiledere til hjelp for kontrollutvalg og sekretariat i det daglige virke. Du finner alt om det [her](#), blant annet *veileder om kontrollutvalgets påse-ansvar overfor regnskapsrevisor og veileder for samhandlingen mellom kontrollutvalg og sekretariat*. Vi har også en arbeidsgruppe i gang som skal utarbeide en *mal for innhold og format på kontrollutvalgets uttalelse til årsregnskapet og årsberetningen*.

I 2019 fikk FKT tildelt et oppdrag fra Kommunal- og moderniseringsdepartementet om å utarbeide en *veileder for samordning mellom statlig tilsyn og kommunal egenkontroll*. Departementet vil utgi veilederen i løpet av våren sammen med en ny utgave av *Kontrollutvalgsboken*.

Styret

Protokollen fra styremøte 28.januar er lagt ut på [medlemssiden](#) (krever pålogging).

I oktober i fjor startet styret arbeidet med å oppdatere FKT forretningsplan. Dette arbeidet fortsetter utover våren. Målet er å få til aktiviteter som skaper blest om verdien av egenkontroll, og derigjennom om verdien og betydningen av FKT.

Styret er også godt i gang med å planlegge årsmøtet 2020. Du kan lese mer om det [her](#)

For fjerde år på rad vil FKT v/styret være tilstede under [Arendalsuka](#) - «Norges største politiske møteplass».

2019 var første året FKT hadde et eget arrangement. Nå er styret godt i gang med å planlegge årets arrangement. Mer informasjon om tema og deltakere kommer i neste nyhetsbrev.

Lykke til med det viktige arbeidet i kontrollutvalget!

Vh Anne-Karin Femanger Pettersen

Generalsekretær

Postboks 41 Sentrum, 0101 Oslo | E-post: fkt@fkt.no | Tlf.: 41471166

| www.fkt.no | www.twitter.com/@FKT_no www.facebook.com/FKT.no/

FKT - En møteplass for kommunale og fylkeskommunale kontrollutvalg og deres sekretariat

FAGKONFERANSE | KONTROLL OG TILSYN

Gardermoen | 3 - 4. juni 2020

Årsmøte i Forum for Kontroll og Tilsyn (FKT) | 3. juni 2020

[#fkt2020](#)

Dag 1	Onsdag 3. juni 2020
09.00	Registrering med enkel frokost for tilreisende samme dag
10.00	Velkommen til fagkonferansen Styreleder Benedikte Muruvik Vonen , FKT
10.05	Åpningsinnlegg Ikke avklart
10.30 (inkl. tid til spørsmål)	Norsk barnevern i internasjonalt søkelys Direktør Mari Trommald , Bufdir
11.20	Pause
11.30	Kontrollutvalet – restavfall etter kommunevalet? Kontrollutvalgsleder Ivar Mork , Ulstein kommune
12.00	Lunsj
13.00	Kontrollutvalget og ordføreren Ordfører Jon Ivar Nygård , Fredrikstad kommune
13.30	Kontrollutvalget og rådmannen Rådmann og nestleder i Norsk Rådmannsforum Tone Marie Nybø Solheim
14.00	Pause
14.10	Paneldebatt: kontrollutvalgsleder, tidl. ordfører og rådmann Debattleder Marit Gilleberg , Tolga kommune
14.30	Pause før årsmøtet

	ÅRSMØTE 2020 FKT
14.30 – 14.45	Pause og registrering til årsmøte 2020
14.45 – 16.30	Årsmøte 2020
17.00 – 20.00	Utflukt til Eidsvollbygningen
Aperitiff: ca. 20.15 Middag: 20.30	Felles middag på hotellet

Dag 2	Torsdag 4. juni 2020
09.00 (inkl. spørsmål fra salen)	Kommunene og arbeidsmiljøloven Direktør Trude Vollheim , Arbeidstilsynet
09.45	Pause
10.00 (inkl. spørsmål fra salen)	Hvordan kan vi få til bedre samordning mellom statlig tilsyn og forvaltningsrevisjon? Fagdirektør Petter Lodden , fylkesmannen i Vestfold og Telemark
10.45	Pause/utsjekking
11.00 (inkl. spørsmål fra salen)	Selskapskontroll av et regionalt bompengeselskap (Ferde AS) Manager Frode Løvlie , Deloitte
11.45	Pause
12.00	Et skråblikk på kontroll og tilsyn Tidl. fylkesmann Sigbjørn Johnsen
12.50	Avslutning Styreleder Benedikte Muruvik Vonen , FKT
13.00	Lunsj

PRAKTISK INFORMASJON

INFORMASJON OM ÅRSMØTET

Årsmøtet er åpent for alle, men det er kun medlemmer i Forum for Kontroll og Tilsyn (FKT) som har tale-, forslags- og stemmerett.

Medlemmer som har saker til årsmøtet, eller forslag om vedtektsendringer, må sende disse til sekretariatet innen seks uker før årsmøtet, altså innen 22. april 2020.

Styret sender ut sakspapirene senest to uker før årsmøtet, innen 20. mai 2020.

Dersom din kommune/ditt sekretariat ikke er medlem i FKT, men ønsker å møte på årsmøtet med stemmerett, må innmelding skje innen 20. mai 2020.

Leder i valgkomiteen: Frank Willy Djuvik, tidl. kontrollutvalgsleder i Sogn og Fjordane fylkeskommune | Frank.willy.djuvik@gmail.com | Mobil: 926 26 976

Ønsker du mer informasjon eller medlemskap i FKT? Se nettsiden www.fkt.no eller kontakt sekretariatet: Generalsekretær Anne-Karin Femanger Pettersen: Tlf. 414 71 166, fkt@fkt.no

FØR MIDDAG

I år inviterer vi til en utflukt til Eidsvollbygningen der vi får en omvisning. Bygningen ble pusset opp i forbindelse med 200-års jubileet og Carsten Ankers interiør med rekonstruerte tapet og farger, tekstiler og inventar er rekonstruert. Kanskje dukker pris Christian Frederik opp.

Husk å registrere din interesse for utflukten når du melder deg på.

INFORMASJON OM HOTELLET, parkering mm.

[Quality Airport Hotel Gardermoen](#)

PÅMELDING

Påmelding via særskilt skjema på FKTs nettside: www.fkt.no

Bindende påmelding **innen tirsdag 8. april 2020**. Det tas forbehold om endringer i programmet.

Ved avbud etter at påmeldingsfristen har gått ut, blir det belastet et administrasjonsgebyr på kr 500 i tillegg til eventuelle kostnader FKT får til hotellet. Avbud siste 14 dager før konferansen gir full deltakeravgift.

DELTAKERAVGIFT

- Deltakelse med overnatting (helpensjon): Kr 6 800 (Ikke medlem kr 7 200)
- Deltakelse uten overnatting, sosialt program og middag (dagpakke): Kr 5 150 (Ikke medlem kr 5 550)
- FKT har reservert rom på konferansehotellet. Tildeling ut fra mottatt påmelding (først til mølla).
- Ekstra overnatting fra 2.-3. juni 2020: Kr 1 145